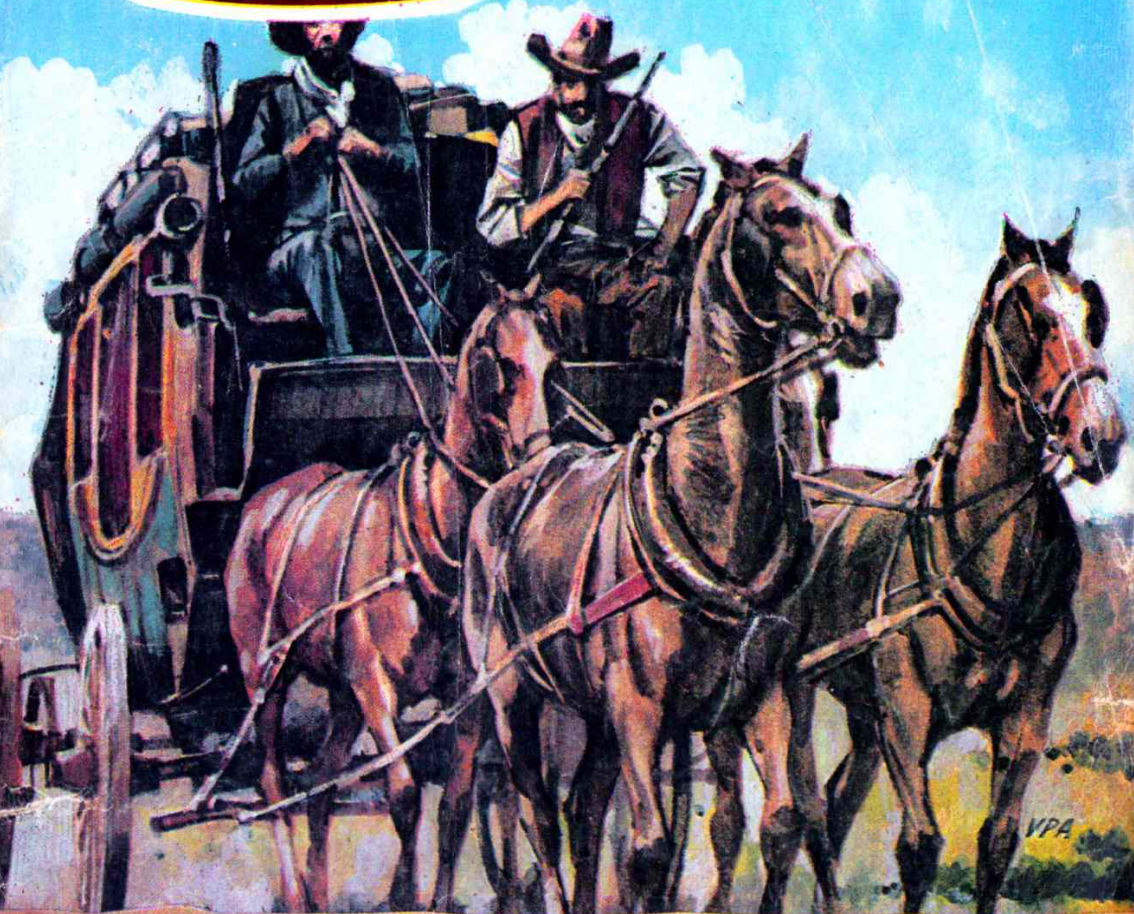

NOVA SERIJA

LASO

CIJENA 5 DIN BROJ 152

BORBA ZA ŽIVOT

MATT CHISHOLM:

BORBA ZA ŽIVOT

»Laso« Nova serija 1976.

Matt Chisholm: BORBA ZA ŽIVOT

Naslov originala: TRAIL OF ALLISTER

(Copyright: P. C. Watts)

Recenzija: Lidiya Krieža, profesorica

Prijevod: Gordana Uršić

«Laso» — Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja
NISP «Vjesnik», Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Glavni i
odgovorni urednik Borivoj Jurković — Tisak: OOUR no-
vinsko revijalna štamparija i OOUR TMG «Vjesnik» Za-
greb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1976.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA
PRESS AGENCIJA, Zagreb

Cijena za inozemstvo **0. S. 10, -** DM 50, **10, -** MFRS 1.00, HFI 1.00

Oslobođeno plaćanja poreza na promet publikacijama Republičkog sekretarijata za
prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 1936/1 - 1973 od 26 XI 1972.

I

Sunce je neumoljivo grijalo ljude koji su sjedili pred kućom i umornim mahanjem ruku pokušavali otjerati roj muha oko sebe. Pili su malo, znojili se mnogo. Nepomično su zurili u put iznad kojeg su se uzdizali lagani oblaci prašine.

Do njih je dopiralo klopotanje posuda iz ruševne kolibe, gdje je radila Meksikanka, pjevušeći ispod glasa neku nerazgovjetnu pjesmicu. U toru su pognutih glava stajali konji, pokušavajući se kitnjastim repovima riješiti istih napasnika koji su dosađivali ljudima pred kućom.

Charley Roberts je imao najoštrij vid. Zanjihao se lagano na prečki, s bocom u ruci, i prvi opazio na prašnjavom obzorju točku koja se približavala.

— Dolazi jahač — reče.

— Charley je bio visok i mršav, nepomična i pjegama posuta lica. Umio je takvom brzinom bacati nož kojom bi netko drugi potegao revolver; revolver je, pak, potezao brzo poput munje. Na njemu se vidjelo da se već danima nije brijao, a prao još duže. Zaudarao je poput konjušnice.

Ostali se prenu. Roy Manning se uspravi, kako bi bolje vidio. Nije više bio mlad, a i odebljao je. Nosio je otrcano odijelo, ali su šešir i čizme nekad pripadale kauboju. Bio je poznat širom zemlje, sve do granice s Kanadom. Na sebi je imao košulju neodređene boje, a lice mu se posve izgubilo u dugačkoj, neurednoj bradi. Imao je sitne oči, koje bi uvijek okretao u stranu dok je govorio.

— Mora da je Johnny — reče promuklim glasom. Bio je odvratniji prema ženama, a jeo je i pio u tolikoj mjeri

da ga je čak i Charley Roberts prezirao.

Druga dvojica bijahu braća Ransome, Job i Aaron. Nisu se mnogo razlikovali od ostalih, barem po izgledu. Mogli su se bez teškoće izgubiti u gužvi. Poput svih kaubojâ, nosili su izlizane traperice i plave košulje, te čizme s mamuzama. Zajednički su pili vodu iz bunara, a kad bi Job pljunuo, i Aaron bi to uradio. Tako su uvijek živjeli. Što bi god uradio Job, Aaron je slijedio njegov primjer. Kud je Job vodio, Aaron je slijedio. Nisu bili odveć bistri, ali su posjedovali životinjski nagon.

Jahač se polako primicao. Vidjelo se da su i konj i jahač iscrpljeni vrućinom i dugim putovanjem.

Johnny Miles ujahao je u dvorište, ne udostojivši onu četvoricu nijednim pogledom. Rasedlao je konja i odveo ga k ostalima u obor, bacio sedlo na obližnju prečku i uputio se umornim korakom u kuću. Bio je srednjeg rasta, a na njegovu znojem okupanu tijelu zalijepila se prašina. Usprkos tome, njegova pojava plijenila je pažnju. Četvorica muškaraca pomno ga pratiše pogledom, jer sve što su oni umjeli, Johnny je umio tri puta bolje.

Zaustavio se i pogledao ih. Charley Roberts mu pruži bocu s pićem. Obrisa je usta i otpio dugačak gutljaj. Zatim olakšano uzdahne i vrati bocu.

— Ubio sam ga — reče kratko.

Svi pokazашe veliko iznenađenje i zanimanje.

— Ubio? — upita Roy.

— Rekao sam: pucao sam u njega i srušio se u kanjon.

Roy nije mogao vjerovati.

— Ubio si McAllistera?!

Johnny Miles prođe pored njega i uđe u kuću. Znali su da se John ne hvati, pa je prema tome lagao vrlo ri-

jetko. Ako je rekao da je ubio McAllistera, treba mu vjerovati.

Manning pođe za njim u kuću. Stajala se od velike sobe i odijeljene kuhinje, a izgledala kao da u njoj žive svinje. Muškarci nisu marili da održavaju čistoću, a Meksikanka je ubrzo po njihovu dolasku nemoćno digla ruke od svega. Stajala je u prolazu između sobe u kuhinju, očiju uprtih u Johnnyja. Obožavala ga je. Sve su ga žene obožavale, uglavnom zato što uopće nije morao za njih. Bila je to mlada djevojka od dvadesetak godina, lijepa lica i primamljiva tijela, na kojem se isticao vitak struk i zavodljivost što će ionako ubrzo nestati zbog neuredna života koji je vodila. Johnny je nije ni pogledao, već se bacio na jedan od četiri ležaja što su visjeli na razapetim užadima u kutovima sobe.

— Ne mogu vjerovati — promrmrlja Roy.

— Skinu mi čizme! — zapovjedi Johnny djevojci.

Meksikanka pohita. Okrene leđa ispruženoj Johnnyjevoj nozi, podvrne suknju i uhvati čizmu između koljena. Johnny se drugom nogom odupre o njeno tijelo i snažno je odgurne prema naprijed. Isto se ponovilo s drugom čizmom. Djevojka stade pažljivo otirati prašinu s njegovih čizama, gledajući ga krupnim očima. Johnny joj dade znak da se udalji i ona posluša.

— Sjećam se kako je došao za nama u Wyoming — nastavi Roy. — Progonio nas je poput đavla. Nikad u životu nisam susreo takvog čovjeka. Pokušali smo sve da se dočepamo njegove kože, ali on je bio neuhvatljiv. A sada kažeš da si ga ubio. Tek tako.

— Misliš li da lažem?

— Nisam to rekao — brzo će Roy.

Johnny otare prašinu s lica, skine opasač i nasmije se.

— Pucao sam na njega iz karabinke, s udaljenosti od tridesetak metara. Vidio sam kako se zajedno s onim svojim čudnim konjem strovalio s ruba kanjona u rijeku. Pogledao sam dolje i vidio ga kako bežovito pluta na vodi.

— Baš tako...

Okrenuo se i pogledao u braću Ransome, koji su u međuvremenu ušli i nepomično slušali. Sjedili su zajedno na rubu jedne ležaljke, bezizražajnih

lica. Izgledali su pitomo poput janjadi.

— Nećemo ništa izgubiti ako provjerimo — reče Job.

Johnny se nalakti na stol, obuzdavajući bijes.

— Idite ako hoćete. Meni je dosta jahanja. Što uopće mislite da ćete naći? Ionako je već potonuo. Ako ga moj metak nije dokrajčio, dosad se utopio.

Job ostade uporan.

— Reći ću ti što ćemo naći. Ako je živ, naći ćemo neki znak. Tā, znaš kakve je sreće McAllister. To je već previše za običnog čovjeka. Hoću ga vidjeti mrtva. Želim ga vidjeti gdje leži i ne diše.

Johnny sliježe ramenima.

— Hoćemo li krenuti? — upita Roy.

— Ne po toj vrućini — odgovori Job. — Jahat ćemo noću da stignemo u kanjon u zoru.

Aaron ponosno pogleda brata.

— Baš tako i ja mislim, Job.

Job je odobravajući klimnuo glavom, uvjeren u svoju mudrost. Charley Roberts se pojavi na vratima. Roy mu izloži njihove namjere i Charley pristane da pođe s njima. Zatim su svi privilegij, braća na jednom ležaju, i ubrzo su glasno hrcanje muškaraca i tiho pjevušenje Meksikanke bili jedini zvuci u okolici.

Job se probudio prvi i odmah ustao, po navici. Kao po nekom nečujnom signalu, probudio se i Aaron. Zatim je Job pozvao djevojku i zatražio hranu. Meksikanka je ubrzo donijela tanjure i postavila ih na klimavi stol nasred sobe. Buka je probudila Charleyja Roberta i on se pospano pridružio braći za stolom i odmah počeo proždrljivo jesti. Posljednji se probudio Roy, zlovoljan i čangrizav. Johnny Miles se nije ni pomaknuo. Ležao je nepomično i onda kada su četvorica muškaraca, zveckajući mamuzama, izišli iz sobe i krenuli prema oboru s konjima.

Ljudi su izgledali umorno i iscrpljeno, no njihovi su konji bili najvrsniji primjerci svoje vrste. Svaki je od njih vrijedio čitav imetak. Ljudi bez žurbe osedlaše konje i potjeraše ih laganim kasom na jug. Polako se spuštala noć.

Job je prvi glasno izjavio ono o čemu su ostali samo razmišljali.

— Naprosto mi ne ide u glavu da je McAlister mrtav. Sve samo to ne.

II

Djevojka i konj kojeg je jahala bija-
hu savršen prizor, njihovi su pokreti
bili skladni i stapali se u ugodnu cjeli-
nu. Djevojčina zlatna kosa lepršala je
slobodno na vjetru, a po načinu kako
je jahala moglo se zaključiti da je u
sedlu od najranije mladosti. Odlično
je poznavala put kojim se kretala, jer
je njime prošla bezbroj puta. Najprije
se lagano uspinjala uskom stazom, a
zatim skrenula prema zapadu, nizbr-
do. Djevojci slijeva nalazio se kanjon,
gotovo nevidljiv onome tko nije pozna-
vao kraj. Zato je put bio vrlo opasan
i samo jedan pogrešan korak mogao
je izazvati nesreću. Djevojka se stres-
la pri pomisli na ljude koji su ovdje
stradali.

Jahala je nekoliko kilometara pre-
ma zapadu, a zatim skrenula na jug i
spustila se u nizinu gdje je kanjon
počinjao uz huktanje vodene mase.
Uvijek se u čudu pitala odakle tolike
količine vode u srcu pustinje. U zraku
se osjećala vlaga i miris vode, a posta-
lo je i svježije. Klisure su zakrilile
sunce i djevojka osjeti svjež povjeta-
rac na licu. Pustila je konja da se na-
pije vode iz plićaka, a zatim produžila
prema kući koja se nalazila na samoj
obali rijeke. U usporedbi s visokim sti-
jenama što su se uzdizale iza nje,
kuća je nalikovala patuljku. Osjećaj
prisnosti ispuni djevojčino srce. Pozna-
vala je ovo mjesto još iz djetinjstva i
za nj su je vezale tople uspomene.
Ugleda dobro poznati prizor: indijan-
ske ponije vezane o prečku, veliki mlin-
ski kotač koji se lagano okretao i ko-
nje u oboru, koji zarzaše ugledavši je.
Gifford, u košulji sa zavrnutim rukavi-
ma i licem razvučenim u široki osmi-
jeh dobrodošlice, krene joj u susret.
Ispred kuće čučali su Indijanci, a po-
neki jahač besciljno je lutao amo-ta-
mo.

— Oh, gospodice Pilar, to je zaista
iznenađenje! — usklikne stari Gifford.

Kauboji koji se zatekoše u blizini
pozdrave djevojku dotaknuvši rukom
obode šešira, a Indijanci nastave rav-
nodušno zuriti preda se.

Djevojka sjaše i preda konja jed-
nom od radnika.

— Kako si, John?

— Dobro. Sasvim dobro.

Bilo je teško povjerovati da je ovaj
čovjek ljubazna lica nekada bio strah
i trepet i da je za njim bila izdata pot-
jernica. Okrenuo se prema kući i gro-
moglasno povikao: — Marta!

Djevojka je voljela sobu u koju je
ušla. Bila je to neka vrst trgovine s
dugačkom tezgom na kojoj su bili po-
redani indijanski pokrivači, kutije s
čavlima, barutom i još poneki pred-
met. Na zidovima su visjele puške i
razna krzna. Soba je posjedovala pose-
ban miris i ugodnu atmosferu, koja je
djevojku podsjećala na djetinjstvo
kada je ovamo dolazila i slušala dogo-
dovštine koje joj je Gifford pričao.

U prostoriji se nalazila samo jedna
osoba. Kraj tezge je stajao visoki Na-
vajo Indijanac. Pozdravio je djevojku
na lošem španjolskom. Bio je odjeven
u svijetlu košulju s točkicama, koja
mu je visjela niz tijelo. Njegove su
hlače nekada pripadale nekom vojni-
ku, koji zacijelo nije više bio među
živima. O širokom pasu stajao je zata-
knut stari dragonski revolver, a u lije-
voj je ruci držao karabinku marke
remington. Na glavi je imao pohabani
sombbrero, a njegov vrat i prsa krasila
su neka odlikovanja.

— Poslužiti ću prvo Juanita, a potom
ću se posvetiti samo tebi — reče Gif-
ford djevojci.

Požurio je iza tezge i započeo s Indi-
jancem beskrajan razgovor; kada ne
bi s njim razgovarao, Indijanac više
nikad ne bi kročio u njegovu trgovinu.

U međuvremenu se na vratima poja-
vila prosijeda ženska glava a potom i
krupno tijelo. Žena pozdravi djevojku
s velikim oduševljenjem.

— Ah, zlato — uskliknula je — već
dugo te nije bilo u nas! — Zatim je
zagrlila i dobro posmotrila, uz primjedu
da je svaki put sve ljepša, što je očito
godilo mladoj djevojci. — Jesi li do-
ručkovala? — upita zatim Martha Gif-
ford.

Djevojka zaničaje i prizna da bi rado nešto pojela. Martha se nasmije i odvede je u stražnji dio kuće. U vrlo udobnoj prostoriji nije se čula buka vodenice. Ovdje se nalazilo sve što je Gifford cijenio: veliki hrastov stol koji je Martha redovito čistila, glasovir na kojem je ponekad nezgrapno zavrtao. Na zidovima je visjelo nekoliko slika, nekoliko lijepih primjeraka Navajo pokrivača i Giffordov revolver u crnom tobolec na širokom crnom remenu.

Dok je gospođa Gifford pripremala doručak, ugodno su čavrljale. Martha se raspitivala o djevočinu ocu i konjima koje je uzgajao. Odjednom, sasvim neočekivano, prekine taj razgovor i reče uzbuđenim glasom:

— Bože zamalo sam ti zaboravila reći! Jučer je ovdje bilo pucnjave.

— Pucnjave? Što se dogodilo?

— Još ne znamo. Dgodilo se to baš u sumrak. Sjedili smo u vrtu i uživali u blagom povjetarcu kad odjednom začusmo gore, na klisuri, pucnjavu.

— U koga su pucali?

— Ne znam. Ali, jutros rano neki je nepoznat konj dolutao u naše dvorište. Vranac. John je na njemu otkrio ogrebotinu od metka. Sada je tamo prijeko, u koralu.

John Gifford ude u sobu. Zastao je i pogledao djevojku pitajući se što se krije iza njenog zagonetnog smiješka. Ona, pak, nije mogla znati da John razmišlja o tome kada će već jednom u djevočin život stupiti pravi muškarac. Za njom su mladići ludovali, ali ona ih je uvijek držala na odstojanju.

— Martha mi je rekla da je jučer bilo pucnjave.

Gifford mrko pogleda ženu ispod obrva.

— Da, nešto se događalo, no nisam ništa uspio doznati.

— Jesi li išao pogledati? — upita djevojka.

— Naravno. Osedlao sam riđana i odjahao gore. Već je bio mrak i slabo se vidjelo, no ne bih se želio miješati u tuđe stvari.

John i Martha se značajno pogledaše. Djevojka je stekla utisak da je žena nagovarala muža neka pogleda je li ikogod ranjen, a on je odbio.

— Jesi li jutros naišao na kakve znakove? — upita Pilar.

— I previše — odgovori Gifford. — Mora da su bila dva jahača. Jedan je pucao, drugi se srušio u kanjon. Konjski tragovi vode točno do mjesta s kojeg je pao. Pretražio sam stijenje, ali nisam naišao ni na kakav trag. Mora da je pao u vodu. Momak koji je pucao nije se ni potrudio da provjeri je li pogodio, već je odjahao odakle je i došao.

— Kojim putem?

— Na sjever.

— Postoji li mogućnost da je čovjek živ?

— Teško je reći. Ovisi o tome gdje je ranjen. Zaključio sam da je vodio još jednog konja sa sobom. Onaj kojeg je jahao pao je s njim, drugi, vranac, dolutao je k nama.

Martha je donijela doručak i razgovor je krenuo drugim smjerom. Međutim, djevojka nije prestajala razmišljati o nesrećenom jahaču. Gifford nije mnogo govorio za vrijeme doručka. I on je bio zaokupljen vlastitim mislima. Nakon obroka djevojka ustane i upita:

— Mogu li vidjeti vranca koji je dolutao?

John ju je neko vrijeme promatrao, onda reče:

— Naravno.

Odvede je do koralu, gdje su stajali konji. Djevojka ih je znalački promatrala. Gifford je trgovao konjima i gajio prema njima posebnu ljubav. Čak je i djevočin otac zavidao Giffordu na nekim primjercima i uvijek ga upozoravao neka se čuva konjokradica. Vranac je stajao po strani i djevočinu iskusno oko odmah uočilo da se konj ne odlikuje ljepotom već izrazito snažnom građom. Kao i ostali konji, ponukan znatiželjom, okrenuo se da vidi došljake. Njegove oči bijahu mile i blage. Na lijevom boku životinje nalazila se svježa brazgotina od metka. Možda je taj isti metak ubio jahača. Zadržala je pri pomisli kako se čovjek ruši niz kanjon. Odjednom je obuze snažna želja da odjaši do kanjona i pretraži ga. Učinilo joj se da Gifford nešto skriva.

— Moram poći — reče iznenada.

Gifford je začuđeno pogleda, ali je bez ijedne riječi otprati do kuće i strpljivo sačeka da se oprost i s Martinom. Djevojka je obećala da će ih us-

koro ponovno posjetiti, uzjahala konja kojeg su joj doveli i uputila se prema kanjonu. Bila je toliko zanesena mislima o jahaču da je zaboravila mahnuti domaćinima.

— Naglo je otišla — primijeti Martha.

— Da, zaista — reče Gifford zamišljeno.

Cim je izašla iz vidokruga kuće, djevojka stade tražiti tragove. Iz nekog neobjašnjivog razloga nije htjela da Gifford pronikne u njenu namjeru.

Jahala je posve lagano i pažljivo ispitivala tlo. Nije bila naročito vješta u pronalaženju tragova, ali se mogla snaći budući je čitav život proživjela u stočarskom kraju. Na obali rijeke zastane i pogleda uvis, prema ostrim stijenama. Zaključi kako je posve moguće da je čovjek pao u vodu ne dotaknuvši stijenje. Drugog objašnjenja nije bilo, budući da Gifford nije pronašao tijelo. Ili ga je pronašao i to zatajio pred njom? No, zašto bi joj lagao? Tko je bio taj jahač? Netko iz Giffordove mutne prošlosti? Čula je od oca da je John živio prilično burno i da je drugovao sa sumnjivim ljudima. Usprkos tome, njen je otac imao u Gifforda veliko povjerenje; da nije tako, ne bi joj dopuštao da ga posjećuje.

Djevojka ponovno zaustavi konja na mjestu gdje je rijeka bila prilično duboka i brza. Struja je zacijelo odnijela jahača izvan kanjona. Uputila se nizvodno, pažljivo tražeći znak koji bi potvrdio njene slutnje. Stigla je do izlaska iz kanjona. Tu je rijeka skretala na istok i godinama nanosila šljunak, pa se na okuci stvorio prilično širok pojas blagog nasipa. Jahala je lagano još kilometar nizvodno uzalud tražeći neki znak.

Na jednom mjestu uz obalu je rastao prilično gusti šaš i teško se kroza nj probijala. Kad je već htjela odustati od daljnje potrage, odjednom začuje tiho rzanje konja. Dopiralo je s lijeve strane. Sjahala je i nastavila pješice, vodeći konja za uzde. Odjednom je pred sobom ugledala drugog konja. Odmah je prema njoj ispružio glavu i naćulio uši. Bio je mrke boje, pasmine kakva se u ovim krajevima rijetko vidjela. Izgledao je jadno i izmučeno, a sedlo što mu je visjelo niz lijevi bok

bilo je posve blatnjavo i umrljano zgrušanom krvlju. Do njegovih nogu nepomično je ležao čovjek.

III

Gledajući za djevojkom, Martha Gifford je osjećala da nešto nije u redu. Poznavala je muža i odjednom je obuze nejasan osjećaj tjeskobe vezan uz prošlost. Plašila se da se ona ne ponovi. Već dugi niz godina živjeli su ovdje mirno i sretno, dobro zarađivali i stekli poštovanje malobrojnih stanovnika i posjetilaca. Često je nagovarala Johna da promijeni ime, no on je za to bio suviše ponosan. Svatko može u životu pogriješiti, govorio je, a on je mnogo griješio. Pa, što? Uvidio je te i promijenio način života. Objesio je oružje na zid i ono već godinama služi samo kao ukras. Ako čovjek poput Pilarina oca ima u njega povjerenje, za njega je to dovoljno.

Ali, Marthi nije bilo dovoljno. John je tijekom tih mirnih godina postao staložen i razborit. Stvorio je pristojan dom i brinuo se o njoj. Bilo im je lijepo i Martha je htjela da tako i ostane.

— Molim te, dođi u kuću — obrati se Martha mužu prilično zapovjedničkim tonom. Kad su ušli u sobu, obrati mu se riječima:

— Što skrivaš, Johne? Reci mi istinu.

Znao je da nema smisla lagati. Ne Marthi, koja ga tako dobro poznaje. Ona je bila jaka i pametna žena i mogla je podnijeti istinu, ma kakva ona bila.

— Vidio sam čovjeka koji je pucao u onog jahača.

— Tko je to bio?

— Ti ga ionako ne poznaješ.

— Dakle, vidio si ga. I, što je u tome loše?

— Pripadao je bandi Joea Lessinga.

Martha problijedi i za trenutak pomisli da će se onesvijestiti. John joj blago stavi ruku na rame.

— Smiri se, Martho. Ništa se nije dogodilo.

— Dogodit će se.

Nešto od njenog straha dotakne se i njega. Znao je da ima za to razloga.

Međutim, odmah se naljuti zbog vlastite slabosti.

— Ništa se ne može dogoditi. Sada imamo prijatelje.

— Ako se ponovno spetljaš s onim Lessingom, ubrzo ćeš ustanoviti da više nemaš prijatelja — odgovorila je ostrim tonom.

To ga je naljutilo. Želio je biti gospodar u vlastitoj kući. Eto, sa ženama uvijek neprilike...

— Zaboravi to — reče i okrene se. Žena ga zazove, ali on bez riječi iziđe iz kuće.

Martha nabora čelo i zamisli se. Odjednom je vidjela kako se sve što su do sada gradili ruši. Zatim se sabere. Glupost! Ne smije dopustiti da je obuzme malodušnost. John je u pravu, ništa im se ne može dogoditi. Nitko ne mora saznati da je prepoznao jednog od Lessingovih ljudi. Iako se borila protiv same sebe, nespokojstvo se uvuklo u njene misli.

Odjednom je prenu povici izvana i ona istrči na dvorište. Tamo je stajao njen muž, očiju uprtih u smjeru kanjona. Slijedila je njegov pogled i ugledala grupu jahača. Polako su se primicali, povremeno zastajkujući i pretražujući tlo.

— Što to rade? — upita ga.

— Nešto traže.

— Što?

— Tragove čovjeka što je sinoć pao u kanjon.

— Znači, to bi mogli biti...

John je oštro pogleda. Kauboji su se primicali kući.

— Mislim da ćemo imati posjet — primijeti. Njegovo lice odjednom poprimi čudnu boju. Martha ga takvog još nikad nije vidjela. Zar je moguće da je uplašen?

IV

Charley Roberts se obilno znojio. U sebi je proklinjao trenutak kad se odlučio pridružiti tragačima.

— Prokletstvo, što je vruće! Nitko se nije obazirao na njegovu primjedbu. — Pronašli smo mjesto odakle se srušio u kanjon. Dolje nema nikakvih tragova. Proklet bio, sigurno je mrtav! — I dalje su svi šutjeli. — Meni je dosta.

Znate li što ću učiniti? Otići ću u onu kuću i napiti se hladnog piva.

Bilo je doista vruće, no ljudi nisu odustajali. Dobro su poznavali McAllistera i nisu htjeli odustati od potjere. Postoji li i najmanja mogućnost da čovjek preživi, McAllister je taj koji će preživjeti. Braća Ransome su pomno pretraživali teren. Naposljetku se javio Roy.

— Mora da je pao u vodu, Job. Drog odgovora nema. Da skrenemo na jug?

Charley, koji se kretao uz samu obalu, odjednom vikne: — Vidim tragove. Vode na jug!

Svi pohitaše prema Charleyju.

— Tragovi konja vode prema onoj kući — reče Job.

Momci se zagledaše.

— Dobro, Charley — reče Roy. — I mi ćemo se okrijepiti pivom, ako ga tamo ima. Momci, jeste li za slogu?

— Dobra ideja — odgovori Job. — Tragat ćemo kasnije. Pred nama je čitav dan.

Okrenu konje i laganim kasom krenu prema kući. Kad su se približili, opaziše snažno građenog muškarca, naslonjenog na vrata. Naokolo je sjedilo nekoliko kauboja i pušilo. Roy Manning zaustavi konja i nagne se u sedlu.

— Dobar dan!

— Dobar dan — odvrati čovjek.

Roy pozdravi i ostale, a oni mu uzvratiliše nerazumljivim mrmljanjem.

— Možemo li dobiti kakvo piće? — upita Roy.

Čovjek klimne glavom.

— Prodajem sve što mogu: hranu, pokrivače, oružje i viski.

— A pivo?

— Na žalost, piva nemam. Kako bih ga po ovoj vrućini održavao hladnim? No, imam dosta dobar viski i hladne vode iz zdenca. Uđite u kuću, ondje je svježije.

Roy pomisli kako je čovjek ućtiv.

— Viski i voda nam odgovaraju — reče i sjaši.

Ostali su slijedili njegov primjer. Zatim svi uđu u kuću.

— Zovem se Roy Manning — predstavio se Roy.

— John Gifford — reče čovjek.

Roy predstavi i ostale i oni se rukovale s Giffordom. Očima su pohlepno

kružili po predmetima u sobi. Gifford pomisli kako se ispod njihove lažne ugladenosti kriju profesionalni kradljivci i ubojice. Uzeo je vrč sa stola i napunio ga hladnom vodom. Kauboji posjedaše na bačve i rasprostrte pokrivače. Charley Roberts je pronašao neko pecivo i grickao ga. Zatim svi stadoše ispijati viski, zalijevajući ga hladnom vodom. Nakon nekog vremena Charley Roberts upita:

— Jeste li čuli pucnjavu prošle noći?

— Naravno da sam čuo — odgovori Gifford.

Ljudi se značajno pogledaše.

Job reče vrlo polako, promatrajući svoje prijave i polomljene nokte:

— Jeste li štogod vidjeli, Gifforde?

— Baš ništa!

— Uistinu? — upita Aaron.

— Niste li, možda, vidjeli nekog tipa što se srušio u kanjon? — upita Job.

— Ne, išao sam pogledati, ali ništa nisam vidio.

— Možda ga je struja odnijela dalje — razmišljao je glasno Job.

— I o tome sam razmišljao — reče Gifford. — No, bio je već mrak pa nisam mogao dalje tražiti.

Job se ponovo zamisli, onda upita oštrim glasom:

— Govoriš li istinu?

— A zašto bih lagao?

— Tko zna — promrmlja Job.

— Tko zna — ponovi Aaron poput jeke.

Odjednom Job naglo ustane i krene ravno prema Giffordu. Na trenutak je bivši revolveraš pomislio da će ga Job napasti, no ovaj samo ščepa bocu viskija iz njegove ruke i vrati se na svoje mjesto. Napunio je čašu i ispio je nadušak.

— Brate — reče Aaron — imaš li namjeru da se naroljaš?

— Pogodio si!

— Ima li ovdje štogod za pojesti? — upita Roberts.

— Naravno — odgovori Gifford. — Zamolit ću ženu da vam nešto spremi.

— To, to — zadovoljno će Charley.

Gifford ode u kuhinju.

— Ovdje ima svega u izobilju — oglašise Roy Manning.

— U pravu si — ponovi Aaron.

Job je ispijao viski, lagano se klateći na bačvi. Piće mu je već udarilo u glavu.

— Osjećam se blaženo — reče.

— Tako i izgledaš — odgovori mu brat.

Na drugom kraju kuće Martha i Gifford su razgovarali.

— Jesu li to oni? — pitala je žena brižno.

— Ne sjećam se ni jednog od njih. Ipak, osjećam kao da ih sve poznajem. Prava banda. Promatraju me kao da sam zmija. — Na Marthi se vidjelo da je uplašena i to ga je smetalo. Bio je naviknut da je gleda smirenu u svakoj prilici.

I Martha je njega promatrala. Pitala se je li uplašen. Nekada bi lako obračunao sa svom četvoricom, sredio bi ih prije no što bi dospjeli ispuštiti glasa. Sada je ostario, kretnje su mu sporije. Već punih petnaest godina nije držao revolver u ruci.

— Zar ih se ne možeš riješiti? — upitala ga.

— Ne. Otići će kad im dosadi. Ne želim da posumnjaju. Nahraniću ih, pa će otići. Nema razloga da se ovdje zadržavaju.

— To su profesionalni lopovi, vidjela sam ih. Možda baš sada nešto krađu.

— Bolje da nas pokradu nego da... — ostatak rečenice zadržao je za sebe. Dobro je poznavao tu vrstu ljudi. Jedna pogrešna riječ i pretvorit će se u krvoločne ubojice. Morat će biti vrlo pažljiv kad se njima razgovara.

Martha je pripremala hranu, a Gifford je u međuvremenu odnio viljuške i noževe i postavio stol. Četvorica odmetnika šutke su ga promatrali. Kad je jelo stiglo, Roberts prvi navali kao da nije danima ništa okusio. Job se priglupo cerekao.

— Taj Gifford je nasmrtno uplašen. Vidim mu na licu — reče.

— U pravu si, sav se trese — dodao Aaron.

Roy si natoči viski.

— Gifford? To ime mi je poznato — reče zamišljeno.

Trgovac se vratio noseći drugo jelo. Zatim je sjeo u kut i promatrao ih. Ljudi su nekoliko trenutaka šutke jeli, glasno mljackajući i srčuci. Svi su pili iz jedne boce, koja je stajala nasred stola. Kad su završili, Roberts se obrati Giffordu.

— Što sjediš tu, stari? Idi i donesi nam još viskija.

U kuhinji, Gifford reče Marthi:

— Već su pijani. — Krišom pogleda na zid, gdje je visjela njegova puška.

Martha opazi njegov pogled.

— Zar je već došlo tako daleko?

Nije odgovorio. Bio je svjestan da se nikad ne bi latio oružja. Zatim uzme bocu viskija i odnese je u sobu. Charley mu je odmah istragne iz ruke i zubima izvadi čep.

Gifford ga je promatrao. I ja bih bio takav, pomisli, da nije bilo Marthe i mojih prijatelja. Poželio je da mu se vrate mladenačka snaga i samopouzdanje. Uostalom, možda i pretjeruje. Do sada ti momci nisu ništa loše učinili. Oni su se, doduše, prostački ponašali i omalovažavali ga, ali to je bila posljedica pića. Nadao se da će uskoro otići i da ih više nikada neće vidjeti.

— Što si se ukočio, stari? — posprdnim glasom upita Roberts. — Ideš li na živce. Nestani! Zvat ćemo te kad nam ustrebaš.

Gifford osjeti kako u njemu kipi nemoćan bijes. Mnogo je toga prošao u životu, ali nikada nije nitko s njime tako postupao. Stisnuo je pesnice i šutke izišao iz sobe. Ponovno pogleda pušku na zidu. Kad bi barem smogao snage da je uzme. Nekada ne bi oklijevao ni trenutka. Te ništarije bi plazile pred njim od straha. Do vraća, pokazao bi im on tko je.

Martha ga je šutke promatrala, onda upita:

— Što se dogodilo?

— Naprosto su me izbacili iz sobe poput derana.

Ona mu položi ruku na rame.

— Ne ljuti se, John. Ja te poznajem.

— Baš u tome i jest nevolja. Ne vjerujem da me poznaješ. Kad bi znala koliko se plašim, više me ne bi poštovala.

A tada ga ona četvorica ponovno pozovu, glasno urlajući.

Roberts je stajao, klateći se amo-tamo, dobaran pijan. Vručina i viski udarili su mu u lice. Bio je crven kao rak.

— McAllister — promuća upirući prstom u Gifforda, koji ga je začuđeno gledao, ne shvaćajući što želi reći. — McAllister... bio je ovdje. Ne laži, trgovče. Taj prokletnik je bio ovdje. Možda ga još negdje skrivaš.

— Ne znam o kome govoriš.

Job naglo ustane, no gotovo se sruši na pod. Do tog trenutka nije shvaćao koliko je pijan.

— Charley — reče — brbljaš gluposti.

— Same gluposti, Charley — ponovi Aaron.

Charley se okomi na Joba.

— Ne miješaj se, glupane!

— Charley — oglasi se Aaron svojim jednoličnim glasom — ne smiješ tako razgovarati s Jobom.

— Što se to tebe tiče, ti bijedna jeko!

Roy se lagano pridigne i glasno podigne.

— Dosta, momci! Ako je McAllister ovdje, naći ćemo ga. U tom slučaju moramo biti složni.

Gifford je brzo razmišljao. Tko je taj McAllister? Ova četvorica su se dobrano zbog njega uznemirili.

Roy popravi hlače i krene prema tezgi gdje je stajao Gifford. Zaudarao je po znoju i viskiju, kombinaciji koja baš nije bila ugodna, i Gifford okrene glavu.

— Slušaj — počne Roy — prevrnut ćemo ti čitavu kuću naglavce. Ako skrivaš McAllistera, možeš ovom svijetu reći zbogom.

Gifford je grozničavo razmišljao. Obuzimao ga je sve veći strah. Odjednom se domisli.

— Je li to čovjek što je prošle noći pao u kanjon? — upita.

— Pa to smo ti već rekli — nestrpljivo će Job.

— Lagao sam vam — reče Gifford. — Uplašili ste me.

— Govori — proderá se Roy. — Nema mo vremena čitav dan.

Gifford je pročitao s njihovih pijanih lica da uživaju u njegovu strahu. Počeo se znojiti.

— Vidio sam ga — promuća najzad. — Vidio sam ga kako se ruši zajedno s konjem. Mislio sam da će se razbiti o stijenje, ali pao je u vodu. Struja je konja i njega odnijela na jug. Kunem se!

Job se približi Giffordu i unese mu se u lice. Gotovo sadistički uživao je u njegovu strahu.

— Lažeš — reče. — Osjećam da lažeš.

— Pretražimo kuću — predloži Roy. Gurne Gifforda u stranu i uputi se prema vratima što su vodila u kuhinju. Giffordova ruka poletjela je brže

od njegovih misli. Uhvatio je Roya za ramena i silovito ga gurnuo natrag. Razjarila ga je pomisao da bi ovi divljaci mogli razoriti ono što mu je bilo najvrednije.

Roy zatetura prema Aaronu i svom težinom naleti na njega. Budući su obojica zbog pića bili nesigurni na nogama, strovališe se na pod. Gifford nije obratio pažnju na Charleyja koji je usprkos supitosti reagirao munjevitom brzinom. Izvukao je revolver i drškom snažno udario Gifforda po glavi. Čovjek se bez glasa sruši na pod.

Job krene prema vratima, ali odjednom zastane kao ukopan. Jedna mu je žena prepriječila put. Cijev puške koju je držala u rukama bila je uprta u njegov želudac.

— Bože, što to vidim! — javi se Aaron.

— Zabava je završena, momci — progovori žena, a zatim se obrati Charleyju. — Baci revolver!

Ovakva je situacija bila za Charleyja posve strana. U svakoj drugoj prilici upustio bi se u borbu, ali sada je stajao oči u oči sa ženom. Bio je siguran da će pucati u njega ako se pomakne i zato baci revolver. Zagleda se u nju kao što bi zec zagledao zmiju. Job, kojeg ništa nije moglo uznemiriti, začuđeno je gledao u ženu, svjestan ozbiljnosti položaja. Gifford je ležao ozlijeđen i njegova je žena bila spremna da za njega ubije. Sva četvorica su to znali.

Roy je polako ustao. Pokušao se nasmiješiti.

— Ah, zaboravite to, gospodo. Malo smo se šalili. Piće nam je zavrtjelo glavom.

— Napolje! — ledenim će glasom Martha.

Sva četvorica poslušашe poput ovaca. Kad su izašli, Roberts prasne u glasan smijeh. Smiješno. Njega, velikog Charleyja Robertsa da istjera jedna žena!

Pred kućom su stajala dvojica kaboja. Nisu se upitali u Martihine poslove. Žena nije govorila. Stajala je pred vratima, s uperenom puškom, i čekala da odmetnici uzjašu. Roy je ponio bocu viskija. Popeo se na konja i potegao iz boce, a zatim dodao Charleyju, a ovaj Jobu i Aaronu. Nakon toga sva četvorica pozdraviše i odjaha-

še prema kanjonu, smijući se i urlajući.

Gifford se teturajući pojavi na vratima. Lice mu je bilo otečeno i krvavo. Izgledao je jadno. Martha ga pogleda bez riječi. Sada, kad je sve prošlo, osjetila je kako joj podrhtavaju koljena.

— Ostali su dužni tri i pol dolara — reče Gifford tmurnim glasom.

— I više od toga — odgovori mu žena.

Kaboji se plaho približiše.
— Smatrali smo da je bolje ne miješati se — reče jedan kao da se ispričava.

— Pametno, momci — odgovori Martha i uvede muža u kuću.

V

Prvi je trenutak Pilar pomislila da je čovjek mrtav. Njegovo bradom obraslo lice bijaše umrljano blatom. Ležao je na trbuhu, glave okrenute na stranu i nogama dodirujući vodu. Djevojka zadržase. Htjela se okrenuti i pobjeći, no nešto je zadrži na mjestu. Polako se približila neznancu i kleknula do njega. Konj je okrenuo glavu i promatrao je svojim velikim pametnim očima. Uхватила je čovjeka za opasač i povukla svom snagom. Bio je snažan i težak i dobrano se namučila dok ga je uspjela toliko pomaci da mu noge više nisu bile u vodi. Zatim ga stade bespomoćno promatrati. Nikad se nije zatekla u ovakvoj situaciji. Činjenica da je bila prepuštena samoj sebi bila je za nju nešto nova. Kad je god valjalo nešto uraditi, pozvala bi oca ili nekog radnika na imanju. Osjećala se potpuno izgubljenom. Je li čovjek uopće živ? Sa strahom mu opipa bilo. Njegova je ruka bila hladna i beživotna. Pitala se izgleda li tako mrtvac.

— Oh, bože — uzvikne glasno — što da radim!? — Nije htjela Gifforda tražiti za pomoć, no znala je da mora odmah nešto poduzeti. Možda o njoj ovisi jedan ljudski život... Pažljivo je ponovo opipala bilo. Osjetila je posve slabo kucanje. Ispusti mu ruku i odmakne pramen kose s njegova čela.

— Ne smiješ umrijeti — šapne tiho. U njoj se probudio neki čudan osje-

čaj. Ma kako to izgledalo besmisleno, ovaj ju je čovjek uzbudio, golicao njevu maštu. Luda sam, pomisli. Tā, ništa o njemu ne znam, ni tko je ni odakle je došao? Ipak, nešto moram poduzeti. Moram ga skloniti oдавде prije no što ga netko drugi pronađe. Odjednom postade svjesna opasnosti u kojoj se nalazi. Došao je trenutak da otkrije koliko se može osloniti na vlastite snage. Prvo mora istisnuti vodu iz njegovih pluća. Odmah se bacila na posao. Uz nešto muke uspjela ga je okrenuti tako da mu je glava bila na nižem položaju od nogu. Zatim ga stade masirati, naslanjajući se svom težinom. Radila je uporno desetak minuta i odjednom sva sretna ugleda mjehuriće vode na njegovim usnama. Ohrabrena, nastavila ga je masirati, neprekidno mu šapćući da ne smije umrijeti. Nakon nekog vremena, što se djevojci učinilo poput vječnosti, čovjek uzdahne. Ustala je i okrenula ga na leđa. Požalila je što nema uza se malo viskija ili nešto toplo. To bi ga zacijelo brže osvijestilo. Čovjek ponovno zastane i Pilar ga stade lagano pljuscati po licu.

— Probudi se! Hajde, probudi se! Molim te — govorila je.

Nastavila ga je pljuscati i njegovi se obrazi lagano zacrvenješe.

— Hej, čuješ li me?

Čovjek se ni ne pomače. Ponovno ga pljusne, ovaj put jače, i sad se njegove usne pomaknu. Neko čudno krkljanje izvi mu se iz grla. Djevojka ga ponovo pljusne.

— Probudi se! — poviče. — Živ si! Ne možeš me prevariti.

Njegove vjeđe zatreptаше. Djevojka ga uhvati za ramena i lagano prodrma. Bila je već iscrpljena i na rubu sloma.

— Reci nešto... probudi se. Pokaži da si živ. Do đavola, nisam se valjda uzalud mučila! Potrudi se sad i ti!

Njegove se usne ponovno pomaknu. Djevojka se posve nadvila nad njega, da čuje što želi reći.

— Što mi pokušavaš reći? — upita.

— Idi do đavola!

Ona prasne u smijeh. Obuze je neizmijerna radost. Kad ga je ponovno pogledala, opazi da su mu oči otvorene. Bile su velike i posve tamne, goto-

vo crne. Izgleda poput Indijanca, pomisli. No, oni nisu tako visoki.

— Jesi li najzad odlučio hoćeš li živjeti ili ne? — reče mu Pilar.

— Odlučio sam — šapne, a usne mu se iskriviše kao da se htio nasmijati.

Zar je moguće da u ovakvom trenutku misli na smijeh?!

— Gdje sam? — upita.

— Giffordov kanjon. — Vidjela je da mu to ime ništa ne znači.

Tog trenutka njegov je čitav svijet predstavljala djevojka što je tučala kraj njega i borila se za njegov život. Gledao ju je kao što utopljenik gleda slamku. Na njegovom čelu nalazila se duboka brazgotina. Voda je isprala ranu, no mora da je izgubio dosta krvi. U njegov je pogled lagano ulazila bistrina. Djevojka shvati da mu je mozak proradio. Upijao je događaje. Možda se prisjećao što se dogodilo.

— Što da uradim s tobom? — upita više za sebe.

— Izvuci me oдавде. — Polako je izgovarao svaku riječ, poput nekog tko uči govoriti.

Znala je da se svega sjeća. U njegovim očima pročitala je oprez. Bio je svjestan opasnosti koja mu prijeti.

— Kako da to učinim? — upitala je bespomoćno.

Njegove se usne ponovno iskriviše u osmijeh.

— Dobro pitanje — prošapće, zatim sklopi oči.

Od straha da ne padne ponovno u nesvijest, djevojka ga pljusne.

— Prestani s tim — promrmlja čovjek. — Pusti me da razmislim.

Pilar se nasmije. Tek se sada uvjerila da je pri punoj svijesti. Promatrala ga je, čekajući da pronađe neko rješenje. Najzad progovori nešto jačim i sigurnijim glasom.

— Moramo krenuti na istok. Prebaci me preko rijeke.

— Kako?

— Glupo pitanje. Podigni me na konja.

Ustala je, razmišljajući. Najbliži prijelaz preko rijeke nalazio se oko pola kilometra južno od mjesta gdje su se nalazili. Visoki šaš pružit će im dobar zaklon. Prišla je mrkom konju i stala pričvršćivati sedlo. Životinja je sve vrijeme mirno stajala. Kad se djevoj-

ka okrenula, vidjela je da se neznamac podigao na koljena, podupirući se rukama o zemlju. Nije dugo izdržao.

— Dovedi konja — proštenje.

Ona poslušala. Životinja spusti glavu i nježno gurne gospodara. Pilar se nasmije i pomiluje konja po njušci. Muškarac se pridigne i uhvati rukom za stremen, a djevojka ga uhvati ispod pazuha i svom snagom podigne uvis. Kad se već činilo da će uzjahati, naglo je izgubio ravnotežu i oboje se stro-poštaše na tlo. Čovjek je svom težinom pao na djevojku te joj je pone-stalo daha. Gledao ju je izrazom ispri-čavanja.

— Oprosti!

— Ne moraš se ispričavati. Dogodilo se.

Usljedio je novi pokušaj. Ovoga je puta uspio staviti jednu nogu u stremen. Djevojka se dobrano namučila dok ga je podigla u sedlo, gdje je sjedio klataći se amo-tamo od slabosti. Otkopčao je opasač i vezao se njime za sedlo.

— Hajdemo — reče naposljetku.

Djevojka uhvati uzde i povede ko-nja od rijeke.

— Stani! — zapovjedi čovjek. — Ne želim da ostanu tragovi. Ići ćemo uz vodu sve do prijelaza.

Dakle, znao je za prijelaz. Bila je pomalo razočarana. Okrenula je konja i pavela ga kroz plicak. Kad se osvrnula, vidjela je da gotovo leži na konju. Oči su mu bile zatvorene. Pitala se hoće li izdržati u sedlu.

Napredovali su polako. Pilar se ne-prekidno osvrtao, da vidi kako mu je. Napokon su stigli do prijelaza. Čovjek se s naporom uspravio u sedlu, dohva-tio uzde i rekao:

— Slijedi me.

Prema svemu sudeći, odlično je po-znavao kraj. Prešao je rijeku na pravom mjestu. Djevojka ga je slijedila u stopu. Kad su stigli na suprotnu oba-lu, potjerao je konja preko kamenja, kako bi ostavio što manje tragova.

— Namjeravaš li poći prema Vraž-jem prolazu? — upita ga djevojka.

— Da.

Uskoro tlo više nije bilo kamenito. Ranjenik zaustavi konja, iako je znao da mora dalje. Odsad će za njima osta-jati tragovi. Okrenuo se i bacio dugi

pogled put kanjona, zatim podbode konja i produži. Pilar odjednom shva-ti da mu više nije potrebna. Bio je to čovjek koji je mogao preživjeti u naj-gorim uvjetima. Eto, nalazio se polumrtav u sedlu, no njegov je mozak radio poput preciznog sata. Spoznaja da mu više nije potrebna, ozlojedi je i ispu-ni nekom tugom koju nije znala objas-niti.

Odjednom on podigne glavu i reče:

— Umiješ li zamesti tragove?

— Da.

— Onda se prihvati posla.

Bio je, čini se, naviknut da naređu-je. Naredio joj je da skine pokrivač s konja i vrati se sve do mjesta gdje je prestajalo kamenito tlo pa da izbriše tragove. Poslušala je, razmišljajući kako je to prvi muškarac poslije njenog oca kojem je dopustila da joj zapovijeda. On je promatrao kako radi i s odobra-vanjem klimnuo kad je završila. Za-tim je ponovo stavila pokrivač na ko-nja i krenuše dalje.

Jahali su šuteći laganim kasom sve do Vražjeg prolaza. Bio je to širok procijep u stijenu, koji se s druge strane nastavljao u uzak puteljak. Pi-lar pogleda čovjeka i opazi da su mu oči ponovo sklopljene. Dohvati uzde njegova konja i povede ga, oprezno bira-jući put. Plašila se da čovjek ne kliz-ne iz sedla i skotrlja se niz strminu.

Uspón je bio dug i naporan. Kad su stigli na vrh, otvorio je oči i zagledao se u nju. Bio je to pogled koji je oda-vao oprez i zabrinutost i djevojka se začudi.

— Bit će mi potrebna tvoja pomoć — reče. — Hoćeš li mi pomoći?

Nije joj se sviđao način kojim je to rekao, no shvatila je da čovjek poput njega nerado traži uslugu.

— Hoću. Što želiš da učinim?

— Zapravo, ono što ne želim jest to da bilo kome kažeš gdje sam.

— Razumijem. Ne želiš da čovjek koji je pucao na tebe uđe u tvoj trag.

On se nasmiješi.

— To je jedan od razloga.

Ponovno podbode konja i natjera ga na stazu. Odozdo je izgledalo kao da je zaravanak ravan, ali bio je nazub-ljen ostrim kamenjem i valovit. Trava je konjima sezala do trbuha. Stigoše do skupine stijena, uz koje je tekao malen potok. Nije se iznenadila kad je

neznajac zaustavio konja. Skinuo je remen kojim se privezao za sedlo i ponovo se opasao, a zatim sjahao. Naslonio se svom težinom na konja a životinja je strpljivo stajala. Djevojka shvati da je čovjek na izmaku snaga. Nikad još u životu nije prema muškarcu osjetila tako nježan i zaštitnički poriv kao tog trenutka. Znala je da je to glupo, no nije si mogla pomoći.

On lagano udari konja i životinja krene naprijed. Ostavši bez oslonca, srušio se na zemlju.

Djevojka skoči iz sedla i pritrči mu. Podigla mu je glavu i upitala, osjećajući se pomalo glupo:

— Jesi li dobro?

— Sve je u redu — mirno je odgovorio.

Stisnuo je zube i sjeo, a od umora mu iskoči žila na čelu. Izgledao je tako iscrpljen da je Pilar gotovo zaplakala.

— Vidiš li ono stijenje, gore? — upita je, a kad je potvrdno klimnula, nastavi: — Tamo ću se smjestiti. Donesi mi opremu s konja. — Zatim je stao puzati prema stijenu.

— Dopusti da ti pomognem.

— Izdržat ću. Donesi opremu.

Bila je povrijeđena, ali pride ridanu i rasedla ga. Sedlo i puška bijahu teški, no ipak se uspjela na stijenje nekoliko minuta prije njega. Sjela je na kamen, uživajući pomalo zlobno u njegovoj muci. Polako je puzao prema njoj. Kad je stigao do kraja puta, naslonio se iznemoglo na kamen i slabašno se nasmiješivši rekao:

— Ti si jedina žena pred kojom sam puzao.

Izgledao je kao da će se istog trenutka onesvijestiti i nju posve neočekivano preplavi val neopisive sreće. Vrućina ju je omamila. Razmišljala je što bi rekao otac da sazna za njeno prijateljevanje s tim neznancem. Ali, on to neće saznati. Nitko neće saznati.

— Ja ću malo odspavati — prekinu njeno razmišljanje. — To je sve što mi je potrebno... san. Zavući ću se u onu rupu i spavati. Kad se probudim, bit ću zdrav. Tako je uvijek bilo.

— Hoćeš reći, da si već bio u ovakvom stanju? — začudila se.

— U neku ruku — odvratio je kratko.

Ponovno stade puzati. Uzela je sedlo i krenula za njim. Među stijenjem je pronašla udubinu i on joj naredi da tamo rasprostire pokrivač i namjesti sedlo tako da ga može staviti pod glavu. Poslušala je, a kad je legnuo, ona mu skine čizme.

— Ah, to godi. — Ispružio se s izrazom blaženstva na licu. Morala je priznati da posve dobro podnosi nedaće. — Kako ti je ime?

— Pilar.

— Nisi Meksikanka.

— Napola.

— Možda sam i ja. — Ponovno se nasmiješio. Činilo se kao da se rado smije. — A prezime?

— Dunn.

— Jesi li u srodstvu s moćnim Dunnom?

— To mi je otac.

On tiho zazviždi.

— Ja sam McAllister, Remington McAllister. Stari me prozvaao prema revolveru.

— Čula sam za tebe.

— Ti si dobro obaviještena djevojka. Ako sad rastrubiš naokolo da u ovoj rupi skrivaš McAllistera, ovdje će zapljuštati meci poput tuče. Imat ćeš na duši jednog mrtvaca... a možda i više njih.

Ona se ponovno razljuti.

— Nemaš razloga da se plašiš. Neću nikome reći.

— Uvijek se plašim; to je jedino što me održava na životu. No prijedimo na drugu temu. Pretpostavljam da ti je jasno kako dugo nisam ništa okusio. Čovjek se ne može oporaviti ako ne jede.

— Ne brini, donijet ću ti hranu.

— Govoriš ozbiljno?

— Zar nisam rekla?

— Evo prve zamke. Ostaviš li za sobom dobar trag, uskoro ću imati posjetioce. Moraš se vratiti sjevernim putem. Hoćeš li moći?

— Naravno, ali zašto?

Na njegovom izranjenom licu pojavi se začuden izraz.

— Što, zašto?

— Zašto to činim? — Ona se ponovo nasmiješi.

Načas se zamislio.

— Ovakva te pitanja neće daleko odvesti. — Nakrivio je glavu i dodao: —

Pazi kako se krećeš. Ako te netko opazi, oboje ćemo nastradati.

— Pazić ću, ne brini. A sada, pogledajmo tvoje rane.

Kao da se uzrujao.

— Tako nešto ne dolazi u obzir, gospođice — reče i isturi svoju neobrijanu bradu.

— A zašto, molim lijepo?

— Moje rane su vrlo osobne prirode.

Prezrivo je otpuhнула. Nikad nije pomislio da bi ovako lijepa djevojka mogla učiniti tako silovitu kretnju.

— Zar misliš da nikad nisam vidjela muškarca?

— Štidi se!

U slijedećih desetak minuta Pilar mu je dokazala da nema mnogo stida. Uzela je njegov nož i svojim nježnim rukama rasparala njegovu košulju, iako se bunio riječima da posjeduje samo još jednu. Meki prsti djevojke prelazili su preko njegova tijela, tražeći ogrebotine i rane kojih je bilo napretak. Očistila ih je vodom iz njegove čuture i viskijem. Zatim se pobrinula za ranu na čelu, koju je prouzrokovao metak što ga je nekim čudom samo okrznuo. Ispričao joj je svoju teoriju o tom metku. Pretpostavljao je da se metak odbio o sedlo odlutalog konja i okrznuo ga. Pri tom je priznao da ima upravo đavolju sreću. Djevojka se suglasila.

Kao zavoje upotrijebila je ostatak njegove odjeće. Pažljivo mu je previla ranu na leđima, koja je bila posljedica pada niz stijenje, a zatim sjela, zadovoljna obavljenim poslom.

McAllister je prvi put dobro pogleda. Činilo se da mu se sviđa ono što vidi. Zurio je tako pomno da se zarumenjela do korijena kose. Rumienilo joj je vrlo dobro pristajalo, a dokazivalo je da nije toliko samouvjereni kakvom se prikazivala; po njegovu mišljenju, to je dobra odlika žene.

Pilar je bila vrlo zbunjena. Nije to bio prvi put da je neki muškarac u mislima svlači... Doživjela je to mnogo puta od očevih namještenika, mladića iz naselja, pa čak i od svećenika... no nikad se u njoj nisu probudili takvi osjećaji. Nije ih znala objasniti, zato je odlučila da što prije ode. No, i ta je pomisao razljuti jer nikad u životu

nije bježala pred nekim muškarcem. Uvjeravala je samu sebe kako ovaj ovdje nije ništa drugo doli neotesan, neobrijan i prijav pustolov. Bio je bezobrazan, neuglađen, neobrazovan i grub, ni u snu netko kome bi njezin otac odobravao. Taj McAllister nije bio ljepotan, niti se znao ponašati u društvu, a gledao ju je kao što bi gledao neku djevojčuru iz saluna. Zapravo, sve je to vrlo uvredljivo. Međutim, ona je u tome uživala. Mrzila je samu sebe zbog toga, no bila je dovoljno poštena da to samoj sebi prizna. Uvijek je uspijevala ovladati bilo kojom situacijom, no lako je McAllister bio ranjen i bespomoćan, osjećala je da je jači i zato se osjećala nezgodno i nesigurno.

Pilar se okrene i pogleda u dolinu. Daleko dolje vidjela je rijeku kako vijuga, svjetlucajući na suncu. Zrak je nalikovao plavičastoj izmaglici. Njen dom se nalazio prema sjeverozapadu. Očekuje je dugi put. Mora krenuti prije no što otac pošalje ljude da je traže.

Ponovno pogleda McAllistera i zaprepašteno ustanovi da je utonuo u dubok i zdrav san. Ozlojedi je što može mirno zaspati dok u njenoj duši vlada uragan. Zatim se nasmiješila, nagnula i poljubila ga u čelo. Posljedica je za nju nju bila pogubna. Obuze je snažan val nježnosti. Prislonila je svoj obraz uz njegov i ponovo ga poljubila.

— Bože — pomisli — moram se svladati. Počinjem od sebe praviti budalu.

Naglo je ustala, i dalje ga promatrajući. Taj muškarac je obična protuha. Donijet ću mu hranu, pokazati put, a zatim ga zaboraviti. Načas je uspjela uvjeriti samu sebe da to može učiniti... samo načas.

Prišla je konju i uzjahala. Neko je vrijeme mirno sjedila, kako bi sredila misli, a zatim okrene konja i lagano krene niz puteljak koji će je odvesti u dolinu.

McAllister otvori oči i nasmiješi se gledajući je kako odlazi. Oporavak će biti pravi užitak.

VI

Sam Dunn, četrdeset petogodišnji muškarac, bio je lijep primjerak anglosaksonskog osvajača. Uspio je u životu naprosto zato što se uvijek pridržavao pravila. Bila su to, doduše, pravila koja je sâm stvorio, no to ništa nije mijenjalo. Bio je srednje visine, no doimao se velikim, kako u fizičkom pogledu tako i po djelima. Imao je glavu kao u lava, s gustom kosom boje pepela. Oči su mu bile bistre i plave i davale mu izgled iskrenog, pronicljivog i odlučnog čovjeka. Bio je odlučan i pronicljiv, ali ni najbolji njegov prijatelj ne bi mogao reći da je iskren. Vjerovao je u uzrečicu da desna ruka nikad ne treba znati što radi lijeva. To mu je omogućavalo da živi s mirnom savješću.

Podne je već prošlo i on je stajao na balkonu južnog dijela svoje ogromne kuće, promatrajući nepregledno prostranstvo koje je smatrao svojim vlasništvom. Jedino opravdanje takvom mišljenju bila je činjenica da se nitko nije usudio oštetiti mu zemlju koju je zaposjedio. Bilo je to jedno od njegovih pravila. Život je u ovim krajevima bio težak; nitko to nije znao bolje od Sama Dunna.

Ovdje je uglavnom rasla kadulja i bilo je potrebno mnogo zemlje da se uzgoji jedno govedo: za nekoliko tisuća grla, koliko ih je posjedovao, trebalo je proći goleme razdaljine. Volio je svaki pedanj te zemlje, strašću koju nije mogao riječima opisati. Bila je jača od strasti za posjedovanjem. Osjećao bi isto da nije ništa posjedovao. Taj mu je predio bio u krvi. Čovjek je mogao jahati danima da ne sretnu ni žive duše.

Negdje duboko ispod prividne društvenosti, Sam Dunn je bio jedinka i mislilac. I sad je razmišljao. Njegovi bi se prijatelji iznenadili kad bi znali o čemu. Poznat kao nepokolebljiv optimist, u sebi je uvijek sumnjao u postojanost svoje sreće. Bio je još uvijek gladan, dvadeset dvogodišnji momak koji je iz Engleske doputovao u potrazi za bogatstvom. Kao da je još jučer stajao na brodu, promrzao i nesretan,

gledajući kako zelena obala Engleske nestaje u daljini. Tijekom putovanja s tim su promrzlim i uplašenim dječakom postupali kao s ljudskim teretom. Po dolasku u New York osjećao se još usamljenijim i bespomoćnijim. Neko se vrijeme znojio u rudnicima Pennsylvanije. Oboljevši na pluća, pobjegao je na neku farmu u Ohiju, gdje je radio kao rob. Kad je sakupio nekoliko dolara, pobjegao je u netom otvorena prostranstva Kanzasa. Tu se upoznao s nekim trgovcima i krenuo s njima na mukotrpan put za Santa Fe. Život je bio težak i opasan. Trgovci su krenuli kraćim putem, kroz pustinju za Novi Meksiko, i dječak je gotovo umro od žeđi. Zatim su ih napali divlji Indijanci i gotovo je podlegao teškim ranama što ih je zadobio prilikom okršaja. Tegobe koje je doživio na tom putu bile bi svakom dovoljne da se podvinuta repa vrati u domovinu, ali Sam to nije učinio. Dolazak na jugozapad bio je za njega povratak kući. Znao je da će ovdje zauvijek ostati. I, ostao je.

Najprije je upoznao čovjeka po imenu St. Vrain. Bio je ortak poznate braće Bent i uposlio ga. St. Vrain je bio gospodin i Sam je mnogo od njega naučio. Radio je sve što su mu naredili: trgovao s Indijancima i s Novim Meksikom, vozio poštansku kočiju. Upoznao je poznate ličnosti kao što su bili Kit Carson, Jim Bridger. Od svakog je ponešto naučio. Njegov engleski izgovor polako je nestao, a s njim i gladan dječak koji se ukrcao na iseljenički brod da bi prešao Atlantik. Postao je čovjek, ali ne kao svaki drugi. Čovjek s kojim se moglo računati.

Ljudi su ga voljeli i pomagali mu. Počeo je trgovati za sebe. Ispočетка je raspolagao s nekoliko goveda. Život je postao zanimljiv i raznolik. Po prvi put je shvatio da u njemu valja uživati. Razvijao se psihički i fizički, uključivši se s mnogo poleta u grub i prevrtljiv život zapada. Poznavao je ljude iz svih slojeva. Imao je svagdje prijatelja. Gradio je, polako ali sigurno, strpljivo čekajući dan kad će posjedovati svoj komad zemlje, čekajući na ovaj trenutak kad je stajao na terasi vlastite kuće uživajući u pomisli da

je moćan i da je stvorio vlastiti svijet. U tom je pogledu bio zaista sretan čovjek.

Zapravo, pravi početak njegovog života bio je susret s Isabelom. Bilo je i drugih žena u njegovom životu, ali nikad nije poželio da s njima provede ostatak svojih dana. Isabel je bila kći siromašnog odvjetnika iz Albuquerquea. Sam se njome oženio iz čiste ljubavi, nije bila ljepotica niti je sa sobom donijela miraz. Umjesto toga, uničila je u njegov život čudnu mješavinu spokojsva i uzbuđenja. Ulijevala mu je hrabrost i snagu i s njom je stekao ne samo životnu suputnicu kojoj je u svemu mogao vjerovati, već i nekog s kime je mogao podijeliti svoje najskrovitije misli. Iako siromašna, bila je odgojena poput dame, pa ipak nije oklijevala ni trenutak da pođe u divlju i nenapućenu Arizonu gdje je njen muž želio osnovati svoje carstvo. Brinula se o njemu, kuhala za njega i radnike. Jednom se čak borila protiv Indijanaca, a potom zajedno s njim skrivala u pećini kad su im pljačkaši spalili kuću i pokrali stoku. Isabel je bila žena s vrlinama kakve se nalaze u jednoj od milijun. Znao je da takve više neće naći, niti je to želio. Umrula je nakon deset godina braka, tužna što nije uspjela da mu podari sina, već kćer koja je bila očeva slika i prilika. Godinu dana Sam je hodao poput živog mrtvaca, shrvan tugom i bolom. No, vrijeme liječi rane, pa je i ta, za koju je mislio da je neizlječiva, zarasla kao i svaka druga. Isabel je postala dio prošlosti, iako ga je sjećanje na nju i dalje pratilo kroz život. Sada su ga posvema zaokupljali konji, stoka i njegova kći. Kad je osjetio potrebu za ženom, uzimao ju je, ali niti ko nije mogao zauzeti Isabelino mjesto.

Osvrtao se oko sebe. Mjesto je bilo gobovo pusto, jer su svi jahači bili daleko, rađeci pod nadzorom Meksikanaca Miga Moralesa. Mig je bio uz njega od samog početka i od njega je Sam mnogo naučio o uzgoju stoke. Nikad nije zaboravio koliko duguje Migu. Sagradio je svom nadzorniku veliku kuću, nedaleko od svoje. Tamo je Mig živio sa podebelom ženom i šestoro dje-

ce, siguran u budućnost, s nešto malo vlastite stoke.

Mig je bio jedna od svijetlih točaka u Samovom životu. Meksikanci su mu pružili najbolje što su imali i on je to uzeo: ženu, nadzornika i konje.

Skrenuo je pogled prema kolima gdje su stajali njegovi konji. Uvijek ih je gledao sa zadovoljstvom i ponosom. Znao je da su najplemenitije pasmine u čitavoj zemlji. Odgojio ih je uz Migovu pomoć. Dokle mu je god pogled sezao, nalazila su se njegova stada. U daljini je nazirao kuće susjeda i prijatelja, a još dalje bio je kanjon Johna Gifforda.

Sam je počeo drugovati s Johnom još u vrijeme kad je Isabel bila živa. Dvije žene su bile dobre prijateljice. John se tada nalazio u nevolji kakva jedino može nastati ako je čovjek nemirne naravi i ako se sve uroti protiv njega. John je bio suviše vješt s revolverom i u tom je bila njegova nevolja. No, u duši je uvijek bio dobričina. Sam je Johnu i Marthi zavidio na sreći. Pomisao na njih ispuni ga gorčinom. Da nije njegove kćeri Pilar... Djevojka je živjela ovdje u divljini, jahala poput muškarca, a svaki muškarac u blizoj i daljoj okolici ludovao je za njom. Došlo je vrijeme da se uda. Sam je to dobro znao, ali i sama pomisao da bi ga mogla ostaviti bila mu je nepodnošljiva. Znao je da do toga mora doći, no nije se s time mogao pomiriti.

Kasnila je i Sam se pomalo zabrinuo. Jahala je prečesto i predaleko. Znao je da je žena u ovom kraju sigurna, no njemu se to svejedno nije sviđalo, mogla bi pasti s konja. Njegovim su ga ljudi obavijestili da se krajem vrzmeju nepoznati jahači. Kad bi barem skupio dovoljno hrabrosti da joj otvoreno kaže neka se suviše ne udaljuje. No, nije joj želio prikratiti to veselje. Njen je život ovdje ionako bio dosta skučen.

Odjednom ugleda mali oblačak prašine na jugoistoku. Vid mu je uvijek bio oštar. To bi mogla biti ona, pomisli.

Dvoje Migove djece igralo se Indijanaca u prašnjavom dvorištu, trčeći naokolo i vrišteći. Osim toga i malog

oblačka prašine čitava je okolica izgledala kao da spava na žarkom suncu. Konji su nepomično stajali u koralicama, mašući repovima da otjeraju muhe.

Gledao je oblak prašine koji se približavao. Čim se pojavio oblik jahača, Sam je znao da je to njegova kći. Prebrzo je tjerala konja po toj vrućini. To nije uobičajala raditi.

Čekao je dok nije čuo topot konjskih kopita, a zatim sišao pred nju. Zega je bila nesnosna. Jedan mali Meksikanac također je čuo topot konja i znao da se vraća gazdina kći. Odvest će njenog konja i kao nagradu primiti osmijeh.

Čim je ujahala u dvorište Sam je znao da se nešto dogodilo. Čitao ju je poput knjige. Što bi to moglo biti, pitao se s osjećajem nelagode.

Migova djeca prestadoše se natjeravati i požuriše da je pozdrave. Obratila im se na njihovom jeziku. Mladi Meksikanac uhvati uzde konja čim je sjahala.

Ona je kraljica mog carstva, pomisli Sam ponosno. U ovoj zemlji ne postoji muškarac koji bi je bio dostojan. Ona mu pride, smiješeći se. Pomno ju je promatrao. Sad, kad mu se približila, pitao se nije li pogriješio. Izgledala je kao i uvijek.

— Već sam se pitao gdje si.

Nasmiješila se.

— Jahala sam, kao i uvijek.

— Gdje si bila? — upita ovlaš krenuvši za njom u kuću.

— Posjetila sam Johna i Martu.

Promatrao ju je krajičkom oka. Njene su oči blistale. Bilo je u njima nečeg što nije mogao objasniti. Njegova je sumnja bila opravdana. Mogao bi se zakleti. Mrzio je samog sebe što tako osjeća. Do vruga, ja sam joj otac, pomisli. Odgovoran sam za nju.

— Da nisi u kanjonu sakrila kakvog zgodnog kauboja? — upita zadirkujućim glasom.

Okrenula je glavu i nasmijala se.

— Zar bi to bilo tako strašno?

Nije znao što bi odgovorio. Odjednom se zbunio i osjetio poput glupana. Ušli su u veliku, hladnu kuću, na koju je bio tako ponosan. Ovdje je vladala pomalo barbarska raskoš, koja je odavala njegovu ljubav prema boja-

ma. Englez s malog otoka okruženog hladnim morima okružio se ovdje južnjačkom raskoš. Posvuda se nalazilo meksičko srebro, prekrasni navajo pokriivači ukrašavali su zidove, a tu i tamo poneka skupocjena slika koja mu je zapela za oko dok je putovao Istokom. Nasred sobe nalazilo se velik hrastov stol. Stolice su bile izrezbarene i presvučene svinjskom kožom.

Odbacila je šešir i prsluk na stol.

— Jesi li čuo da je netko nastrijelio nekog čovjeka? — upita oca.

— Kojeg čovjeka?

— Netko je pucao na nekog stranca iznad Johnova kanjona. John misli da su konj i jahač pali u rijeku i utopili se.

— Tko je bio taj čovjek?

Oklijevala je. Nerado je lagala ocu.

— John nije znao — reče iskreno.

— Znaš li tko je pucao?

— Ne.

Promatrao ju je ispod gustih obrva.

— To potkrepljuje ono što sam ti rekao.

— Što?

— Ne bi smjela sama jahati tako daleko.

— Nisi to nikad spomenuo.

— Trebao sam. Sada to činim.

Njegov glas ponovo postade grub jer se zbunio. Kćerka mu dobaci brz pogled. Rijetko je upotrebljavao takav ton.

— Nisam znala da tako osjećaš.

— Sad znaš.

Nasmiješila se, odjednom zbunjena kao i on.

— Imat ću to na pameti — reče i krene prema stubama.

— Kad već govorimo o tome... — nastavi on.

— O čemu?

— O tebi, mlada gospodice.

— Nisam znala da je o meni riječ.

— E, pa sad znaš.

Sijevali su jedan na drugog. On se odjednom razljutio, a djevojka prkosno isturi bradu. Znao je da ne postupi kako treba, ali više nije mogao natrag... činjenica koja samo pojača njegov bijes.

— Čini mi se, Sam — reče ona — da ti neki teret pritiska grud. Bolje da ga se odmah riješiš, prije no što te dotuče.

Bilo je to kao da sluša vlastiti glas. Odjednom njegove srdžbe nesta i on se nasmiješi.

— Djevojko — reče kao u šali — nije li već vrijeme da život shvatiš ozbiljnije? Hoću da kažem... oh, do đavola, nećeš biti vječno mlada. Ja...

— Dakle?

— Nije li već vrijeme da počneš razmišljati... ovaj, o braku, mužu, djeci, takvim stvarima.

— Tko kaže da ne razmišljam o tome?

Pogledao ju je zaprepašteno.

— Znači...?

— Naravno da sam razmišljala o tome. Koja djevojka to ne čini? Misliš li da sam drugačija?

— Nisam primijetio nikakve znakove. Mladići se poput muha lijepe na tebe. Nijednog nisi ohrabрила.

— To nije pošteno, to dobro znaš. Sve si ih poplašio.

— Ja... pokaži mi jednog koji je dostojan...

— Eto vidiš! Tko je dostojan da se oženi kćerkom velikog Sama Dunna? U tom grmu leži zec. Oni koji se meni sviđaju, ne dopadaju se tebi. Svi ostali su samo lovci na miraz. Znaš li što, Same? Mislím da ću ostati usidjelica i imati ljubavnika. Vladat ću krajem kao Elizabeta starom Engleskom.

— Ne sviđa mi se da tako govoriš.

Ustala je na prste i poljubila ga u oznojeno čelo.

— Dragi tata, to je tvoj problem. Sâm si ga stvorio, pa ga sâm i riješi. — S tim riječima ona lagano odskakuče uza stube i ostavi ga da zabezegnuto gleda za njom.

Kad je ušla u svoju sobu, baci se na krevet i stade razmišljati o muškarcu na stijenama. Remington McAllister... ne, tata se zacijelo ne bi suglasio s njenim izborom. Tada se u njenoj glavi pojavi jedna zamisao... Poigravala se dugo njome, uživajući u tome. U sobu se uvukla tama, no djevojka je još razmišljala. Je li najzad upoznala čovjeka koji će u njoj probuditi ženu? Sam bi podivljao poput onog mustanga kojeg su on i Mig doveli jesenas. Ali, Sam ne mora saznati. Nisu samo muškarci lukavi.

VII

McAllister se probudio.

Znao je da se probudio uslijed nekog nejasnog zvuka. Osluškivao je, ali sve je bilo tiho.

Ležao je glave naslonjene na sedlo, razmišljajući o svom položaju. Bio je slab i neće se oporaviti još najmanje dva-tri dana. Onaj pad u rijeku dobro ga je udesio. Da nije bilo djevojke, umro bi tamo na pijesku. Još je osjećao glavobolju, iako je bol bila nešto slabija. Dobro je spavao, nema boljeg lijeka od sna. Sve što mu je sad potrebno pa da posve ozdravi jest raskošan komad pečena mesa.

Na visoravni je noćni zrak bio svjež. Blag povjetarac hladio mu je lice poput vina. Osjećao je želju da ostane ovako ležati sve dok mu se snaga vrati.

Razmišljao je o čovjeku koji je pucao na njega. Sve do trenutka kad je začuo hitac nije osjetio da u ovom kraju ima neprijatelja. Je li ga progonio samo jedan čovjek? Ako ih je bilo više, koliko? Koliko im je bilo stalo da se uvjere je li mrtav?

Razmišljao je o ljudima koji bi mogli željeti njegovu smrt. Mogao je sastaviti podugačak spisak, među njima nekoliko poznatih revolveraša i ubojica. Svatko je od njih mogao uputiti onaj hitac koji ga je zamalo stajao glave. Ali, sreća ga je i ovog puta poslužila.

Koliko će ga još dugo poslužiti? Je li ubojica siguran da je dobro obavio posao, ili će se vratiti da se osvjedoči?

Razmišljao je o djevojci. Bila je to izuzetna žena. McAllister je bio uvjeren u svoj dobar ukus kad su u pitanju konji i žene. Ni sa jednim od to dvoje nije olako postupao. Potcijeniti jedno ili drugo značilo bi potcijeniti sama sebe. Oboje su bili njegova strast i oboje mu je bilo potrebno da bi mu život bio potpun. Znao je da će ubrzo doći dan kad mora potražiti ženu i odreći se lutanja. Ta, čovjek ne može čitav život provesti u sedlu. Smiješno je izigravati mladića kad to više nisi. Razmišljao je kako će jednog

dana osnovati svoj ranč, oženiti se dobrom djevojkom i posvetiti uzgoju konja i svojoj djeci.

Odjednom ponovo začuje zvuk i naglo prestane razmišljati. Oslušnu. Negdje na visoravni kojot je lajao na mjesec, no to nije bio zvuk što ga je maločas čuo. Možda se samo jeka, koju je vjetar donosio iz nizine, poigravala s njim? Pitao se nije li uputno pregledati okolicu. Ali, kako? Još je bio slab poput mačeta. No, ne bi bilo loše da malo protegne noge. To će ga razgibati i pomoći mu da ojača.

Odbacio je pokrivač kojim ga je djevojka pokrila prije odlaska i polako se ispravio na noge. San mu je doista vratio malo snage i osjećao se mnogo bolje, iako ga je slabost i dalje mučila. Bio je sâm u ovoj divljini, nesposoban da se obrani, a na to nije bio naviknut.

Uzeo je remington revolver s drškom od cedrovine i zataknuo ga za pojas. Njegov konj odmah načuli uši. McAllister ga umiri i krene lagano prema zapadu. Tlo je bilo neravno i nekoliko se puta spotaknuo, ali se uvijek održao na nogama. Nakon nekog vremena stigao je do ruba visoravni i pogledao dolje, na mjesecem obasjanu dolinu. Odmah je primijetio neko svjetlucaње. Sada je znao odakle potječu zvuci. Bili su to ljudski glasovi. Dolje je gorjela vatra, a oko nje su sjedili neki ljudi. Bili su utaboreni oko kilometar od podnožja visoravni na kojoj se McAllister smjestio. To ga, međutim, nije mnogo zabrinjavalo. Sjeo je i stao promatrati drhtavu svjetlost u mraku. Pitao se jesu li ovi ljudi povezani s pucnjem koji ga je srušio u kanjon. Kako bi saznao koliko ih je? Što da poduzme? Nije bio čovjek koji se nepotrebno izlaže opasnosti. Isto je tako znao da nije uputno ni ostati. No, ako se makne, djevojka ga neće pronaći i ostat će bez hrane... naravno, ako ona uopće dođe. O tome nije želio razmišljati. Bio je uvjeren da u nju može imati povjerenja.

Ako pođe dalje, ostavit će za sobom tragove. Gdje da potraži drugi zakon? Možda u trgovca. No, tada će nedužne ljude uvući u nepriliku. Znao je da sâm ne može s njima izaći na kraj,

bio je suviše slab. Jedva da je imao snage držati pušku.

Silno je želio doznati komu je toliko stalo do njegove kože. Nerviralo ga je što ne zna tko su oni ljudi u podnožju. Možda se bezrazložno uzbuđuje. Možda su to posve nevini prolaznici. Odjednom mu sine da do podnožja vodi samo jedan put. Mogao bi im se približiti. Međutim, ako ga opaze, neće im moći pobjeći. Gledao je nejasno svjetlucaње i razmišljao o svojim progoniteljima. Zar bi ljudi koji ga gone mogli biti toliko neoprezni da nalože vatru koja se vidi miljama daleko? Osluškiavao je.

Netko se nasmijao. Zar su budni i smiju se u ovo doba noći? Čudno. Zatim začuje još jedan reski zvuk. Odmah ga je prepoznao. Netko je razbio bocu o kamen. A boca može značiti samo viski. Ti su ljudi pijani. Budale, pomisli.

Još je neko vrijeme slušao smijeh i pijane uzvike, a zatim se vrati u svoje skrovište ispod stijene. Tiho rzanje konja razbije tišinu. McAllister se pripremi na težak zadatak da osedla konja. Nekoliko se minuta odmarao, a onda se prihvati posla. Tek nakon nekoliko pokušaja uspio je prebaciti sedlo preko konja. Nikad se u životu nije osjećao tako jadno. Gotovo se rasplakao nad samim sobom.

Dok je pritezao sedlo, njegov konj pokuša svoj stari trik nadimanja trbuha. McAllister ga kratko udari koljenom u želudac i podvikne. Životinja se trgne i uvuče trbuh, a zatim nezadovoljno frkne. McAllister ga je ponovno nadmudrio. Nasmijao se i pogladio konja po njušci. Zatim opaze revolver, a pušku ubaci u tok na sedlu. Posao ga je toliko izmorio da se morao načas nasloniti na konja.

Osjećao se glupo. Svako bi ga dijete moglo oboriti na zemlju. Možda čini glupost što bježi pred tim nepoznatim ljudima. Zatim se zamisli. Čut će ga kad se bude spuštao niz strmi put. Umornim kretnjama ponovno skine pokrivač s konja, uzme nož i razreže ga na četiri dijela, pa konju ovije noge. Uz nešto muke uzjaši i krene prema putu. Tu ponovno sjaši i poveće konja za uzde. Dok se spuštao, ne-

koliko je puta morao stati i odmoriti se. Nakon nekog vremena, što mu se činilo poput vječnosti, stigao je u podnožje visoravni. Stao je i osluškivao. Ljudi u logoru govorili su sada tiše. Dok se ponovno uspinjao na konja, činilo mu se da proizvodi buku koja se čula na milje daleko. Kad je već bio u sedlu, odjednom začuje s istočne strane snažan topot konjskih kopita. Približavali su se u punom trku. Tlo pod njim se lagano zatrese. Odjednom shvati da je to krdo divljih konja. Prepoznao je zvuk nepotkovanih kopita i načas se uplašio da su Indijanci. Zatim ugleda krdo mustanga. Jurili su bezglavo, kao da ih je nešto preplašilo.

Projurili su pored njega i McAllister načas zastane opčinjen prizorom. Divlji konji su ga uvijek privlačili. Kad sakupi snagu, morat će baciti laso na jednog od njih. Nije mogao odoljeti toj želji.

Konji su osjetili da je u blizini logor i promijenili smjer prema sjeveru. Koristeći priliku, McAllister potjera konja i projaše pored logora. Držao je ruku na puški, spreman da opali ako ga tko primijeti. No, oprez je bio suvišan. Oni koji nisu spavali bili su toliko pijani da ne bi primijetili ni čopor Indijanaca.

Jašući dalje, razmišljao je o tim ljudima. Ponašali su se silno neoprezno. Bila je ludost održavati vatru usred noći, pijančevati, a uz to progoniti jednog čovjeka. McAllister zaključio da je vjerojatno riječ o nekolicini raspuštenih bandita bez vode. Razmišljajući o vodi, odmah se sjetio Joea Lessinga, opasnog kriminalca kojeg je osobno uklonio. Joe se sada nalazio u zatvoru, služeći deset godina robije. Imao je sreću što ga nisu objesili. Spasili su ga dobri odvjetnici i gomila novca. No, McAllister je bio zadovoljan i s deset godina. Lessing je bio jedan od najbezobzirnijih ubojica koje je ikad poznavao. Svijet bi bez njega bio mnogo ljepši.

Maknuvši Lessinga, McAllister je samo čudovištu uspio skinuti glavu. Tijelo je i dalje živjelo, vjerno Lessingu. Uspio je stvoriti čvrstu i jaku organizaciju, koja je nastavljala njegova

zlo djela. Osim toga, bez obzira što ga je bio zao glas, Lessing je bio privlačan čovjek i žene su za njim ludovale; čak ni one koje je bezobzirno odbacio nisu na sudu htjele protiv njega svjedočiti.

To je, dakle, bila prva mogućnost. Ako mu je za vratom Lessingova družina, imat će pune ruke posla. Među njima bilo je opasnih revolveraša. Pretpostavka u svakom slučaju nije bila ohrabrujuća kad je uzeo u obzir svoje jadno stanje.

Napokon zaključio da je dovoljno udaljen od logora. Sjahao je i skinuo dijelove pokrivača s nogu svog konja, a zatim ponovo uzjahao i potjerao konja. Želio je što veću udaljenost između sebe i tih ljudi.

VIII

Kad su prvi zraci sunca ušli kroz prozor, Pilar Dunn se probudila i skočila iz kreveta. Zastala je, zadovoljno se osmijehujući zori.

Njena služavka Maria, koja je spavala na poljskom krevetu u kutu sobe, iznenađeno je pogleda. Njena je gospodarica redovito bila mrzvoljna u rane jutarnje sate i rijetko bi ustajala prije no što se sunce visoko popelo na nebu.

— Sveta Marijo, što se to događa, pomisli žena.

Čim je ustala, Pilar zatraži da joj se pripremi kupka. Maria protrlja oči i požur. po vodu. Kad se vratila, našla je gospodaricu kako potpuno naga stoji pred ogledalom i češlja svoju zlatnu kosu. Djevojka dobaci Mariji pogled preko ramena i upita:

— Jesam li lijepa?

Maria je upravo ulijevala vodu u kadu.

— Lijepa? — usklikne. — Naravno, da si lijepa, mala moja. Citav svijet zna da si ljepotica. Tvrdi li netko suprotno:

Djevojka se zadovoljno nasmijala. Zadržavši dah, uroni u hladnu vodu i počne se sapunati. Razmišljala je o muškarcu na visoravni i o tome što bi pomislio da je sada vidi. Ili učinio?

Pri toj pomisli sva se zarumeni i tiho nasmije. Maria ju je začuđeno gledala.

Kad se nasapunala, služavka izlize na nju ostatak vode. Djevojka se strese i posegne za ručnikom. Ponovno je stala pred ogledalo da provjeri svoju ljepotu. Ustanovila je da joj stas ne bi mogao biti vitkiji, grudi čvršće, bedra oblija. Imala je vitke i dugačke noge i nije bilo muškarca koji je ne bi poželio.

Meksikanka shvati da se djevojka pretvorila u ženu. Bilo je već i vrijeme. Senorita je našla čovjeka, pomisli.

Promatrajući kćerku za vrijeme doručka Sam Dunn je stekao isti dojam. Pilar je naprosto zračila srećom i zadovoljstvom; ispunila je sobu sjajem i vedrinom poput jutarnjeg sunca. Sam osjeti kako ga obuzima mrzovolja. U posljednjih deset godina njegova kći nijednom nije izgledala tako zadovoljna. S iznenađenjem je otkrio da Pilar neizmjereno nalikuje svojoj majci.

Djevojka je sve vrijeme veselo brbljala, što se Samu učinilo neobičnim. Njegova predodžba o razgovoru za vrijeme doručka sastojala se u izgovaranju pokoje riječi između zalogaja, zatim se sve zalije šalicom kave i žurno se izlazi. Nije uopće razumio svrhu ove brbljarije, niti je shvaćao to što mu je govorila. Primijetio je također da je odjenula široku suknju i obula čizme, što je značilo da namjerava izjahati.

Prekinuo je bujicu njenih riječi.

— Danas nikuda ne ideš, djevojko!

Naglo je zašutjela i zaprepašteno se zagledala u oca.

— Zašto?

— Jučer smo o tome razgovarali. Ne volim kad se bahato ponašaš. O jahanju nema govora.

Ustane, u namjeri da ode, no Pilar nije dopustila da na tome ostane. U dva koraka sustigne oca i uhvati ga za ruku. Sam se osjećao poput ulovljenog bilka.

— O, ne — poviče ona. — Nećeš tek tako otići.

— Kako to razgovaraš sa mnom? — pobunio se. Povisio je ton, u nadi da će u njoj probuditi strahopoštovanje, no znao je da neće biti lako s njom.

— Upamti, ja sam tvoj otac.

— Sam, ti si stara lisica. Vičeš na mene, a zatim pokušavaš pobjeći prije no što mogu odgovoriti.

— Jahanja nema i gotovo! — vikao je.

Pilar brizne u plač; mogla je zaplakati po narudžbi. Stajala je pred njim, a krupne su suze klizile niz njegove obraze. Čak je uspjela ostati lijepa dok je plakala.

Sam se našao na stotinu muka.

— Prestani! — poviče. — Zabranjujem ti da plačeš!

— To je sve što umiješ... zabranjivati — promuca djevojka. — E, pa neću prestati.

— Pilar, ne glumi preda mnom. Ja...

— Živim ovdje poput zatvorenika — prekine ga.

— Ti si razmažena.

— Ja sam običan rob. Nemam prijatelja. Jedinu radost mi je jahanje i to mi sada prikraćuješ. Ako želiš, otići ću u svoju sobu i neću se iz nje micati. Živjet ću poput zatvorenika.

— Prestani pretjerivati — izderao se.

Međutim, djevojka se nije dala smesti. Maria se pojavila na stubama da vidi predstavu, a Manuela je dojurila iz kuhinje. Neko je vrijeme stajala na vratima, a zatim i sama zaplakala, iz solidarnosti prema Pilar.

Isuse, pomisli Sam, kao da su sve ovo uvijekbali.

— Prestani! Svi prestanite — poviče najzad. — Dobro, smiješ na jahanje.

Suze odjednom presahnu. Manuela razvuče lice u smiješak, Maria oduševljeno poviče:

— Ole!

— Smijem li? — doda Pilar.

Sam se isprsi.

— Pod jednim uvjetom.

— Što sad?

— Mig ide s tobom.

Bilo je to podmuklo. Pilar se toliko prenerazila da je zaboravila ponovno zaplakati.

— Dakle, zatvorenik uvijek mora imati uza se stražara.

— Shvati to kako hoćeš — odbrusi otac i izađe iz kuće.

Pilar sočno prekune, na španjolskom, a zatim na engleskom. Manuela je bila zaprepaštena. Maria odjuri za svojim poslom.

Čim je ostala sama, Pilar stade razmišljati. Znala je da više ne može postići u oca, a znala je i to kako bi bilo besmisleno zabraniti Migu da pođe s njom. On bi je pratio, a Migu ni mačka ne bi mogla uteći. Ipak, mora doći do McAllistera.

Najprije se pobrinula za hranu. Uputila se u kuhinju, do Manuele. Žena se okrene od velike peći, a njeno ružno indijansko lice razvuče se u veseli osmijeh.

S ljubavlju je promatrala djevojku.

— Dakle — reče Manuela grubim glasom — naša mala se suprotstavila ocu kao što bi to učinio sin. To baš ne dolikuje mladoj dami. — Govorila je španjolski i njene su riječi zvučale upečatljivo.

— Ja nisam mlada dama, niti imam namjere da to budem.

— To je nešto novo. Nisam to u posljednje vrijeme primijetila.

— Manuela, idem u posjetu jednoj siromašnoj meksičkoj obitelji. Htjela bih im odnijeti hranu.

S Manuelina lica nestade smiješka.

— Kako se zovu?

— Ne znam.

— Zar nosiš hranu ljudima koje ne poznaješ?

— Da.

Manuela sliježe ramenima.

— Gdje žive?

— U okolici kanjona.

— Tamo je pustinja. Nitko tamo ne živi.

— Ti ljudi su nomadi. Love mustan-ge.

— Otac ti nikada ne bi dopustio da se s njima družiš.

— Mig će poći sa mnom.

Manueline crne oči pomno su je promatrale.

— Je li to istina?

— Pitaj Miga.

Manuela više ne prozbori ni riječi. Pripremila je košaru punu hrane. Uostalom, bijaše običaj pomagati siromašnima. No, djevojično ponašanje izazvalo je u njoj sumnju. Morat će ispitati Miga kad se vrati. Kad je djevojka zatražila i bocu vina, Manuela se žestoko usprotivila. Zar se siromasima daje vino? Naposljetku se i to našlo u košari.

Pilar zahvali Manueli i iziđe u dvorište, gdje je Mig već osedlao konje. Nasmijao se djevojci, pokazujući niz besprijeckorno bijelih zubi što su se isticali na suncem opaljenom licu. Mig joj je bio poput oca. Volio ju je i bio joj podređen, no u isto vrijeme iz njega je izbijalo neko dostojanstvo i Pilar mu se rijetko kad suprostavljala. On je pozdravi i pomogne joj da uzjaši, a zatim se i sam vine u sedlo, gipkoću na kojoj bi mu pozavidio i mnogo mlađi čovjek. Na ranču i u okolici nije bilo čovjeka koji bi se bolje od njega razumio u konje. Umio je s njima postupati i svaka je to životinja nagonski osjećala.

Mig pogleda košaru koja je visjela sa sedla Pilarinog konja, ali ne reče ništa. Pošli su prema sjeverozapadu. To nije bio put kojim je djevojka uobičavala jahati i Mig je upitno pogleda.

Jahali su desetak minuta u potpunoj šutnji, djevojka ispred, a onda ona uspori i sačeka da je sustigne.

— Mig, kad bi trebao birati između Sama i mene — upita — koga bi izabrao?

Namršio se. Izgledao je povrijeđen.

— Nemoguće pitanje, mala moja.

— Pokušat ću ti drugačije objasniti. Kad bi učinila nešto što nije loše, a ti znaš da to Sam ne bi odobravao, što bi tada učinio?

On se nesigurno nasmiješi.

— Morao bih najprije vidjeti, a onda prosuditi.

To je već bolje, pomisli djevojka. Znala je da će joj Migova pomoć dobro doći.

— Manuela misli da nosim hranu jednoj siromašnoj obitelji koja živi u okolici kanjona.

— A to nije istina.

— Ne. Nosim je jednom ranjeniku.

Mig se zamisli.

— Onome na koga su pucali i koji se srušio u kanjon?

Glas se brzo pronosi, pomisli Pilar.

— Da.

— Zašto misliš da se to tvom ocu ne bi svidjelo?

— Poznajem Sama. To je dovoljan razlog.

— Možda tebi.

Pilar ga pogleda najumilnijim pogledom svojih čarobnih očiju; u Miga joj je to uvijek polazilo za rukom.

— Imam u tebe povjerenja.

— Jesam li ti ikad odbio pomoć?

Bila je zadovoljna odgovorom.

Nastavili su jahati sve do ulaska u kanjon. Kad su stigli do rijeke, pustili su konje da se napiju vode. Pilar je odlučila završiti svoju tajanstvenu priču.

— Pomogla sam mu da se domogne visoravni. Sada je tamo, sakriven.

— Zašto ga nisi odvela Giffordu? John i Martha bi mu sigurno pomogli.

— Nije htio. Čovjek koji je pucao na njega neće tako odustati. Možda nije sam. Ranjenik je vrlo slab i zato pomalo nesiguran u sebe.

— To je razumljivo.

Mig odluči dobro promotriti tog neznanca. Učinit će to onako kako bi uradio Sam. Mora saznati što djevojka namjerava. Uzbudjenje koje je pročitao u njenim očima govorilo mu je sve. Ili je taj stranac izuzetan čovjek, ili je Pilar od sebe učinila budalu.

Sutke su nastavili dalje.

IX

Johnny Miles zaustavi konja i prezrivo pogleda bezvoljne prijatelje.

— Do đavola — reče glasno. — Pijane svinje.

Znao je da su nasmrt pijani. Charley je gromoglasno hrkao samo kad je bio pijan. Job je nepomično ležao, stišući bocu u ruci. Na Aaronovom licu lebđeo je glup osmijeh, a Roy Manning spavao je otvorenih ustiju; izgledao je poput ribe na suhom. Naokolo su ležale krhotine stakla.

Johnny je, na sreću, došao dovoljno rano. Još nekoliko sati ležanja na ovom suncu pretvorilo bi ih u mrtvace.

Ogledao se. Ispred njega se uzdizao kameni masiv i visoko gore završavao malom visoravni. Možda ih McAllister ovog trenutka promatra, ili se već sakrio na drugo mjesto. Pored ovih lijenčina to mu ne bi bilo naročito teško. Bilo je očito da je još živ. U protivnom, momci se ne bi ovdje utaborili.

Johnny sjaši i nogom udari Roya pod rebra. Roy jeknu i nastavi dalje spavati. Johnny se sagne, dohvati ga za ovratnik i okrene ga na leđa, a zatim uspravi u sjedeći položaj. Jednom ga je rukom pridržavao, drugom snažno šamarao.

Roy napokon otvori oči, strese se i jauknu:

— Prestani!

— Ustaj! Ubit će te ovo sunce.

Roy polako otvori oči i pogleda oko sebe, žmirkajući zbog sunca.

— Isuse, što smo se natreskali — reče. — Johnny, imaš li viskija?

Johnny ne odgovori. Prišao je Charleyju i probudio ga udarcima.

Roy je osjećao neodoljivu žeđ. Napipao je kraj sebe čuturu s vodom i pohlepno ispio pola tekućine. U međuvremenu se i Charley probudio, bijesno mrmljajući. Bio je toliko bijesan na Johnnyja što ga je probudio da bi ga na mjestu ustrijelio. Na sreću, Johnny je sklonio njegov revolver. Zatim je prišao braći Ransome i osvijestio ih. Gledali su ga zakrvavljenim i snenim očima.

Job duboko uzdahne i reče:

— Čovjek uvijek ispašta za svoje grijehe. Ja upravo plaćam s kamatima.

— To si dobro rekao — suglasi se Aaron. — Imaš li što god za popiti, Johnny?

Johnny iz svog sedla izvuče čuturicu s vodom. Kružila je od usta do usta i četvorica omamljenih polako je dolazila k sebi.

Johnny čučne i zapali cigaretu.

— Što radite ovdje? — upita ih kad su se posve razbudili.

Momci se zgranuto pogledaše. Napokon se javi Job:

— Johnny, ispali smo budale, priznajemo. Napili smo se. Bili smo u trgovca u kanjonu i tamo se već napunili viskijem. Uspjeli smo ponešto i doznati. Zapravo, tragamo za McAllisterom.

— Nisam li vam rekao da je mrtav? Zar mi ne vjerujete? — reče Johnny.

— Pa, nismo to rekli — odvrati Job. Uhvatio se rukama za glavu i stao razmišljati.

— Da... sad se sjećam. Našli smo na tragove. Zar ne, momci?

— Aha — doda Roy. — Upravo tako. Vidjeli smo tragove.

— Vodili su od rijeke prema visoravni. Slijedili smo ih do ovamo — nadopuni ga Charley.

Aaron se blesavo nasmije.

— A u međuvremenu smo se napili, ha.

Johnny ustane. Lice mu je bilo namršteno. I sam je volio popiti, ali nije shvaćao kako su se mogli napiti u ovakvoj situaciji. Ako su uvjereni da je McAllister živ, učinili su neoprostivu grešku koja ih je mogla stajati života.

Cinjenica da su živi mogla se objasniti dvojako: ili je McAllister mrtav, ili je u takovom stanju da se nije usuđio napasti. Čovjek poput njega nikad se ne izlaže bespotrebno.

Uputio se prema svom konju i uzjahao, a zatim krenuo prema podnožju visoravni. Nije mu trebalo dugo da otkrije kako su njegovi pijani drugovi u pravu. Naišao je na tragove. Dva konja. Bili su dosta slabi, ali Johnny nije mogao pogriješiti. Tragovi su vodili gore. McAllister je bio sam kad je pucao u njega, ali netko je mogao biti u blizini.

Vratio se u logor i naredio momcima da se pokrenu. Priznao je da su u pravu i da je pronašao tragove, koji vode prema visoravni. No, više su ga zabrinjavali drugi tragovi. Mnoštvo konjskih kopita prekinulo je McAllisterov trag. Johnny nije mogao ocijeniti jesu li to divlji konji ili Indijanci. Nije mu se dopala pomisao na Indijance, no nije ništa rekao prijateljima.

Krenuli su strmom stazom prema visoravni. McAllister je vrlo lako mogao prošle noći sići i provući se pored pijanica; ta, učinili su sve da ga upore na svoju prisutnost, proklete bu-dale.

Svu je petoricu penjanje izmorilo, no posebice je naporno bilo onima koji su još osjećali posljedice pijančevanja. Oznojeni i iscrpljeni, naposljetku stigoše na vrh, proklinjajući u sebi i Johnnyja i McAllistera. Johnny, koji je koraćao prvi, zastane na trenutak i osvrne se na drugove. Pitao se kako su dosad uspjeli preživjeti. Bilo je teško zamisliti da su ti ljudi koji sada jedva koraćaju strah i trepet u mnogim naseljima. Nedostajala im je disciplina. Jedino pravilo kojeg su se prid-

žavali bilo je sačuvati vlastiti život, a i to bi povremeno zanemarili, kao nečas.

Johnny je pomno ispitivao tragove. Bili su dvojaki: jedni u dolasku, drugi u odlasku. Na jednom mjestu posve su se izgubili. McAllister je mudar, pomisli, ali neće umaći. Nije bio osobito vješt u traganju, no ovoga će se puta naročito potruditi.

Napokon pronađe mjesto gdje je McAllister prenoćio.

Roy Manning je prvi odustao. Izvalio se u hlad i spokojno zaspao, a ostali su sjeli naokolo, ispijili ostatak viskija i vijećali što da poduzmu. Bilo je jasno da im je plijen umakao. Johnny je naredio momcima neka pretraže cijelu visoravan za slučaj da postoji još koji put za silazak. Time su izgubili čitav sat. Zatim su probudili Roya i stali silaziti. Ubrzo su shvatili da je to mnogo teže od uspona. Charley Roberts je napola puta morao stati i riješiti se sastojaka svog želuca. Johnny nije skrivao bijes. Toplo se nadao da će momci biti u boljem stanju kad se sretnu s McAllisterom; ako su ovo uopće bili njegovi tragovi.

Stigli su do podnožja i stali slijediti trag dvaju konja što je vodio na sjever. Na jednom mjestu trag se razdvajao i oni zastadoše, u nedoumici. Johnny se duboko zamislio. Jedan je trag pokazivao konja u trku, drugi u laganom kasu. Ako je jedan od njih pripadao McAllisteru, bilo je logično da je to onaj polaganiji. Ranjen i iscrpljen, McAllister ne bi izdržao galop. Tako se odlučise za drugi trag.

Momci su još bili omamljeni od pijančevanja. Sunce je nesmiljeno pržilo, a uskoro su se našli bez vode. Glave su im pucale od boli, jezici natekli u ustima. Raspoloženje je bilo jedno i nitko nije prozborio ni riječi. Jedna im je želja bila da spavaju negdje u hladovini. No, morali su se podvrći Johnnyjevoj volji.

Nakon jedne milje, Johnny primijeti da je jahač ubrzao. Ponovno je razmislio i zaključio da je McAllister, opomenut vikom njegovih drugova, oprezno sišao s visoravni, pa polako prošao pored njih, a kad je dovoljno odmaknuo, ubrzao je konja kako bi razdaljina između njega i progonitelja bila što

veća. Ipak, konj je samo kaskao i Johnny se nadao da McAllister nije daleko odmakao. Pogledao je svoje ljuđe i prekleo; nisu bili spremni za borbu.

Predio kojim su prolazili nalikovao je pustinji. Rijetke oborine ostavile su poneki trag u ovoj pustoši u obliku izdržljivog grmlja i kaktusa. Samo nekoliko milja dalje, krajolik se posve mijenjao, zahvaljujući rijeci. Trag je vodio prema kanjonu i petorica ljudi polako su se kretali u tom smjeru, izloženi nemilosrdnim zrakama sunca.

Johnnyju se put nije sviđao. Uvijek je razmišljao mozgom revolveraša. Znao je da sa svojim ljudima može uspjeti samo u kraćem okršaju. Trebalo je pucati i ubiti na brzinu, jer bi se dugotrajna borba mogla pretvoriti u pravi pakao.

Jašući na čelu svoje mamurne čete, odjednom ispred sebe opazi jahače. Podigne ruku i svi stadoše. Sunce im je udaralo u oči, pa su vrlo slabo mogli razaznati dolazeće prilike. Roy je neprekidno kleo jer se Aaronov konj trljao o njegovog. Aaron se cerekao. Johnny ih oštrim glasom upozori neka se smire.

U susret su im dolazila dva jahača. Sada su se nalazili nadomak pušćanom metku. Odmetnici su mirno stajali i čekali.

— Bože — prozbori Johnny — jedan od njih je žena! Charley Roberts naglo živne; uvijek mu se to događalo kad su žene bile u pitanju.

X

Pilar i Mig gledali su s nepovjerenjem u skupinu jahača na ulasku u kanjon.

— Tko su ti ljudi? — upita djevojka.

— Postoje dva načina da to saznamo. Jedan od njih je da ih upitamo.

Pilar se nije htjela s njima upuštati u razgovor. Bilo ih je pet, a i s te daljine moglo se naslutiti da im namjere nisu poštene.

— A drugi?

— Da okrenemo konje i vidimo što će momci učiniti.

— Misliš li da su to oni koji tragaju za McAllisterom?

Mig je iznenađeno pogleda.

— Rekla si McAllister? Je li to ime čovjeka kojeg posjećujemo?

Pilar se ugrize za usnicu. Shvatila je da se izdala i proklinjala svoju brzopletoš. No, nije joj preostalo drugo već da potvrdno klimne.

— Zar onaj McAllister? — ponovno će Mig.

— Da.

Mig odjednom shvati da se upleo u nešto čemu se ni u snu nije nadao. Međutim, nije bilo vremena da o tome razmišlja. Imao je na vratu četu odmetnika.

— Hajdemo, djevojčice — reče. — Naši su konji odmorniji i sigurno će izdržati dulje od njihovih.

Okrenuli su konje i potjerali ih prema sjeveru. Odmah su začuli poviike, a kad su se okrenuli, vidjeli su da su konjanici krenuli za njima. Mig je sada bio siguran da su upali u gužvu. Nakon jedne milje Mig zaključuje da je potčijenio njihove konje; ne samo što nisu uspjeli održati razmak, nego se on počeo smanjivati. Osjeti graške znoj na čelu. Nije mu se sviđao omjer dvoje nasuprot petorice, pogotovo kad je jedno od dvoje žena. Ipak, bio je sretan što djevojka nije krenula sama.

Dok su podbadali konje, razmišljao je o predjelu u kojem su se nalazili. Znao je napamet svaki pedalj te zemlje i baš ga je to zabrinjavalo. Zašli su dobrih pola milje suviše na sjever a da bi negdje pronašli zaklon. Da su se uspjeli dočepati druge strane kanjona, mogli su se sakriti negdje uz riječku, ili potražiti utočište u trgovca. Ovako moraju produžiti desetak milja prije no što stignu na otvorenu ravnicu. Ispred njih nalazilo se nekoliko manjih kanjona. Mogli bi pružiti neku vrst zaklona, no Mig nije želio biti satjeran u kut s djevojkom u tom sušnom predjelu. Razmišljao je. Ako već moraju tamo potražiti zaklon, želio je biti na mjestu gdje ima vode. Znao je da postoji jedan izvor ispod brežuljaka prema istoku. Ne razmišljajući mnogo, poveo je kroz mali kanjon i za kratko vrijeme bijahu izvan pogleda progonitelja. Mig se pitao je li ispravno postupio. Bilo je na to nemoguće

odgovoriti. Tutnjali su uskim kanjonom, preko kamenja i rijetkog žbunja. Put je bio težak i morali su usporiti. Nakon desetak minuta izbiše na otvorenu padinu koja je vodila do podnožja prvih brežuljaka. Tek što su izašli iz kanjona, ugledaše za sobom progonitelje.

Mig se ozbiljno zabrinuo. Ljudi su imali izvrsne i izdržljive konje i on se uplašio da će ih doći prije no što se uspiju dočepati zaklona u brdima. Pitao se nije li pogriješio što ih nije dočekao negdje u kanjonu i pokušao odbiti. No, bijaše prekasno za kajanje. Doviknuo je djevojci neka ubrza konja i primijetio da je uplašena. Shvatila je da se progonitelji ne šale. U početku je pomislila da su konjokradice, ali njihovo uporno proganjanje pokazalo je da imaju posve druge namjere.

Lagana uzbrdica usporila je njihovo kretanje. Tlo je bilo posuto sitnim kamenjem i Mig se plašio da jedan od kamenčića ne uđe u konjsko kopito i onesposobi životinju. To bi značilo zastoj i borbu na otvorenom, što bi ih dovelo u nezavidan položaj.

Sagnuo se i izvadio iz navlake jednocijevku marke remington. Bio je pravi stručnjak u baratanju njome i mogao je napuniti u punom trku. Pogoditi pokretnu metu iz sedla nije, međutim, bilo lako, no morao je nešto poduzeti kako bi usporio progonitelje. Nabio je pušku i okrenuo se u sedlu. Trojica odmetnika jahali su u grupi i Mig odlučio pucati u sredinu, ne nadajući se naročitom uspjehu.

— Ne zaustavljaj se — vikne djevojci. — Nemoj se zaustaviti ma što se dogodilo!

Htjela je znati što namjerava, no on joj ljutito naredi da ga poslušaj. Njegov je glas zvučao silno zabrinuto.

Opali — i promaši. To ga nije začudilo, ali je ipak bio razočaran. Ponovno napuni pušku. Njegov je konj sada zaostao, a djevojka je odmakla naprijed. Progonitelji su mu i dalje bili za petama, ne obazirući se na to što on puca. Nešto su dovikivali i jedan od njih vadio je pušku iz navlake o sedlu. Samo da ne pucaju u djevojku, pomisli Mig. Znoj mu je curio niz lice. Pogledao je ispred sebe. Prvi brežuljci bili su udaljeni još jednu milju. Hoće

li stići do njih? Nije se plašio za sebe. Da je sam, sjahao bi, zaklonio se iza konja i pokazao tim ušljivcima kako se puca. Prisustvo djevojke nije mu to dopuštalo.

Pilar je odmakla tridesetak metara. Često se osvrtao, zabrinuta izraza lica. Mig joj dovikne neka požuri. Ovog puta poslušala je bez riječi i podbola konja.

Mig napuni pušku i ponovno opali. Jedan od jahača odvojio se od grupe i zaostao. Možda nije ranjen, ali se svakako dobrobrano prepao. To ga udobrovolji. Jahači su zaostali. Postali su oprezniji, shvativši da nemaju posla s neiskusnim dječakom. Potjerao je konja za djevojkom. Možda će se na vrijeme skloniti. No što zatim?

Ispod kopita njegova konja kamenje je letjelo na sve strane. Sad su i progonitelji počeli pucati i nekoliko metaka prozujati pored njegove glave. Uzvratio je paljbu. Gazda će biti izvan sebe kad sazna za ovo, pomisli. Poželio je da doživi taj dan.

Stigoše na vrh kosine i tlo postade nešto ravnije. Pobrzali su, lako su konji već pokazivali znakove umora. Mig se ponovno ponada da će uspjeti. Okrenuo se i opazio da su progonitelji ponovno smanjili razmak. Odjednom, djevojkim konj posustane i na jedan užasavajući trenutak Mig pomisli da će pasti. No, na sreću, djevojka je bila dovoljno umješna da ga zadrži na nogama. Međutim, to ih je usporilo. Sada su već bili posve blizu brežuljcima i Mig je zapažao pojedinosti. Dovikne djevojci neka skrene malo ulijevo. Konji su lakše grabili po mekom tlu i pijesak se u oblačcima uzdizao pod njihovim kopitima.

No, tada se dogodila katastrofa.

Pilarin se konj ponovno sapleo, ali ona ga ovaj put nije mogla zadržati na nogama. Dok je životinja padala, djevojka je izletjela iz sedla.

Mig nije oklijevao ni trenutka. Naglo zaustavi svog konja, skoči iz sedla, zakloni se, baci pušku na rame i opali. Munjevitom brzinom ponovno je napuni i opet opali. Gađao je nasumce. Jedina mu je želja bila da zadrži progonitelje na odstojanju. Meci su, čini se, uniželi nemir među odmetnike. Naglo su se razdvojili, a jedan je čak

okrenuo konja. Mig se osvrne i pogleda Pilar. Polako je ustajala, potresena i blijeda; njen je konj stajao nekoliko metara dalje. Mig joj vikne da uzjaši i krene dalje. Potrčala je, teturajući, prema konju. Jedan metak zazviždi tik pokraj njegove glave i zarije se u pijesak.

Dok je punió pušku i pripremio se za nišan, odjednom se dogodi nešto vrlo čudno. Visoko iznad njega odjekne pucanj. Konj jednog od progonitelja poklekne i zarije glavu u pijesak, zatim se prevrne na bok. Jahač izleti iz sela i snažno tresne na zemlju. Ostali jahači ukočiše se od zaprepaštenja.

Mig se osvrne i vidi da je i djevojka zastala, s jednom nogom u stremenu. I ona je pokušavala odgonetnuti odakle je došao pucanj. Podviknuo je na nju i ona, brzo uzjaši. Potjerala je konja prema brežuljku, a Mig krene za njom. Osjećao je veliko olakšanje. Barem su se neko vrijeme riješili progonitelja. Zaustavio ih je nepoznati nišandžija.

Mig nije mogao procijeniti odakle je pucanj došao, no znao je da samo o njemu ovisi djevojičina sigurnost. Kad su se dovoljno udaljili i uvjerali da ih progonitelji ne slijede, dovikne djevojci da stane, pa se ogleda. Izvor za kojega je znao nalazio im se sada s desne strane i Meksikanac logično zaključio da se tamo zacijelo nalazi i njihov spasilac. Okrene konja udesno i u tom trenutku ugleda na stijenama ljudsku priliku kako im maše.

Počeli su se uspinjati, birajući put među stijenjem. Nakon nekoliko minuta opaziše ričana. Zastali su i sjahali. U neposrednoj blizini ponovno odjekne pucanj. Krenu u tom smjeru i Mig opazi krupnog muškarca kako leži potrbuške iza jedne stijene i nišani. Okrenuo se na bok i promotrio Miga.

— Tko je taj? — upita ostrim glasom djevojku.

— Nadglednik na imanju mog oca.

McAllister je izgledao poput čovjeka kojeg su izdali.

— Nije li to svojstveno ženama... — promrmlja.

Pilar se trgne. Mig ih je sa zanimanjem promatrao.

— Nisam kriva — branila se. — Ja...

— Miguele, prijatelju — reče McAllister na španjolskom tako umiljatim glasom da se Meksikanac raznježio. — Budući si sada upucen u moju tajnu, zadrži moje povjerenje i zaštititi me slijeva. Jedan od zlikovaca prišuljao se stijenama i pokušava nam se prikrajati. Djevojko, lezi potrbuške i ne diži glavu.

Mig dohvati jednocijevku i napuni je. Taj Pilarin čovjek bio je neotesani divljak, ali govorio je španjolski i to ga je činilo dražim u Migovim očima.

Djevojka izvuče pušku iz svog sedla i reče:

— Umijem barataati puškom kao i svaki muškarac.

— I umrijeti kao muškarac — zagrmli McAllister. — Ne želim da u mom prisustvu žene umiru. Sagni glavu, ženo, ili ću ja to učiniti umjesto tebe!

Mig krišom pogleda djevojku. Razmažena ljubimica velikog Dunna poslušno je legla na trbuh. Meksikanac gotovo vikne od zadovoljstva. Djevojka je izgledala bijesna, ali ne probori ni riječi, što je već bio značajan uspjeh. Zavukao se među stijene i kleknu na jedno koljeno. Vidio je da su ljudi dolje u dobrom zaklonu. McAllister je bio u pravu. Jedan je od njih pokušavao da im se približi. McAllister opali i, ne okrećući glavu, reče Migu:

— Slušaj me dobro, Miguele. Ovi dolje žele samo mene. Poznajem ih. Moramo misliti na djevojku. Na nama je da je odavde izvučemo.

Pilar podigne glavu.

— A što ćeš ti raditi kad odemo?

— Skinut ću ove glupane s vrata.

— Zašto ne bi pošao s nama?

McAllister ponovno opali, pa napuni pušku.

— Zato što ne mogu izdržati vaš tempo.

— Nećemo te ostaviti ovdje da umreš — odlučno će Pilar.

Dobacio joj je brz pogled i pomislio kako su joj oči prekrasne kad se ljubi.

Mig opali dva puta za redom. Ote mu se uzvrik ogorčenja. Oba puta je promašio.

— Vjeruj mi — nastavi McAllister — ako ostaneš ovdje bit ću u još većem škripcu. Misliš li da te se želim riješi-

ti jer sam heroj? Ne. Bez tebe imam više izgleda da se spasim.

— Oh! — usklikne Pilar uvrijeđeno.

— Senjor — umiješa se Mig — predlažem da nas dvojica ostanemo i zadržimo te ljude dok gospodica ne bude na sigurnom. Ima odličnog konja, a mi ih možemo zadržati da ne krenu za njom. To će biti lako.

— Miguele, ništa mi ne duguješ. Oboje ćete otići. Vratite se putem kojim se došli. Odavde vas mogu dobro štiti. Nitko neće krenuti za vama. Potrebni si djevojci i ti to znaš.

McAllister opali i opsuje ispod glasa.

— Dokle ćete razgovarati o meni kao da nisam prisutna?! — poviče djevojka. — Ako odemo odavde, otići ćemo zajedno.

McAllister se nasmije.

— Nadglasano, s dva prema jedan.

Djevojka se obrati Migu.

— Ti shvaćaš da moramo ostati zajedno. Ranjen je i slab i nema mu spasa ako odemo.

Mig je izgledao zabrinut. Svidio mu se McAllisterov način razmišljanja. Rado bi mu pomogao, ali njegova je dužnost bila da ostane uz djevojku.

— Nisam se šalio kad sam rekao da ću se najbolje izvući sam — nastavi McAllister. — Znam što radim. Slušajte me. Ja ne mogu brzo jahati. Uzmite mog konja i spustite se stazom. Konja ostavite pola milje istočno odavda. On će me čekati.

— Ne sviđa mi se to — reče Mig — ali ne mogu drugačije postupiti.

McAllister ga pogleda s odobravanjem.

— Nemojte mi odnijeti hranu — doda. — Već sam dobrano ogladnio.

Djevojka ispusti uzdah očajanja.

— Kako možeš tražiti da te napustim? — upita. — Kakvom me to ženom smatraš?

— Zar želiš da ti kažem pred svjedocima? Gdje ti je čednost?

Djevojka bijesno lupi nogom o pod.

— Zar se ne možeš na trenutak uozbiljiti?

— Miguele, vodi je odavde. Moram usredotočiti pažnju na neke stvari, a lijepe žene me uvijek u tome ometaju.

Mig se nasmiješi. Još jednom opali prema čovjeku koji im se približavao i reče:

— Hajdemo, djevojčice. Ovaj je čovjek sposoban da o sebi vodi računa.

— Ne mogu — zacvili ona.

— Muchacha — ozbiljnim će glasom Mig — ne možeš li dragovoljno, privesti te za sedlo. Ne šalim se.

Znala je da govori istinu.

— Možda se više nećemo vidjeti — reče McAllisteru.

— Vidjet ćeš me, u to se možeš okladiti. A sada, krenite!

Reče to, okrene se i zapuca. Mig uhvati djevojku za ruku i odvuče je prema konjima. Njeno tijelo bijaše kao obamrlo. Prvi put u životu požalila je što je žena. Ostaviti McAllistera učinilo joj se najpodlijom stvari koju je ikada učinila. Zabrinuta i nesretna, dohvati konja za uzde i krene niz brijeg. Čula je Miga kako ide iza nje. Okrenula se, no McAllister ih više nije gledao.

— Požuri — reče joj Meksikanac.

Znala je zašto je požuruje. Čovjek koji im se prikradao mogao je svakog trenutka napasti. Cilj mu je bio da se popne na položaj viši od McAllisterova. Kad se ponovno okrenula, on više nije bio na svom mjestu. Požurila je, osjećajući da čini najveću izdaju u svom životu.

McAllister je mislio na djevojku. Ako joj se što dogodi, neće si to čitavog života oprostiti. Otpuzao je dalje. Jedan metak prozviđi pored njegove glave i zabije se u stijenu. Brzo se povukao u zaklon, a zatim nastavi oprezno puzati do mjesta odakle je mogao nadzirati stazu. Još je bio slab poput novorođenčeta i pitao se hoće li sam uspjeti da se izvuče. No, trenutno je najvažnije bilo da djevojka uspije. Kasnije će razmišljati o sebi. Slušao je njihove korake kako se udaljuju. Samo neka požure.

Netko je dolje uzviknuo i McAllister shvati da su Mig i djevojka primijećeni. Provirio je iz zaklona i odmah oko njega zapljusnase meci. Odgovorio je brzom paljbom, gđajući nasumce. Ako njegovi meci i nisu našli metu, zaplašili su napadača. Sada i odozdo začuje paljbu. Znao je da su meci namijenjeni djevojci i Meksikancu.

Sklopio je oči i usrdno molio da se djevojci ništa ne dogodi.

Pilar odjednom izbiye na otvoreni prostor, jašući sasvim priljubljena uz konja, a odmah iza nje Meksikanac, tjerajući konja u puni trk. McAllister gotovo zapjeva od sreće. Okrene se za pogodnom metom i opali. Promaši. Ciljao je suviše brzo i nestrpljivo, što je ukazivalo da su mu živci prenapeti. Ponovno pogledom potraži Miga i djevojku; uvjerivši se da su već dobroano odmakli, odahne s olakšanjem.

Bitka može početi, pomisli. Morat će misliti brzo i bistro. Više ne smije nijednom pogriješiti. Na žalost, bio je izmoren i spor, a ljudi koji su ga okruživali bijahu vješti revolveraši. Prvom će mu prilikom prozviždati metak kroz glavu, kao prerijskom kojotu.

Otpuzao je nešto južnije i upao u pušчанu vatru. Meci su pljuštali tako blizu da se nije usuđivao podignuti glavu. Znao je da tu ne može ostati, jer se progonitelj sada nalazio iznad njega i ubrzo će ga imati na nišanu. Znoj mu je kapao niz lice.

Za nekoliko minuta Mig će ostaviti njegova konja na dogovorenom mjestu. Odluči odmah krenuti. Ako mu pođe za rukom da se popne u sedlo, sve ostalo prepustit će konju. U prošlosti ga je već nekoliko puta izvukao iz gadnih škripaca svojom brzinom.

Počeo je polako puzati, vukući izmučeno tijelo.

Puške utihnu.

Prošao je malen proplanak na vrhu brežuljka, stao nekoliko trenutaka da se odmori, a zatim počeo silaziti nizbrdo. Jedan se kamen odronio, a njemu se učini da njegovo kotrljanje ispunjava čitav svijet bukom.

Ogledao se. Ništa se ne pomače i on produži.

Još samo nekoliko metara i izvući će se, pomisli. No, prevario se. Iznad njega odjekne prasak. Čitavom dolinom prenese se zaglušujuća jeka. Zemlja tik do njegova lica rasprši se na sve strane. Znao je da ga strijelac iznad njega ima na nišanu. Dakle, mora načas zaboraviti koliko je slab; o tome mu ovisi život.

Upravo u trenutku kad je odjeknuo i drugi hitac, odgurnuo se nogama i stao kotrljati nizbrdo. Odgurnuo se

jače no što je htio, ili je bio preslab da nadgleda kretanje. Prevrtao se kao izbačen iz katapulte, nemoćan pred silom teže. Ostao je bez daha i osjećao da će se razletjeti poput krpene lutke. Udarao je tijelom o kamenje, grmlje i na jedan zastrašujući trenutak pomislio da je kraj svijeta.

Odjednom se, naglo kao što je i krenuo, zaustavi, ostao je ležati poput mrtvaca.

Odozgo začuje nejasan povik i nagonski shvati da napadač govori svojim drugovima kako je pogodio McAllistera.

Borio se za svijest, a mozgom mu prostruji jedina misao: Moja puška... izgubio sam pušku!

Čuo je neke nejasne zvukove. Sljepo je pipao oko sebe, u potrazi za puškom. Vrijeme je prolazilo. Napipao je nešto tvrdo, no bio je samo kamen.

Iznad njega čovjek je vikao. Čuo je pucanj i metak se zarije u zemlju, posve blizu. Pogledao je gore i vidio siluetu čovjeka, jasno ocrtanu naspram jarkog sunca. Znao je da će ga čovjek ubiti. Snagom volje odupirao se tjelesnoj nemoći. Odjednom, napipao nešto čvrsto i glatko. Puška! Posegnuo je rukom i dohvatio je, no nije imao snage da je podigne. Podigni je... pucaj... vikao je samom sebi. Tvoj život ovisi o tome.

Začuse se novi povici. Dolazili su ostali. Počeše pucati.

Požuri... požuri, nemaš mnogo vremena! A onda mu u podsvijest prodrže činjenica da ljudi pucaju uzalud. Njihove su puške imale prekratak domet za ovu razdaljinu. Slabašno se nasmijsao; zvučalo je to poput samrtničkog hroptanja.

Podignuo je pušku posve polagano. Podrhtavala je u njegovim rukama i on pomisli kako nikad neće moći naci-ljati nesigurnu metu. Zatim opali. Zmirnuo je prema suncu, tražeći čovjeka na uzvisini. Nije ga više vidio. Volja za životom dala mu je snagu da se pokrene. Okrenuo se na trbuh i počeo puzati, vukući za sobom pušku. Našao se u grmlju, nadajući se da mu ono pruža kakav-takav zaklon od ljudi iznad njega.

Počeli su silaziti. Kamenje se odronjavalo pod njihovim nogama. Žurili su se da ga uhvate.

Stresao je glavom da razbistri misli. Morao je shvatiti gdje se nalazi kako bi mogao pronaći konja. Sada sve o tome ovisi. Činilo mu se da puže već čitavu vječnost. Stigao je do ruba litice, prekasno je to shvatio i sunovratio se dolje.

Našao se u vodi i to ga zaprepasti. Bila je hladna i osvježujuća. Zagnjurio je lice i pohlepno pio. Pitao se nije li to priviđenje, a zatim shvatio da je nabasao na izbor. Otpio je još nekoliko gutljaja, zatim otpuzao dalje. U vodi se kretao još sporije. Kao da su mu noge bile načinjene od olova. Naposljetku je izašao na suho kamenje, vrelo od sunca, u uskoro domogao sjene niskog drveta čije su mu grane dodirivale lice. Jedna grana razdere mu košulju, no jedva da je osjetio. Mislio je na prognitelje, koji su mu već za petama.

Kad je ponovno bio izložen suncu, okrene se na bok i osvrne. Nije ništa primijetio. Sve je bilo mirno. Zatim — začuje zvuk.

Konj!

Obuze ga ledena panika i prikuje na mjestu. Zapovijedio je samom sebi da ustane i zastenja od napora. Ipak, uspjelo mu je. Potračao je, teturajući lijevo-desno, pitajući se gdje je. Je li na ispravnom putu? Da li je njegov konj u blizini? Odostrag dopru prigušeni povici. Bili su mu na tragu. Zvuk konjskih kopita sve se više približavao. Dvournio se da se skloni ili produži. Jahač će ga svakog trenutka dostići. Okrenuo se i ugledao ga. Podignuo je pušku i opalio. Jahač opali. Metak prozuiji pored McAllistera. On ponovno nanišani i opali u jahača. Njegov konj poklekne i zamalo se sruši, a zatim oboje nestadoše iz vidika. Nije znao je li čovjeka pogodio ili se on prepao, no nije namjeravao provjeravati. Okrene se i nastavi dalje.

Ogledavši se, shvati da je na otvorenoj čistini i da je divna meta svakome tko poželi da puca u njega. Usrdno se nadao da se nalazi izvan dometa. Odjednom u blizini začuje tiho rzanje, zvuk kojeg bi i u snu prepoznao. Njegov konj! Obuze ga nova nada.

Pokušao je razviždati, ali usta su mu bila tako suha da ih nije mogao ni skupiti. Još jedan metak prozuiji pored njegove glave, baš kad je ugledao svog konja. Poslušno je stajao, opuštenih uzda, i čekao ga. McAllister radošno usklikne.

Jahači su se približavali. Jasno je čuo topot njihovih konja. Skamenio se, začuvši ponovnu paljbu. Znao je da ciljaju u njegova konja. Zrakom su pljuštali meci, stvarajući jezovitu muziku.

Konj strese glavom i krene prema njemu. McAllister uvuče lijevu nogu u stremen i u tom času životinja naglo krene, preplašena mecima. Krajnjim naporom uspio se popeti u sedlo i tamo se klatarao dok je konj bezglavo jurio. Nije imao drugog izbora. Gurnuo je pušku u tok i osvrnuo se. Jahači su mu bili za petama, goneći kao sumanuti konje preko neravna terena. Daleko iza ugledao je još dva jahača. Uhvatio je pušku i ponovo je izvukao iz toka.

XI

Miguel i Pilar jahali su u galopu prema sjeveru, uvijek nekoliko metara ispred kiše tanadi koja ih je pratila. Djevojka je bolno bila svjesna da je napustila McAllistera u trenutku kad mu je pomoć bila najpotrebnija.

Mig ponovo provjeri svoje znanje zemljopisa. S desne strane nalazila se rijeka: da dođu na ranč, moraju učiniti krug prema sjeveru, a zatima skrenuti na zapad. Najprije se mora pobrinuti da djevojku odvede na sigurno. Konji su već bili umorni i neće dugo izdržati takvom brzinom. Odmah pomisli na Giffordovu kuću. Gifford je dobar čovjek, a oko njegove kuće uvijek se vrzma nekoliko momaka. Da, to je najsigurnije mjesto za djevojku. Zatim mora gazdu obavijestiti da nekoliko ludaka luta naokolo.

Ubrzo stigoše do rijeke i natjeraše konje u vodu. Dopustili su im da se napiju, a zatim ih okrenu, pa pojašu kroz veliki kanjon. Otkako su napustili McAllistera, nisu progovorili ni riječi.

Djevojka se naglo okrene u sedlu.

— Je li mrtav? — upita. — Jesu li ga već ubili?

Meksikanac se zagleda u njeno blijeđo, iscrpljeno lice s kojeg je odjednom nestalo ljepote.

— Ne bih mogao reći, malena. On je u božjim rukama McAllister je vrlo sposoban.

Okrenula je glavu u stranu i on je znao da tiho plače.

Šutke su nastavili jahati uz obalu rijeke dok nisu ugledali trgovčevu kuću. Martha i John već su ih čekali pred kućom. Pod strehom je sjedilo nekoliko kaubojja, drijemajući na suncu.

Pilar i Mig zauzdaše konje. Giffordovi su ih zabrinuto gledali. Nitko im nije trebao reći što se dogodilo, jer nema jahača koji bi po toj vrućini doveo iscrpljena konja a da za to nema razloga.

Djevojka sjaši. Na trenutak je izgledalo kao da će se onesvijestiti.

— Što se dogodilo? — upita Gifford.

Mig polagano sjaši.

— Uvedi djevojku u kući i daj joj da popije nešto žestoko — reče.

Martha je bez riječi zagrlila Pilar i pvela je u kuću

Gifford upitno pogleda Miga.

— Došlo je do gužve — objasni Meksikanac.

Johna obuze paničan strah. Učinilo mu se da je već tisuću puta doživio ovaj trenutak i znao je što će se dogoditi.

— Kakve gužve? — upita suho.

Meksikanac duboko uzdahne, kao da želi dobro razmisliti prije no što odgovori.

— Mogao bi se i ti u to uplesti, John. Zao mi je. Morali smo doći ovamo. Konji su nam iscrpljeni i ne bi izdržali do ranča. Morao sam misliti na djevojku.

— Zaboga, reci što se dogodilo?! — vrisne Gifford, blijed kao krp.

Meksikanac se okrene prema kanjonu, očekujući oblak prašine. Gifford je znao što traži.

— Nedavno su tamo pucali na nekog čovjeka — reče Mig.

— Pao je u kanjoj, sjećaš se? Djevojka ga je pronašla i pomogla mu. Bio sam s njom kad mu je odnijela hranu.

— Zar je živ i negdje se skriva?

— Bio je na visoravni. Ljudi koji su pucali u njega i dalje ga progone. Pilar i ja smo naletjeli na njih, ali smo na sreću naišli na McAllistera. On se u međuvremenu spustio s visoravni i potražio zaklon kod izvora. Nije želio da ostanemo s njim. Štalo nas je dok smo bježali. Momak je ranjen i iscrpljen. Mislim da će ga se lako dočepati, a zatim krenuti na nas.

Gifford se upravo toga pribojavao. Osjetio je iznenadnu slabost u nogama.

— Što da radimo? — upita bespomoćno. Mig ga preneraženo pogleda i odjednom shvati u kakvom se duševnom stanju nalazi.

— Postaviti ćemo oko kuće barikade i latiti se oružja — reče.

— Moraš odmah odvesti djevojku kući — panično će Gifford. — Dat ću vam svježe konje.

Meksikanac se razbjesni.

— Ne možeš od djevojke zahtijevati da nakon svega jaši dalje. Ona je iscrpljena. Pošalji nekog od svojih ljudi po Sama. Bit će ovdje prije noći.

— Do tada ćemo svi biti mrtvi.

Mig ga je bijesno promatrao.

— Neću dopustiti da djevojka nastavi.

U tom trenutku pojavi se Martha.

— Djevojka mi je sve ispričala — reče. — John, moraš poslati jednog momka do Sama.

— Ona ne može ovdje ostati — poviče Gifford. Martha ga je preneraženo gledala.

— Što si rekao?! — upita oštro.

— Nikoga nema u kanjonu — pobuni se Gifford. — Na milje ođavde nema jahača. Mig je može otpratiti. Do sumraka će biti kod kuće.

— Ne znaš što govoriš! — ljutito se izdere Martha — Pilar se ne može ni pomaknuti. U nesvijesti je.

Gifford je pružao sliku očajna čovjeka. Slamao je ruke.

— Oni ne smiju doći ovamo. Mig pogleda put kanjona i reče:

— Već dolaze.

Giffordovi pogledaju u daljinu. Tamo se već dizao oblak prašine.

Martha nije gubila vrijeme, već pritrči jednom od momaka što su sjedili pod strehom.

— Tom, uzmi najboljeg konja i odjaši na Dunnov ranč. Reci Samu da mu je kći u velikoj opasnosti. Neka nam pošalje ljude u pomoć.

Gifford je stajao kao upokan.

— Hajde u kuću po oružje, Johnne — reče Mig pa priđe svom konju, izvuče pušku i napuni džepove municijom. Zabrinut, stade promatrati oblak prašine koji se približavao.

Gifford poput mjesečara krene u kuću. U trgovini se malazilo nekoliko Indijanaca. On ih upozori na opasnost. Čudno su ga pogledali, a zatim iziđu, uzjašu i potjeraju ponije prema dolini. Gifforda obuzme neodoljiva želja da krene za njima. Stajao je nasred sobe, izbezumljen od straha. Znao je što će se dogoditi. Znao je da će zauvijek izgubiti Marthino poštovanje.

Krenuo je u kuhinju. U susjednoj sobi djevojka je tiho plakala. To ga još više razbjesni. Ona je svemu kriva.

— Oni dolaze — vikne joj. — Dolaze na nas sve poubijaju. Pilar se pojavi na vratima. Kosa joj je bila razbarušena, lice umrljano suzama. Gifford pomisli da je u ovom trenutku ružna.

— Zar dolaze? — upita bojažljivo.

— Naravno.

— Znači ... ubili su ga.

— Koga?

— McAllistera.

— McAllistera? — zamišljeno ponovi trgovac. Ime mu je bilo poznato. Pa naravno! Sve se slaže. McAllister i Joe Lessing. McAllister ga je prije godinu dana doveo u Wyoming. Odjednom sve mu postade jasno. Momci su došli osvetiti Joea Lessinga. To se moglo i očekivati. Ta glupa djevojka se umiješala u obračun i sada progone i nju. Ne samo što je dovela svoj život u opasnost, već je i njega. Gifford, dovela u nezavidan položaj i oživjela prošlost koju je tako uporno pokušavao zaboraviti.

— Johnne — javi se djevojka — želim da ih ubiješ. Sve! On je zaprepasteno pogleda. Njene mutne oči odjednom oživješe. Na trenutak je pomislio da je poludjela.

— Ja? — promuća. — Tâ, godinama nisam u ruci držao pušku.

— Ti to možeš učiniti. Moj je otac uvijek tvrdio da čovjek nikad ne

može izgubiti osjećaj za oružje. Uostalom, Mig i ja ćemo ti pomoći. Ja znam rukovati puškom. Tâ, nema ih mnogo.

— Koliko — upitao je šapatom.

— Četvorica, možda petorica.

Gifford je pomislio da će se onesvijestiti. Pokušao je sebe zamisliti u toj situaciji. Odjednom začu Migov povik. Nije osjećao želju da izađe. Stajao je nasred sobe kao skamenjen.

— Ne! — reče najzad.

Djevojka bez riječi prođe pokraj njega. Sljedio ju je, poniknuta pogleda.

— Dolazi samo jedan — reče Mig — a i taj je u jednom stanju.

Djevojka se zagleda u jahača.

— Pa to je on! — usklikne, pa potrči prema kanjonu kao sumanuta.

— Tko je to? — upita Gifford.

— McAllister. Uspjelo mu je pobjeći.

Gifford je vidio da je jahač sasvim priljubljen uz vrat konja. Jedva se održavao u sedlu. Djevojka dotrči do njega i pokuša ga pridržati, no njegova težina prevagne. Mig ga je dospio uhvatiti u trenutku kad je kliznuo s konja.

— Pomogni mu! — zapovijedi Meksikanac Giffordu i ovaj pritrči. Zajednički ga uniše u kuću.

Martha, koja je gledala prema kanjonu, — odjednom reče:

— Dolaze.

Gifford se bojažljivo okrene i ugleda kako četa jahača izranja iz kanjona.

Kauboj koji se vrzmao oko kuće priđe. Imao je revolver oko pasa i pušku u ruci. Bio je to visok i mršav momak pomalo odsutna pogleda.

— Ne bojte se, gospodo. Nećemo im dopustiti da se približe.

Martha ga potapša po ramenu.

— Hvala, Joe.

Svi udoše u kuću. Djevojka se vzmala oko McAllistera, ne znajući kako da mu najbolje ugoditi. Polegnuli su ga na stol, a Joe zatvori vrata i stavi na njih rezu. Martha je za to vrijeme zatvarala prozore. Sjela se dana kada su Indijanci došli po njihove konje. Tada se John nije plašio, uzeo je pušku u ruke i hladnokrvno se borio s ostalima. Kad je zatvorila i posljednji prozor odjednom joj se učini da je u kući nepodnošljivo vruće i za-

gušljivo. Gledala je kroz otvor za pušku na vratima kako se jahači približavaju. Bilo ih je pet i nisu žurili, uvjereni da im plijen ne može pobjeći.

Vratila se u veliku sobu. Krupni se čovjek polako oporavljao. Djevojka je bila pokraj njega. John i Mig stajali su kod prozora i provirivali kroz otvore za pušku. Martha se polako uputila u drugu sobu i skinula Johnovu pušku sa zida. Pri tom je obuze čudan osjećaj. Posljednji put kad mu je nosila pušku bila je još djevojka. John je stajao s onu stranu zakona. Živio je poput progonjene zvjeri, a Martha je okretala glavu kad bi ubijao u samoobrani. Izdržala je i dugotrajno, naporan suđenje iz kojeg je izašao bez kazne, ali duševno potpuno iscrpljen. Otputovali su u drugi kraj, gdje ih nitko nije poznao, i otpočeli novi život.

Martha duboko uzdahne, a zatim pođe u sobu i šutke položi pušku u muževe ruke. Pogledao ju je s izrazom boli na licu, a zatim prihvati pušku. Odvagne je desnom rukom i odjednom ga obuze osjećaj prisnosti.

Martha priđe čovjeku koji je ležao na tezgji. Njegove su oči bile otvorene i sježno je gledale.

— Gospodo ... — reče mekim glasom.

— Samo se odmarajte.

— Donio sam vam pregršt nevolja.

— Došle bi one i bez vas — utješi ga Martha.

Polako je ustao i, usprkos djevojčinom negodovanju, sišao s tezge. Dovukao se do prozora i provirio napolje, zatim se obrati muškarcima.

— Štitite me, momci. Odoh po pušku.

— Ne luduj, čovče! — reče Mig.

McAllister otvori vrata i izađe na sunce. Korakom starca uputio se prema svom konju i skinuo pušku, zatim se vrati u kuću. Ispod bezizražajna izraza njegova lica sve je buktjelo. Nije računao s time da će u kući biti žena. Sada je sve bilo drugačije. S muškarcima je mogao računati, ali žene su bile nešto drugo. Promatrao je ljude u zamračenoj sobi: malog žilavog Meksikanca, nepoznatog mladog kauboja kojeg, čini se, sve ovo nije mnogo uzbuđivalo, nervoznog Gifforda sa starom puškom u ruci. Zatim dvije žene — odlučnu, iskusnu graničarku, koja je

proživjela mnoge bitke, i mladu, razmaženu i nježnu djevojku. Kako da ih očuva od napasnika koji će im uskoro biti za vratom? Znao je da ne može iz kuće. Ne bi uspio preći nijednu milju. Ima li smisla svjesno otići u smrt kad time ništa ne bi postigao?

— Nisam znao da ovdje ima žena — reče.

— Sada je kasno o tome razmišljati — razdraženo će Gifford.

— Mogao bih izići na stražnji izlaz i pokušati prema rijeci — predloži McAllister.

— Ne! — vikne djevojka. — Ostati ćeš ovdje.

— Ti se ne miješaj — naredi joj McAllister. Osjećao je kako ga ponovo obuzima slabost.

Gifford progovori nešto izmijenjenim tonom:

— To ionako ne bi pomoglo. Oni će doći u svakom slučaju. Poznaju me. Već sam s njima imao okršaj i moramo srediti neke račune. Nisi jedini koji ih mrziš.

McAllister ga pažljivo osmotri. Čovjek je bio prestrašen, ali je u njemu tinjalo i nešto drugo.

— Ostajemo zajedno — upadne Mig. — Ove ljude moramo zaustaviti. Možemo ih zadržati dok ne dođe Sam sa svojim ljudima. Samo su petorica, a jedan je ranjen. Mi smo u sigurnom zaklonu, ova je kuća poput tvrđave.

Mig je bio čovjek čija se riječ poštovala. McAllister s odobravanjem klimne dok mu je mozak grozničavo radio. Vremena nije bilo suviše. Gužva će uskoro započeti.

— Oni će navaliti s prednje i bočne strane istodobno — reče. U tom ih slučaju možemo odbiti. No, kada shvate svoj položaj, pokušat će zaobići kući i prodrijeti s rijeke. Neka žene motre s te strane.

— Ti nisi u stanju da se boriš — pobuni se djevojka. McAllister pobijesni.

— Neću valjda sjediti i promatrati kako to drugi rade. A ti, idi straga i učini što sam ti rekao!

Na sveopće iznenađenje djevojka se okrene i poslušno izađe iz sobe. Mig je uživao.

Joe, koji je čitavo vrijeme budno motrio napolje, odjednom podigne pušku na nišanu i reče:

— Društvo dolazi.

— McAllister proviri kroz sitan otvor na prozoru. Petorica jahača zaustavili su se kod korala i promatrali kuću. Njihovi su konji stajali pognutih glava. Bili su izmoreni.

Aarona je mučila teška glavobolja. Metak ga je pošteno okrznuo i taj mu se osjećaj uopće nije dopadao. Redovito bi se držao brata, no ovoga je puta stajao po strani, razdražen i jadan. Činilo mu se da umjesto glave nosi na ramenima bure, a krv je još curila iz rane.

Ni ostalima se situacija nije dopadala, ali nisu ni pomislili da odustanu. Znali su što im je činiti. Odanost prema Joeu Lessingu davala im je snage.

— Što ćemo sada? — upita Roy Manning.

Johnny preuzme zapovjedništvo

— McAllister je unutra. Ući ćemo i uhvatiti ga, što prije. Napad mora biti munjevit, jer će naša pucnjava domamiti ljude iz okoline. Moramo se prije toga dočepati McAllistera.

— Tko ga prvi spazi neka puca — dodade Charley Roberts.

— Ne — reče Johnny. — Pravedno ćemo mu suditi, a zatim objesiti.

Roy ga s udivljenjem pogleda.

— Hej — uzvikne — sviđa mi se tvoja ideja! To bi bilo pravedno. McAllister je mnoge poslao na vješala. Uvijek sam govorio da si mudar, Johnny.

Zatim stadoše razrađivati plan napada. Bili su to odmetnici i ova im situacija nije bila nova.

— Jedan od nas može s onog mjesta pokrivati ulaz — reče Johnny i rukom pokaže na povišeno mjesto udesno.

— Ja ću — javi se Aaron.

— Dobro.

Aaron se tromo spusti s konja i uzme pušku. Revolver mu je visio o boku. Zgrabio je punu šaku metaka i krenuo na označeno mjesto. Možda se ovi unutra zaista boje, pomisli. Možda će bez borbe predati McAllistera.

Johnnyjev plan bio je da opkoli kuću, zatim će on pokušati s ljudima razgovarati. Ako izruče McAllistera, neće im se ništa dogoditi. Bili bi ljudi da to ne prihvate.

— Job — reče — odvedi konje u stranu, a zatim zauzmi položaj na mjestu koje gleda prema kanjonu. Tako ćeš

imati na oku prednju i bočnu stranu kuće.

— Dobro.

Svi predadoše konje Jobu i on ih skloni iza korala.

— Roy, ti ćeš odavde napredovati. Neka im pažnja bude zaokupljena oko ulaza. Drži se korala. Tu ćeš imati dobar zaklon. I, ne pucaj naslijepo. Municipija je dragocjena.

— A što je s tobom? — Kuda ćeš?

— Zaobići ću kuću — mirno reče Johnny — i prikrasti se s rijeke. Tamo me neće očekivati. Charley, ti pokrivaš lijevu stranu kuće. Upamtite: želimo McAllistera. Najprije ćemo pokušati s pregovaranjem. Možda su dovoljno pametni da ga izruče bez borbe.

— Kad ćemo otvoriti bač? — upita Charley i naceri se

— Ja ću vam dati znak.

Charley i Roy krenuše svaki na svoju stranu. Charley je u luku počeo obilaziti kuću, znojeći se na suncu i koristeći svaki zaklon, a Johnny krene prema sjeveru. Nije se mnogo skrivao. Bio je dovoljno udaljen da bude siguran. Kad je stigao na mjesto s kojeg se vidio stražnji kraj kuće, počeo se oprezno vraćati. Uskoro se prikrao dovoljno blizu da je mogao iz kuće razabrati glasove.

— Hej! — povikao je glasno ukućanima. Ponovio je poziv nekoliko puta, a zatim čuo iznutra dubok glas.

— Što hoćeš?

— McAllistera — poviče Johnny. — Samo njega. Predajte nam ga i ništa vam se neće dogoditi.

XII

Ljudi u kući čuli su Johnnyjev zahtjev. Gifford je pogledavao od jednog do drugog.

— Jeste li čuli? — upita. — Sada ste čuli što žele. — Zatim pogleda McAllistera. — Nisi imao pravo da dolaziš ovamo, pogotovo kad su u kući žene. Da sam na tvom mjestu, znao bih što mi je činiti.

Mladi kauboj zbunjeno je gledao u Gifforda. Ovaj je dalje govorio:

— Misli na žene. Ako im se ~~što~~ ~~dogodi~~, ~~imati~~ ~~ćeš~~ ~~ih~~ ~~na~~ ~~svjetlu~~.

— Halo, vi unutra — javi se ponovno Johnny.

— Predajte nam McAllistera. Nitko drugi neće stradati.

— Jesi li čuo? Nitkog neće dirati — ponovi Gifford.

— Zar im vjerujete? — ogласi se mlađić.

— A zašto bih više vjerovao McAllisteru? Što znam o njemu?

— Ja o njemu znam samo najbolje — reče Mig.

— Običan revolveraš — izleti Gifford.

— Kad sam hvatao Joea Lessinga, bio sam predstavnik zakona — odvrati mirno McAllister.

— Vidio sam ja svakojake predstavnike zakona u svoje vrijeme — reče Gifford.

Joe se ponovno javi odlučnim glasom:

— Ja pouzdano neću izdati McAllistera.

Gifford se okrene prema Remingtonu — Zar nemaš nimalo poštenja? Hoćeš li dopustiti da se ugroze životi ovih žena?

— Jeste li sigurni da vam je toliko stalo do žena? — upita Mig Gifforda sa smiješkom.

Trgovac ga pogleda poput ranjene zvijeri.

— Tvoja je dužnost paziti na Pilar i ništa drugo.

— A njena je dužnost, čini se, paziti na McAllistera — odvrati Mig.

Ponovno se začuo glas Johnnyja Milesa.

— Zapalit ćemo kuću ako ne izručite McAllistera.

Gifford se znojio i tresao.

— O, bože, što da radimo?

McAllister je razmišljao, zatim reče:

— Zapravo, on je u pravu. Svi znamo da je u pravu.

— Ne luduj! — prekori ga Meksikanac.

— Svaki čovjek ima pravo da bude lud ako hoće — reče McAllister. — Još nije sve izgubljeno. Put do rijeke je slobodan. Iskrast ću se kroz stražnji izlaz. Uskoro će mrak i on će me štititi.

Mig se uplete na španjolskom:

— Ti to nisi u stanju. Nećeš prijeći ni stotinu koraka.

— Hvala na brizi — odgovori mu McAllister istim jezikom — ali ja ću ipak krenuti.

— Tä, jedva se držiš na nogama.

— Izvući ću se već nekako.

— Moramo ih zadržati do mraka — reče Joe. — Do tada će stići Sam s ljudima.

— Do tada će kuća već biti zgariste — odgovori McAllister.

Izvana se začuje hitac i metak se zabije u drvo zaklopljenog prozora. Gifford se uzbudio i sa strahom gledao u prozor.

— Ne uzvraćajte paljbu — reče McAllister. — Dajte mi petnaest minuta vremena.

— Ne idi — reče Joe.

— Svima vam hvala — dovikne McAllister i povuče se u stražnju sobu, s puškom u ruci. Mig je gledao za njim, zabrinuta izraza.

— To mi se ne sviđa — promrsi kroz zube.

— Moramo misliti na žene — upadne ponovno Gifford.

U stražnjoj sobi Martha je stajala kod prozora. Kad je McAllister ušao, ona se okrene.

— Gdje je djevojka? — upita je.

— U kuhinji.

— Nemojte pucati, gospodo.

Začudeno ga je gledala dok je odlazio prema kuhinji. Djevojka se odmah okrenula na šum njegovih koraka. Pogledala ga je i nasmiješila se.

— Izići ću — objasni joj on. — Zaključaj vrata za mnom.

— Nikud ti ne ideš! — uplašeno će ali odlučno djevojka.

— Sada nije vrijeme za razgovor. Rijeka će mi pružiti dovoljnu zaštitu i odande ih mogu zaustaviti, bude li potrebno.

— Ali ti se nisi dovoljno oporavio.

— Dovoljno da te prebacim preko koljena ako se budeš sa mnom prepirala.

Ona napuci usta.

— Mislím da si odveć otresit, McAllisteru.

— Trebala bi me vidjeti u punoj snazi.

On joj se približi i poljubi je u usta. Prvo je izgledala začudena, zatim uvrijeđena i on je ponovno polju-

bl. Ovog puta ga zagrli i uzvрати mu poljubac.

— Bit će dovoljno za početak. A sada me slušaj. Neću da čujem nijedan hitac iz kuće. Ostanite mirni i sve prepustite meni.

— Ali ja... — usprotivi se ona, no muškarac joj rukom prekrije usta.

— Slušaj što ti kažem.

Otključala je vrata i podigla rezu. Nasmiješio joj se i dok je, još začuđena i zbunjena, stajala na vratima, već se nestao u sumrak. Zastao je na trenutak da se uvjeri je li ponovno zaključala vrata, a zatim se ogleda.

Točno ispred njega nalazila se rijeka i bučan slap što ga je stvarao mlinski kotač. McAllister se pitao koliko su se odmetnici približili kući i da li se netko od njih već pokušao probiti do rijeke. Počeo je polako hodati. Nije imao mnogo vremena, čak i ako dobi je svih petnaest minuta koje je tražio od ukućana. Da je bilo po Giffordovu, ne bi dobio ni toliko. Uskoro je stigao do velikog mlinskog kola i stao ispred osovine. Da produži još desetak koraka, napadači bi ga opazili. Legao je na zemlju i otpuzao do ruba visoke obale. Razmišljao je da se baci dolje, ali se predomislio. Ovako slab, mogao bi nezgodno pasti i slomiti vrat. Bacio je pušku, kundakom nadolje. Mukli udarac bio je gotovo nečujan. Zatim se okrenuo, nogama nadolje, držeći se rukama za rub nasipa. Osjećao se slab i ruke su ga jedva držale. Priznao je samom sebi da se plaši. Pokušao se polagano spuštati, ali se zemlja odronila i on naglo tresnu na pijesak. Ostao je mirno ležati, sakupljajući snagu. Odjednom začuje hitac u blizini kuće i naglo poskoči. Uzeo je pušku i stao krčiti sebi put uz obalu prema jugu, držeći se šipražja koje mu je pružalo kakav-takav zaklon. Nakon pedesetak metara pijeska je polako nestajalo i zagazio je u vodu. Uskoro su mu čizme bile posve mokre i ljutio se na samog sebe što ih nije skinuo. Usprkos tome, osjećao se dobro. Izgledi za bijeg bijahu sada znatniji. Odlučno je gazio kroz vodu, a struja mu je pomagala doslovce ga gurajući naprijed. Nakon nekog vremena snaga ga je počela napuštati i on je sjeo na neku stijenu da bi se odmorio. Srce mu je

snažno kucalo, boljela ga je glava. Imao je osjećaj da bi bio najsretniji kad bi jednostavno mogao leći i umrijeti. Nakon nekoliko minuta odmora prisilio se da produži. Oko njega vladala je tišina i učini mu se da je na sigurnom.

XIII

S Giffordova lica curio je znoj.

Martha uđe u sobu.

— Izišao je kroz kuhinjska vrata — reče. — Jesi li znao da će to učiniti?

John obori pogled.

— Da, znali smo — promuća. — Sam je tako htio.

— Zar si lud? Kako si to mogao dopustiti? Znaš da neće preživjeti.

— Hoće. Pobjeći će niz rijeku. Drugog izlaza nije bilo, Martho. Morao sam misliti na tebe i djevojku.

Marthine su oči bijesno sijevale.

— Zar ćeš sada dozvoliti tim ništarijama da uđu u kuću? Te životinje.

— Izjavili su da se nikome neće ništa dogoditi. Htjeli su samo McAllistera.

— Ne brinite, gospodo — javi se Joe.

— Dok smo mi ovdje, vama se neće ništa dogoditi.

Martha je stajala bez riječi. Gledala je čas u jednog čas u drugog, a zatim iz nje provali bijes.

— No, hajde — izdere se na muža. — otvori im sada širom vrata! Što će-kaš?

— Gospode! — uzvikne on očajno.

— Otvori vrata. Gifforde — reče Joe.

— To je ionako bila tvoja zamisao.

John je razmišljao. Postojala je mogućnost da ga ustrijele ako se pojavi na vratima.

Izvana se začuo Johnnynjev glas.

— Otvorite, inače ćemo početi zabaviti.

— Popratio je svoje riječi s nekoliko hitaca, a Gifford je poskočio kao iglom uboden. Otrčao je do zida i skinuo jedan bijeli pokrivač. Na brzinu ga je zakačio za neki štap i krenuo prema vratima. — Ne pucajte — viknuo je u panici — Izlazim.

Širom je otvorio vrata, trenutak oklijevao, a zatim se bojažljivo poja-

vio na do vratku, visoko uzdižući bijeli pokrivač. Prvi trenutak nije nikoga ugledao, a zatim se odnekud pred njim stvorio čovjek s uperenom puškom. Trgovac ga je odmah prepoznao. Bio je to onaj što se u njega opio.

— Kreni naprijed — zapovijedi mu čovjek.

Giffordu se to nije nimalo sviđalo. Želio je ostati u blizini kuće, kako bi u slučaju potrebe imao zaklon, no odmetnik mu nije dopustio da razmišlja. Ispalio je iz puške metak koji se zario u prašinu tik do njegovih nogu. Trgovac poskoči i poslušno krene naprijed. Osjećao je mučninu. Možda ipak nije trebao otvoriti vrata.

Charley Roberts nešto dovikne ostalima. Gifford je zastao, osjećajući se nesigurnim na otvorenom prostoru. Molio se da oni u kući ne učine kakvu glupost.

— Reci svima neka izađu — naredi mu Charley.

Gifford se okrene i pozove ih. Sa strahom se pitao što će se dogoditi ako Mig i Joe odbiju. Minute su prolazile i nitko nije izlazio. Zacijelo su se dogovarali. U nekoliko navrata čuo je visok i uzrujan djevojčin glas.

Tada se Martha pojavi na pragu i krene ravno prema mužu.

— Uviđaš li sada što si učinio, Johnne? — upita.

— A što sam mogao? — branio se on. — Morao sam misliti na tebe i djevojku.

Pojavio se Johnny. Piljio je u kuću poput grabežljive ptice, očito nervozan. Nije mogao vjerovati da će se dočepati McAllistera.

— Svi izidite — poviče. — Svi van, ili ćemo ovo dvoje ustrijeliti.

Joe se prvi pojavio, s puškom u ruci. Stao je kraj Gifforda, mrzovoljna izraza lica. Zatim iziđu Meksikanac i djevojka. Kad su svi izišli, Johnny se postavio tako da se nalazio između njih i kuće.

— Gdje je McAllister? — upita razdraženo.

Gifford ga pogleda i sliježe ramenima.

— Otišao je — reče Martha.

Johnny se sav nakostriješio.

— Zar nije s vama? — upita razjareno.

— Rekla sam da je otišao — ponovi Martha.

Johnny je bez riječi zurio u nju. Aaron je za to vrijeme drsko mjerkao djevojku.

— Bacite svi oružje! — zapovijedi Johnny.

— Ne budi lud — pobuni se Joe.

Prije no što se itko snašao, Johnny podigne pušku i opali. Kauboj zatetura, ispusti pušku i bez riječi se sruši na zemlju. Djevojka vrisne i pritrči mu.

Gifford i Mig odmah ispuste oružje, osupnuti Johnnyjevim postupkom. Zlikovac se, međutim, u nekoliko koraka stvorio kraj djevojke, zgrabio je gruba za kosu i odvuкао od mrtvog kauboja.

— Pridruži se ostalima i ne miči se! — naredi joj. Oči su mu okrutno svjetlucale.

Ostali su stajali, užasnuti i bez riječi.

— A sada — reče Johnny — želim čuti gdje je McAllister.

Tajac. Johnnyjev pogled šibao je od jednog do drugog, očekujući odgovor. Zatim pride Giffordu i udari ga kundačkom u želudac. Trgovac se skvrči od boli i, držeći se za trbuh, klekne na zemlju. Martha poput tigrice naveli na Johnnyja. Ne očekujući napad, odmetnik zatetura, no Aaron mu priskoči u pomoć, uhvati ženu oko struka i odgurne je tako snažno da je pala. Odmah je ustala, ali Aaron je udari pesnicom u lice, zlorado se cerekajući.

Johnny se sagne nad Giffordom.

— Kuda je otišao? — prodere se. — Govori, jer ćemo u suprotnom završiti s tvojom ženom.

— Otišao je niz rijeku. Nema tome dugo. Nije mogao otići daleko.

Johnny se uspravi.

— Aarone — vikne — dovedi konje. Brzo!

Aaron je oklijevao. Želio je još jednom udariti Marthu Gifford, no Johnny se izdere na njega i Aaron pohita prema toru gdje su ostavili konje.

— Povedi ljude u kuću — obrati se Johnny Migu. — I ne pokušavaj me nadmudriti.

Meksikanac posluša.

— Što ćemo s Joeom? — upita djevojka.

— Ništa — odvrati Johnny.
— Ne možemo ga ovdje ostaviti.
— Ostavi ga. Mrtav je, zar ne?
Mrtav čovjek više ništa ne znači.
— Životinjo — procijedi Mig kroz zube.

Job bez oklijevanja udari Miga kundakom i obori ga na zemlju. Meksikanac je ležao, podupirući se laktovima i zamagljenim pogledom gledao u zlikovca. Job je uperio cijev puške u njegov trbuh, u nadi da će mu Meksikanac pružiti neki povod da puca. Mig se, međutim, polako uspravio na noge i krenuo u kuću. Ostali su ga slijedili. Martha Gifford je tiho plakala, a djevojka je bila blijeda i drhtala čitavim tijelom.

Aaron je stigao s konjima i odmetnici ih žurno uzjahaše.

— Za njim! — poviče Roy. — Ovog puta nam neće umaći.

— Nadam se — dopuni ga Charley.

Okrenuli su konje i odjahali prema rijeci.

XIV

Joe Blue bijaše došao iz Teksasa, tako je barem rekao. Neki su pričali da mu je zakon za petama, ali to ljudе nije smetalo. Joe je bio dobar momak i svi su ga voljeli. Nikad nije mnogo pričao o sebi, ali bio je momak na mjestu. Činio je susjedima usluge, pristojno se vladao prema ženama, uzgajao nekoliko svojih goveda i pomagao na većim rančevima kad je gođ bilo potrebno. Bio je dobar poznavalac konja i dobar sločar.

Sada je bio mrtav.

John Gifford je iz boce dobro polegnuo viski, a zatim sjeo na prag i zagledao se u nepomičnu priliku u prašnjavom dvorištu. Gledajući Joea, Gifford je osjećao kako ga prožima stid. Zlikovci su odjahali prema rijeci. Uskoro će odjeknuti novi hitac, znak da je još jedan čovjek ubijen. Bit će to McAllister — stranac koji mu ništa ne znači. Joe Blue je značio. Bio je dobrodošao gost u njihovoj kući. I Pilar ga je voljela. Bio je jednostavan i ljubazan momak, srčan i hrabar. U usporedbi s njim, Gifford se osjećao bijedno; jer,

McAllister je i za Joea bio stranac, a momak je za nj dao život.

Odjednom iza sebe začuje Pilarin glas:

— Zar ga nećeš ni pokopati? Ostavit ćeš ga da leži na suncu?

— Ja ću ga pokopati, malena — javi se Mig. Potegnulo je iz Giffordove boce bez pitanja. Bio je potresen kao i ostali. To ubojstvo bijaše divljački čin, čak i za ovaj kraj gdje život malo vrijedi.

Joe je, na sebi svojstven stidljiv način, udvarao Pilar, no njen otac to nije odobravao. Nijedan običan kau-
boj nije se smio približiti Samovoj kćeri. To, međutim, nije obeshrabrilo mladića i on je i dalje nenametljivo pokušavao osvojiti djevojčino srce. Sada je bio mrtav.

Mig je pronašao pijuk i lopatu, te izišao. Pod rukom je nosio jedan od najboljih Giffordovih pokrivača i njime prekrrio mrtvaca nakon što je otjerao nezastitne muhe. Zatim je odnio leš podalje od rijeke, kako bujica ne bi potkopala grob i odnijela ga. Pronašao je skrovito mjesto, gdje je bilo dovoljno kamenja da njima prekrije grob. Tlo je bilo tvrdo poput čelika i morao je pažljivo kopati da ne slomi alat. Povremeno se odmarao, otirući znoj dlanom.

Začu hitac. Obuze ga sjeta. Znao je da ubijaju McAllistera. Okrenuo se i pogledao prema kući. Djevojka je stajala pred vratima, gledajući prema jugu, sluteći da gubi voljenog čovjeka. Vidio ju je kako se okreće i ulazi u kuću. Znao je da plače. Pomisli kako je ovaj predio zaista surov.

Ponovno se latio posla da iskopa raku. Uskoro će krenuti niz rijeku, da potraži drugi leš i da iskopa novi grob.

— o —

McAllister ih je čuo kako dolaze. Nije mogao a da ih ne čuje, jer se nisu ni trudili da se sakriju. Jahali su otvoreno, iako su znali kakav je McAllister čovjek, no vjerovali su da progone bespomoćnog i izmorenog ranjenika. Dolazili su opušteni u sedlima, s puškama spremnim na nišan. S vremenom na vrijeme nešto su jedan drugome dovijetali.

Skutren iza riječnog nasipa, McAllister ih nije mogao vidjeti i nadao se da možda ni oni njega neće primijetiti. Borio se protiv umora i tjelesne slabosti i pokušao trezveno misliti. Da bi se izvukao iz ovog neugodnog položaja, bila su potrebna tri uvjeta: oštroumnost, sigurna ruka i mnogo sreće. Imao je neugodan osjećaj da nije kadar misliti, da je preslab za pucanje i da ga je sreća naposljetku napustila. Zbog toga se još više skutio u zaklonu i naprosto se nadao najboljem. Čuo je konjski topot samo metar iznad svoje glave. Nešto prašine i zemlje se odronilo i palo mu na glavu i ramena. Prošli su i drugi jahači. Kad se topot kopita posve izgubio, načas je povjerovao da su ga izgubili. Tišina je tako dugo potrajala da je već pomišljao da se vrati uz rijeku do kuće i produži prema kanjonu. Tamo bi barem našao dobar zaklon. Najviše ga je brinulo što nema konja. Oba njegova konja ostala su u koralu, a bez njih nije imao velikih izgleda u spas.

Dogodilo se, međutim, nešto što ga je uvjerilo da se uzalud nadao. Ponovno je začuo konjska kopita i odjednom, zaprepašten ugledao jahača kako silazi s nasipa i tjera konja u plićak. Voda je pod kopitima prskala na sve strane, a raspršene kapljice bljeskale su na suncu. Konj je sagnuo glavu, da bi pio, no jahač ga grubo povuče za uzde, misleći samo na skrivenog čovjeka. Okretao se u sedlu lijevo, desno, tražeći neki znak koji bi otkrio McAllisterovo skrovište.

McAllister stisne pušku. Pričekao je da vidi kojim će smjerom jahač krenuti. Ako mu se približi, ubit će ga. Nije htio uzalud pucati. Možda ga čovjek neće primijetiti. Ubij ga, tjerao ga je unutarnji glas. Jedan manje. Podigne pušku do očiju i nanišani. Tog trenutka čovjek se naglo okrene i potjera konja u suprotnom smjeru. Zemlja se nad Remingtonovom glavom ponovo zatresla. Začu oštar povik:

— Vratimo se natrag Tako daleko nije mogao stići.

Čovjek na obali potjera konja na nasip. McAllister je osjetio kako se obilno znoji. Da su ga opazili, ovako priklješten između dvojice progonitelja bio bi izgubljen. Još jednom je na

trenutak ugledao jahača na rijeci. Onaj iznad njegove glave nije se ni pomaknuo. McAllister zadrži dah, očekujući svakog trenutka da bude otkriven.

Još jedan jahač potjera konja u vodu. McAllister ga nije vidio, ali osjetiti da mu se približava. Odjednom, izroni tik ispred njega. Bio je to divljak neobrijana lica i glupa osmijeha na licu. Pretraživao je pogledom gustiš uz rijeku i odjednom ugledao McAllistera. Čitavu minutu ostao je ukočen u sedlu, svjestan koliko je blizu opasnosti. Zatim otvori usta da vikne i podigne pušku.

McAllister opali. Metak je prostrije-lio čovjeka i naglo ga odbacio iz sedla. Konj se propne i zagazi u dublju vodu. Glup osmijeh na zlikovčevu licu pretvorio se u samrničku grimasu. Grčevito se rukom pokušao uhvatiti za sedlo, a zatim ga smrt liši posljednje snage i tijelo mu uz veliki pljusak klizne u vodu. Struja ga odmah ponesse i on počne plutati licem nadolje. Bio bi u hipu nestao da mu nije jedna noga zapela u štremenu.

Remington spusti pušku i krene naprijed, tražeći zaklon u guščem šipražju. Znao je da nije zaštićen od metaka, ali bolji zaklon nije imao. Osjećao je kako mu oštro grmije cijepa košulju. Iznad njega, zemlja je podrhtavala od užurbanih konjskih kopita. Odmetnik na obali nešto je vikao, ali ga McAllister nije jasno vidio. Čovjek međutim, znači neposrednu opasnost i valja ga ukloniti. Opali dva puta uzastopno kroz šipražje i odmetnik shvati svoj položaj. Nemilosrdno ošine konja i potjera ga iz vode na obalu.

Moram navaliti pomisli McAllister, ne dopusti im da se saberu. Valja sačuvati prednost koju je stekao. Ubio je jednog od njih i to ih je zacijelo ošamutilo. Jedan metak — jedan mrtvac. Bila je to najekonomičnija bitka koju je poznavao. Počeo se aspinjati uz nasip, grabeći rukama i nogama. Klizio je natrag, ponovo se penjao, dok mu je prašina ulazila u oči i usta, a sunce neumoljivo peklo. Odjednom osjeti kako ga strah napušta; ako već mora umrijeti, neka to bude što prije. Neće otići sam.

Odjednom se našao na vrhu nasipa i sunce ga na trenutak oslijepi. S njegove lijeve strane dolazio je jahač. Bio je tako blizu, da se na nj mogao nabaciti kamenom. Konj se nemirno trzao, a jahač ga je uzdama pokušavao smiriti. Na jedan trenutak pogledi dvojice muškaraca se susretnu. Tijekom tog trenutka činilo se kao da se promatraju preko bezdana koji je predstavljao ždrijelo smrti.

McAllister prebaci pušku u slobodnu lijevu ruku. Konj se nemirno propeo i jahač je morao podijeliti pažnju na smirivanje životinje i čovjeka ispred sebe.

Remington se laktovima osloni o tlo, kako bi mu ruke manje drhtale, i pritiskne obarač. Ništa! Samo tup zvuk metala! U panici shvati da je zaboravio otkočiti pušku. Grozničavom brzinom to uradi. Konjska kopita bilu su već opasno blizu. Vidio je okrutno zlikovčevo lice i raširene nozdreve konja.

Odmetnik opali u McAllistera i zemlja se rasprši u njegovo lice. Ako ga već metak nije raznio, učinit će to željezna konjska kopita. Čak i u tom paničnom trenutku pokušao je sabrano nanišanim. Podigne cijev puške prema napadačevu licu i opali. Jasno je vidio kako je šesir odletio s jahačeve glave, a iz čovjekova grla izvi se životinjski urlik.

Konj se naglo propeo iznad McAllisterove glave, uzvitlavši prašinu. Da izbjegne udarac, baci se niz strni nasip, kotrljajući kroz oštro granje i prašinu. Nejasno je čuo kako je puška udarila o stijenu. Našao se usred šipražja, samo nekoliko centimetara od vode. Nije više vidio jahača. Ništa se nije pomaklo. Pipao je oko sebe, tražeći pušku, a zatim je ugleda nekoliko metara udesno. Otpuže do nje, a zatim mirno legne i stane osluškivati. Pitao se kako li je daleko od riječnog prijelaza. Kad bi mu pošlo za rukom da prijeđe rijeku, mogla bi mu poslužiti kao barijera. Prema njegovom sudu prijelaz se nalazio stotinjak metara južnije. Hoće li stići do njega živ?

Na vrhu nasipa ukaže se glava, zatim ramena. Još dvojica jahača dolazila su nasipom sa sjevera. Bijeg je

sada bio nemoguć. Mora ostati i boriti se.

Jahač je s nasipa potjerao konja prema vodi. Konj onog odmetnika kojega je ustrijelio stajao je na obali i McAllister se pitao bi li ga se mogao dočepati. Ne, jahač se suviše brzo približavao. Remington prisloni pušku uz rame i opali. Jahač zaustavi konja i skoči u zaklon. McAllister opali još dva hica u grmlje, a zatim je i onaj progonitelj sa sjevera pripucao.

Shvativši da je otkriven, Remington se pokuša skloniti, ali uzalud. Znao je da nema izlaza. Ljudi su prestali pucati i nešto su vikali jedan drugome. Ležao je teško dišući i čekao. Tada je zapucao onaj sa sjevera. Pridigao se i provirio kroz grmlje. Jedan je čovjek ležao na rubu nasipa, upravo na mjestu gdje je rijeka zavijala. Tako dakle. Taj će ga držati na nišanu, a drugi će ga zaobići s južne strane. Znao je da nema što čekati i počeo se ponovno penjati uz nasip, nadajući se da ga grmlje dovoljno štiti.

Čim je pomolio glavu na vrhu nasipa ugleda dvojicu jahača, udaljenih samo desetak metara. S uperenim puškama promatrali su mjesto gdje se McAllister pojavio. Jedan od njih vikne, a zatim obojica naciljaju i opale. McAllister se žurno sagne, pomakne se metar dva ulijevo i ponovno izroni na vrh s uperenom puškom. Djelić sekunde odmetnici su bili zabezeknuti. Dovoljno da jednom opali.

Konj je zarzao, spustio se na koljena i zbacio jahača. McAllister ponovno opali i promaši. Čovjek potrči. Drugi jahač bjesomučno podbode konja, na iznenađni poriv da pobjegne. Široka leđa jahača načas bijahu odlična meta. Remington nacilja i opali. Čovjek raširi ruke, ispusti pušku i pogačine na konja, a odmah potom stropošta se na zemlju. Konj se okrenuo i u trku krenuo ravno prema McAllisteru. Bilo je to upravo ono što je priželjkivao. Uzverao se na nasip i nesigurno potrčao. Neočekivana nada propala mu srce poput noža. Odnekud začuje topot konjskih kopita. Ne obazirući se na zvuk, trčao je dalje. Mora uspjeti, mora! Svrnuo je pogled udesno i opazio jahača, priljubljenog uz konjski vrat. Netko je pripucao i metak prozu-

ti negdje pored njega. Sada je bio samo dvadesetak koraka udaljen od konja. Jahač mu je bio za petama, divlje urlajući, mislio je da mu žrtva ne može umći.

Konj bez jahača opazi čovjeka koji je trčao prema njemu i odjednom promijeni smjer. McAllisteru dođe da zaplače, no ipak nastavi trčati, dozivajući konja. Životinja se dađe u divlji trk, a Remington uzdahne i stane.

Okrenuo se — i suočio s jahačem koji je tjerao konja ravno na njega. Podigne pušku i opali. Konj malo skrene, uplašen metkom, ali produži. McAllister napuni pušku u trenutku kad je konj već bio posve blizu. Činilo se kao da će jahač produžiti, ali on usmjeri konja ravno na McAllistera, koji odskoči poput pera, spotakne se o vlastite noge i tresne na zemlju, a puška mu odleti u stranu.

Jahač okrene konja i vrati se na McAllistera. Pomučena mozga i slomljena tijela, Remington pomisli: Evo, došao je i taj trenutak. Napokon — kraj. I prije se mnogo puta suočavao sa smrću, ali nikad s tolikom sigurnošću kao sada. Pokušao je kleknuti, hvatajući se rukom za svoj revolver o pasu. Nije ga dospio izvući. Konj je ponovno navalio na njega, jahač oduševljeno usklikne, a McAllister se ponovno nađe na zemlji.

Odjednom je bilo konja sa svih strana. Prašina mu ispunila nosnice. Netko mu je naređivao da ustane. Pokušao se odlijepiti od tla, ali ruke ga izdadoše. Napustio ga je i posljednji atom snage.

Čuo je škripanje sedla. Netko je sjahao i on ugleda pred sobom par čizama. Podigao je glavu sa zemlje i pogledao čovjeku u lice. Bio je to Job Ransome, a u njegovim je očima pročitao smrt. Znao je i razlog. Čovjek kojeg je ubio u vodi bio je njegov brat, Aaron.

Job polako izvadi revolver iz zategne obarač.

— Raznijet ću ti utrobu — prosiće — a zatim te ostaviti da gmižeš.

McAllister nije bio iznenađen.

— Stani, Job — začuje se glas Johnnyja Milesa. — Imaš li razloga da ga ubijaš, ali dogovorili smo se da ćemo mu pravedno suditi, a potom ga objesi-

ti. Bit će to lijep prizor vidjeti McAllistera kako se njiše.

— Dobro — procijedi Job kroz zube. — neka tako bude. — Vratio je revolver u korice, a zatim snažno udari McAllistera čizmom u rebra i prodera se: — Ustaj!

Remington uz najveće napore izbori stojeći položaj, ne shvaćajući odakle mu snaga. Nije, naime, želio još jedan udarac. Obuze ga mučnina i želja za povraćanjem.

Jedan od zlikovaca skine konopac sa sedla, napravi omču i prebaci je preko McAllisterova vrata. Kad mu je omča stegla vrat, nagonski je podigao ruke da se oslobodi neugodna stezanja. Bila je to nesvjesna, spontana kretnja.

— Ako dirneš konopac, prostrijelit ću ti uši — drekne odmetnik i žrtva spusti ruke.

— Vratit ćemo se k trgovcu — reče Miles.

Krenuše, za McAllistera prebrzo. Čovjek s konopcem nemilosrdno ga je vukao naprijed. Nekoliko je puta pao i to mu je oduzelo još više snage. Morao se kretati, jer ga je svaki pad strahovito zamarao. No, dok je teturao i spoticao se, njegov je mozak trezvno radio. Još nikad nije bio pobijeđen. Smišljao je kako da umakne tim razbojnicima i privede ih k pravdi. Zatim je razmišljao o djevojci. Ovi su ljudi za nju silno opasni.

Polako se spuštao mrak kad su napokon ušli u kanjon. U daljini se naziralo svjetlo i oni krenu prema njemu.

Na vratima kuće stajao je Gifford, držeći svjetiljku u ruci. Njegovo je lice jasno govorilo da se ne želi miješati. Ovo nije njegov problem. Roy Manning prođe pored trgovca u veliku sobu i ogleda se. Gurnuše McAllistera u sredinu, pod svjetiljku. Stajao je, žmirkajući. Iz susjedne sobe dođe Martha Gifford. Njeno je lice imalo prestrašen ali i gnjevan pogled. U nje je više hrabrosti, pomisli McAllister nego u njena muža. Ali, gdje je djevojka?

Johnny Miles postavi to isto pitanje, samo naglas.

— Gdje je djevojka?

Gifford, koji je za njima ušao u kuću, položi svjetiljku na tezgu i reče:

— Otišli su, ona i Meksikanac. Odjahalali su čim ste vi otišli.

— To mi se ne sviđa — promrmlja Johnny. — Mogla bi nam donijeti neprilike.

Roy se naceri.

— Bit će dovoljne dvije minute da mu sudimo i objesimo ga

— U pravu si — suglasi se Johnny. — Počnimo!

Martha se umiješa.

— Ne, to ne možete učiniti. Ne ovdje.

Johnny se obrati Giffordu.

— Skloni je odavde. Donesi nam viski i čaše.

Gifford pride ženi, uhvati je za ruku i prošapće:

— Zaboga, Martha, ne miješaj se u to.

Žena se okrene i ode u drugu sobu, a John uzme bocu viskija s police, pronađe nekoliko čaša i donese sve na stol.

— Sipaj! — naredi mu Charley Roberts. — I nemoj suviše štedjeti. Gifford natoči svima.

Svaki je zlikovac dohvatio jednu čašu. Ozarenih lica ispili su piće naskap, a zatim zatražili još.

Gifford ponovno natoči.

— Tamo gore vidim jednu lijepu gredu — javi se Charley. — Baš je dovoljno visoko da mu noge ostanu nekoliko centimetara iznad zemlje.

Svi podigoše poglede.

— Odlično — reče Johnny.

I Remington pogleda naviše. Ovdje će, dakle, umrijeti.

— Što čekamo? — upita Job nestrpljivo.

— Ti ćeš biti sudac, Job — nasmije se Johnny. — Možeš ga osuditi. Kako ti se to sviđa?

— Bit će mi pravo zadovoljstvo.

Job se uputi preko sobe do tezge i sjedne na nju. Ostali članovi porote razmjestiše se naokolo, zauzimajući mjesto na bačvama i pokrivačima.

— Tko ga optužuje? — upita Job.

— Ja — javi se Johnny

— Kako glasi optužba?

— Optuženi je u ime zakona uhapsio našeg prijatelja Joea Lessinga i spravio ga na robiju.

— Sasvim dovoljno. Optuženi, što imaš reći u svoju obranu?

— Idi do đavola.

— Optuženi priznaje. Ima li obrana što reći u korist optuženog?

— Baš ništa, preuzvišeni suče — javi se Charley. — Tko bi mogao reći nešto u korist ovog tvora.

— Dakle, to smo riješili. Stavljam na glasanje: tko je suglasan da ga objesimo neka kaže »da«.

Svi povikaše »da«.

— Osuđujem ga, dakle, na polaganu smrt vješanjem — reče Job.

Johnny se veselo udari po koljenu.

— Ovo si sjajno izveo, Job. Proglašavam te, stoga, izvršiocem kazne.

— Bit će mi poseбно drago.

Job klizne s tezge. Charley mu dobaci uže, a Job ga spretno prebaci preko grede.

Uže se steglo oko McAllisterova vrata. Kraj je došao i suviše brzo. Znao je da će umrijeti i, mada mu se ta zamisao uopće nije dopadala, nije želio otići s ovog svijeta tek tako. Sagnuo je glavu i zaletio se u Joba. Zahvatio je čovjeka u želudac i gurao ga preko čitave sobe. Zatim ga je uže zaustavilo i on padne licem nadolje. Job je silovito tresnuo o zid i kliznuo na tlo sav zelen u licu.

Roberts poleti na McAllistera i htjede ga nogome udariti u želudac. Remington ga, međutim uhvati za nogu i odmetnik nosom poljubi pod. Upravo u tom trenutku Johnny Miles je uhvatio kraj užeta i naglo ga povukao. McAllister više nije imao izbora.

Job polako ustane i približi mu se.

— Kopile! — dovikne McAllisteru, a zatim reče: — Johnny, potegni to uže!

Johnny počne vući. Omča se stegla oko McAllisterova vrata i on izgubio tlo pod nogama.

— Ostavi ga tako — javi se jedan od zlikovaca.

XV

McAllister je slušao samog sebe kako krklja. Bio je to vrlo neugodan zvuk. Činilo mu se kao da će mu vrat pući napola. Nije više vidio čovjeka koji je govorio, a ni riječi mu nisu ništa zna-

čile. Ništa mu više nije značilo osim činjenice da će se uskoro ugušiti.

Odjednom, stravičan stisak oko njegova vrata naglo popusti i on osjeti kako mu noge ponovno dotiču pod. Nemoćan da više upravlja sobom, napola onesviješten i bespomoćan, tresnu na zemlju poput vreće. Ipak, podignu glavu i ugleda zlikovce kako stoje kao ukopani i zure u nekog čovjeka što je stajao u dovratku susjedne sobe. Uz nešto napora, prepozna Gifforda.

Trgovac je u ruci držao pušku, a njegova je ruka bila prilično mirna. Čovjek je, međutim, bio silno nervozan. Znoj mu se cijedio niz lice. Puška u rukama nervozna čovjeka bila je vrlo opasna stvar, čak i za dobrog revolveraša. Ovo su biliiskusni ljudi i stoga su stajali mirno, znajući da će Gifford pouzdano pucati na prvog koji se pomakne.

— Svi me vi poznajete — progovori Gifford kroz stisnute zube. Njegove su riječi bile prilično nerazumljive. — Prije petnaest godina bio sam jedan od Lessingovih revolveraša. Zovem se Gifford. Sjećaš li me se, Johnny?

— Kako se ne bih sjećao.

McAllister povuče uže s grede i skinu omču s vrata. Osjećao je da više nikad neće moći disati kao prije. Koliko god udisao, činilo mu se da nema dovoljno zraka.

Ostali su šutjeli.

— Prema tome — nastavi Gifford — jasno ti je da ću ubiti prvog koji učini krivi pokret.

Johnny se blago naceri.

— Gifforde, ti više nemaš živaca za to. Svi smo naoružani. Jedan će te od nas ustrijeliti. Samo, ti ne znaš koji.

— To će biti vrlo loše po tebe, Johnny — odvrati Gifford pomalo drhtavim glasom — jer ćeš u tom slučaju biti prvi s nekoliko metaka u želucu.

Johnny nije izgledao suviše sretan zbog toga.

— Ja ću prvi potegnuti, Gifforde — javi se Roy. — Gledaj me. Brži sam od tebe.

— Hoćeš li se okladiti, Gifforde? — upita Charley iza McAllisterovih leđa.

Iznenada Job nakrivi glavu.

— Slušajte — reče. Čujete li?

— Ne možete se! — naredi Gifford.

— Dolaze jahači — nastavi Job. — Mogli bismo imati neprilika.

— Imate ih dovoljno ovdje — podsjetiti ih Gifford.

— Bježimo odavde, momci! — reče Charley.

Roy se maši za revolver. McAllister zamahne užeom. Roy opali i hitac pogodi Gifforda. Remington je konopcem zahvatio svjetiljku i ona se razbila u paramparčad. Soba odjednom utojne u tamu i nastade opći metež. Svuda oko McAllistera zviždalj su meci. Jednom se sudario s nekim i poletio na tezgju. Činilo mu se da mnoštvo nogu ubrzano trči prema vratima. Trenutak kasnije začu se topot konjskih kopita. U neposrednoj blizini netko zastenje. Oslušnuo je i učini mu se kao da netko puže po podu.

— Gifforde?

— Prokleti bili — prostenja čovjek. — Dočepat ću se jednog od njih.

Izvana se čuo povišeni glas.

— A što je s McAllisterom?

— Prosvirao sam mu metak.

— Tu priču sam već čuo. Vraćam se natrag, da ga dokrajčim.

McAllister je kružio pogledom, u potrazi za nekim oružjem.

Na vratima se pojavio tamni obrise neke prilike. Gifford opali s poda. Čovjek zatetura, urlajući da je pogođen.

— Požuri! — začuje se glas izvana.

— Pogođen sam.

Vani se čulo komešanje, užurbani koraci, zatim zvuk konjskih kopita koji se polako gubio prema sjeveru. Gifford se dovuču do vrata i opali nasumce u noć. Jahači su nestali u mraku.

McAllister ustane i potraži svjetiljku. Kad ju je zapalio, na vratima susjedne sobe pojavi se Martha.

— John! — povikne i potrči mužu koji je ležao na podu.

Začuje se topot konja, sada s juga. Bit će to djevočin otac sa svojim ljudima: šteta što su stigli prekasno da dokrajče zlikovce.

Martha je čučala kraj Gifforda i plakala.

— Ubili su ga — jecala je.

Približio je svjetiljku i na trgovčevim hlačama ugledao veliku mrlju krvi.

Jesi li dobio još koji metak, osim ovog u nogu? — upita.

Gifford je stenjao.

— Zar nije i to dovoljno?

— Ostat će živ — umiri McAllister ženu. — Pomozite mi da ga polegnem na tezu.

Polagano su osovili Gifforda na noge, a zatim ga odnijeli do tezge. Bio je blijed.

— Potrebno ti je piće — reče McAllister. — I meni. Jedva je stajao na nogama. Opazio je bocu s viskijem i dohvatio je. Dao je malo Giffordu, a zatim i sam potegnuo dobar gutljaj.

— Bio si sjajan, John — reče Martha.

— Svakako — promrmlja Gifford. — Daj mi još malo viskija.

— Moramo zaustaviti krvarenje — reče McAllister. — Gospodo, pripremite mnogo vruće vode i čiste krpe. Izvadit ću metak.

Martha ga prestrašeno pogleda, pa ode u stražnju prostoriju. Remington podveže Giffordu nogu iznad rane. Krvarenje je polako prestajalo.

— Bogami, Roy ti je upropastio hlače — reče.

Gifford se blijedo nasmiješi.

— Pogodio sam jednog od njih.

— Prorijedili smo im redove. Ako si ga dobro pogodio, ostala su još samo trojica. Ja sam dokrajčio jednog na rijeci.

— Misliš da će se vratiti?

— Ne moraju, ja ću za njima.

Gifford ga pogleda kao da pred sobom ima luđaka.

Jahači su već stigli pred kuću i čulo se kad su sjahali. McAllister se dao na posao da očisti ranu viskijem. Metak se zabio duboko u meso i rana je bila poprilična. Okrenuo se načas kad su ljudi ušli u sobu, za zatim nastavio obrađivati ranu.

Jedan čovjek stane kraj njega i zagleda se u Gifforda.

— Jesi li povrijeđen, John?

— A na što ti ovo liči? — upita ga McAllister. — Odlikovanje?

Čovjek se okomi na njega.

— Do vraga, a tko si ti?

— McAllister. Do vraga, a tko si ti?

— Sam Dunn.

— To sam i mislio.

S vrata se začuje Migoy glas:

— Dakle, još si živ, prijatelju?

— Zdravo, Miguele. Drago mi je što te vidim. Zamalo pa na vrijeme, moglo bi se reći. Još malo pa bi mi vrat postao predugačak za moj ukus.

Martha se pojavila s loncem kipuće vode. Pozdravila je ljude i saopćila koliko se raduje da su stigli.

— Ako želiš biti od koristi, Dunn, donesi još jednu svjetiljku — reče McAllister.

Rančer ga zabezegnuto pogleda, kao da ne vjeruje vlastitim ušima, a zatim naredi jednom od svojih ljudi da donese svjetiljku. Remington je očistio ranu, a onda izvadio svoj džepni nožić. Isprao ga u viskiju i sam potegnuo još jednom iz boce. Zatim je vješto izveo operaciju i izvadio metak iz noge. Gifford je prodorno vrisnuo i pao u nesvijest.

— To je najpametnije što je mogao učiniti — primijeti McAllister, zamijetivši Marthin zabrinuti pogled. — Ne bojte se, gospodo. Bit će mu dobro. Ja sam stručnjak za te stvari. Pod mojim nožem još nitko nije umro.

Sam Dunn okrene glavu u stranu. Iz nepoznatih razloga ostao je bez riječi.

McAllister ponovno ispere ranu viskijem, potegne dobar gutljaj, a onda zavije ranu čistim platnom. Osjećao se pomaćo pijan i to mu je godilo.

— Imate li ovdje liječnika? — upita.

— Naravno da imamo — odgovori nabusito Sam. — Zar misliš da smo tako necivilizirani?

— Ne znam. Dok nisam stigao ova-mo, nitko nije pucao u mene.

— Aaaah...! — usklikne Sam s gnušanjem. Jedan od njegovih ljudi se nasmijao, ali se uozbiljio čim ga je gazda ošinio pogledom.

McAllister potegne još jednom iz boce. Pomisli kako bi bilo divno da se može napiti, a potom zaspati. Kad se probudi, pojeo bi dobar komad mesa i opet spavao. Sav se zanio tom mislju. Nakon toga bio bi ponovno kao nov.

— Martho — javi se Dunn — ne možeš ovdje ostati dok je John u ovakvom stanju. Polegnut ćemo ga u kola i odvesti na moj ranč. Što misliš?

— Bila bih ti zahvalna, Sam.

— Ja ću ostati ovdje i čuvati vašu trgovinu — predloži McAllister.

— Vrio ste ljubezni. Prihvaćam.

Dunn izda naređenje i ljudi se razidu da pripreme kola. John Gifford je polako dolazio k svijesti, gundajući i psujući. Martha ga blago uhvati za ruku. McAllister je poželio da što prije odu, kako bi mogao spavati. Sjeo je na bačvu i natočio čašu viskija. Pitao se dokle su odmakli Johnny Miles i ostali. Nije sumnjao da će se zadržati u blizini i motriti na kuću.

Dunn je nervozno šetkao amo-tamo, pogledavajući Gifforda i hrabreći Martha. Povremeno bi bacio pokoji oštar pogled prema McAllisteru. Sudeći prema izgledu, znao je čitavu priču o njemu i Pilar. McAllister je osjetio da rančer to ne odobrava. To mu je, međutim, bilo svejedno.

Jedan od momaka javi da je sve spremno za polazak.

Pažljivo su iznijeli Gifforda i smjestili ga u kola. Martha je prišla McAllisteru i zahvalila mu što će se brinuti za trgovinu, a on se zahvalio njima; smatrao je da Giffordu duguje život. Nikad neće zaboraviti koliko mu duguje.

Dunn se približio i iskosa pogledao McAllistera.

— Moram li naglasiti da ću te potjerati iz ovog kraja, ako te uhvatim da se motaš oko moje kćeri? — upita.

— Morao bi to mnogo puta ponoviti da me uvjeriš.

Dunn završio nosom poput razjarenog bizona i izađe iz kuće.

— Da ostanem s tobom? — javi se Mig.

— Ne. Ipak, zahvaljujem što si to ponudio.

Mig se prijateljski osmijehne i izađe, a Remington se nasloni na vrata, promatrajući kako odlaze.

Pomisao na sam ispuni ga blaženstvom. Zaključao je vrata, a zatim se predomislio i ponovno ih otvorio. Izišao je na dvorište i uputio se prema koralu, gdje su stajali njegovi konji. Uzeo je svog kanela i uveo ga u kuću. Nikad se ne zna, možda će morati iznenada napustiti kuću, pa je dobro da mu je konj pri ruci. Donio je sedlo i uzde, a zatim potražio mjesto za spavanje. U jednom katu sobe ugleda otvor za potkrovlje. Donio je ljestve i prislonio ih uz zid. Popeo se, podig-

nuo poklopac i u malo skrovište poslao nekoliko pokrivača. Zatim je napunio svjetiljku i ostavio je na tezgi. Obišao je kuću, provjerio jesu svi prozori i vrata zatvoreni, a potom se uspeo u skrovište. Kad je napokon legnuo, učini mu se da lebdi na mekim oblacima. Viski i gotovo nadljudski naponi učinili su svoje. Ovdje će neko vrijeme biti siguran. Revolver mu se nalazio uz bok, a puška je bila prislonjena uz zid, također nadohvat ruci. U trgovini je našao municije u izobilju. Nakon okrijepljujućeg sna bit će sposoban za novi okršaj.

Sklopio je oči i stao razmišljati o djevojci. S tim mislima utonuo je u dubok san.

—0—

Kad se probudio, imao je osjećaj kao da se ponovno rodio. Prvi trenutak ležao je mirno, razmišljajući gdje se nalazi, a zatim se svega prisjetio. Kroz pukotine zaklopljenih prozorskih kapaka prodirala je danja svjetlost. Odjednom osjeti toliku glad da mu se učinilo kao da umjesto želuca ima dubok ponor. Još je osjećao bol u vratu i kičmi, ali ne kao prije. Saznanje da je živ silno mu je prijalo.

Dolje, u sobi, njegov je konj također pokazivao znakove gladi. Pokupivši oružje, polako se spusti u sobu. Kanelo mu veselim rzanjem zaželi dobro jutro. Otključa vrata i izađe, pa se oprezno osvrne na sve strane. Nije želio da ga tko iznenadi. Budući se ništa nije dogodilo, zaključa da Johnny Miles i družina nisu u blizini. Odveo je konja u koral, nahranio i napojio ostale životinje i ponovno se vratio u kuću, pa zaključao vrata. Zatim ode u kuhinju i tamo pronađe pozamašan odrezak. Ispržio ga je u tavi i pojeo zalijevajući velikom količinom vruće crne kave, u koju je širokogrudno nalio viskija. Nakon toga osjećao se sposobnim da se suoči s bilo čime.

Nije imao sat, ali po položaju sunca zaključa da se bliži podne. Pronašao je dovoljno duhana i zapalio lulu. Nakon sat, dva ponovno je pregledao smočnicu i skuhao grah s jajima. Poslijepodne se ponovno zavukao u skrovište i zaspao. Navečer se osjećao gotovo poput ljudskog bića. Predosjećao je da bi ga još dva dana ovakvog života pot-

puno preporodila. U zalaz sunca, sjeo je na trijem i zapuštio lulu, a onda se povukao u kuću, pronašao neku knjigu i stao je čitati uz svjetlo uljanice. Knjiga mu se svidjela. Zvala se »Robinson Crusoe«, a napisao ju je neki Englez po imenu Daniel Defoe. Divio se čovjeku koji je umio tako zanimljivo pisati. Možda će i on jednog dana pokušati. Ta ga je pomisao zabavljala i vidio je sebe kako pod stare dane piše autobiografiju. Zatim se nasmijao. Nastavi li ovakvo živjeti, neće dočekati ni tridesetu. Nakon nekog vremena ponovo je uveo konja u kuću, sve zaključao i povukao se u potkrovlje.

Ovog se puta probudio u svitanje. To ga je obradovalo, jer je značilo da je ponovno čio. Pojeo je obilan doručak, nahranio i napojio konje i živad i začudio se kad je odjednom primijetio omanju grupu jahača kako se približavaju kući. Ispostavilo se da su to Indijanci iz plemena Papago, koji su željeli trgovati. McAllister se nagodio s njima, pitajući se da li je sklopio isto tako dobar posao kao što bi to učinio Gifford. Nije u to bio siguran, jer su Indijanci izgledali suviše zadovoljni. Pričao je s njima i zabavljao se s njihovom djecom u dvorištu. Popodne je došla nekolicina kaubojja, koji su željeli kupiti duhan i piće. McAllister im je objasnio gdje je Gifford i prodao im što su željeli. Zatim je popio s njima nekoliko čašica i proveo popodne ugodno časkajući o konjima i uzgoju goveda. U sumrak svi odoše. Poslije obilne večere povukao se u skrovište.

Sljedećeg jutra probudio se osjećajući da je ponovno postao neustrašivi borbeni stroj. Johnny Miles je učinio prvu grešku: morao je ranije napasti. Odjednom mu pade napamet da su odmetnici možda napustili zemlju. Možda su shvatili da im prijeti opasnost, jer je Sam Dunn najmoćniji rančer u okolici, a to je značilo da će i ostali rančeri ustati protiv njih. Ljudi su u tim krajevima običavali uzeti pravdu u svoje ruke, a to je značilo da progone zlikovce s već spremnim užetom.

U ranim jutarnjim satima u okolici kanjona bilo je svježije i McAllister je uživao na trijemu, pušeći lulu. Razmišljao je ne bi li bilo pametno da poku-

pi svoje stvari i nestane. Zašto da ponovno izaziva neprilike? Zar nije učinjeno već dovoljno štete? Zatim je s tugom razmišljao o djevojci. Iz njenih je očiju pročitao da pomišlja na udaju, no on nije bio spreman da se veže. Uostalom, ni njen otac to ne bi dopustio.

Upravo tog trenutka ugleda na jugu priliku jahača. To je ona, odmah pomisli. Dok je popužio, ispostavilo se da je bio u pravu. Bila je to Pilar. Opsovao je u sebi, ali je u isto vrijeme osjećao veliko zadovoljstvo.

Došao joj je u susret i smješkajući se pomogao joj da sjaši. Bio je zadovoljan što se ujutro obrijao Giffordovom britvom i dotjerao. Izgledao je pristojnije nego za prijašnjih susreta.

Kliznula je u njegov naručaj i rado bi tamo ostala, ali on je odmakne od sebe.

— Dobro jutro!

— Dobro jutro — uzvratila djevojka.

— Mislim da znaš da nisi smjela dolaziti.

— Znam, ali znam i to da sam to morala učiniti.

— Oh?

Promatrala ga je, dražesno nakrivivši glavu. Pomislio je kako je lijepa i kako nije pošteno prema muškarcu da djevojka poput nje bude ovdje.

— Izgledaš malo drugačiji otkad sam te posljednji put vidjela.

— Mislim da mogu izgledati samo bolje.

— Izgledaš snažniji. Nestalo je onog pogleda iz tvojih očiju.

— Djevojko, uzjaši svog lijepog konja i nestani odavde.

Ona napući usne. Dopadale su mu se djevojke koje su znale napući usta poput nje.

— Hoćeš li reći da nisi ostao zato što si se nadao da će doći?

Njena otvorenost ga pomalo zbuni.

— Ostao sam zato što će se ljudi koji me progone vjerojatno vratiti.

Lagano je priblijedila.

— Zar je to moguće?

— Počinjem sumnjati u to.

Odjednom, posve neočekivano, ona se razljuti. Krv joj navre u obraze, a oči joj usplamte. Tako je izgledala i onog dana na visoravni. I to mu se svidjelo. Morao je sebi priznati da

nema toga što mu se na ovoj djevojci ne bi svidjelo, a to je bilo opasno. Osjećao bi se sigurniji da su Johnny Miles i njegovi drugovi u blizini.

— Želim da znaš — nastavi Pilar — da u ovoj zemlji ne postoji muškarac koji se ne bi odrekao svoje desne ruke da bude u tvom položaju.

On se nasmije.

— Zadržat ću svoju desnu ruku dok si ti u blizini. Mogao bih je dobro upotrijebiti.

— Mislim da se ti plašiš žena — reče djevojka, pa nastavi, posve drugim tonom: — Osjećaš li nešto kad poljubiš djevojku?

— Naravno da osjećam. Pitam se samo što podrazumijevaš pod osjećajem.

Ona učini nestrpljivu kretnju.

— Što si osjećao kad si me poljubio?

McAllister odvagne pitanje.

— Odlazio sam iz kuće. Prvo, mogao sam biti ubijen i želio sam poljubiti još jednu lijepu ženu. Drugo, postojala je mogućnost da se više nikad ne vidimo i želio sam se oprostiti s tobom. Jesi li zadovoljna odgovorom?

— Naravno da nisam i ti to dobro znaš.

— Dobro. Bio sam ti zahvalan što si mi spasila život..

— Poljubio si me iz zahvalnosti?!

— Mogao bih ti čitav dan nabrajati razloge. Čemu to vodi? Poljubio sam te, to je sve.

Na trenutak nije znala što da kaže.

— Mene se ne može tek tako poljubiti.

— Tko kaže da je bilo »tek tako«?

Ona se pobjedonosno nasmije.

— Znači, ipak nešto osjećaš.

— Naravno, kad god poljubim neku ženu, osjećam nešto.

— To nije odgovor!

On joj priđe i blago joj položi ruke na ramena; bila je visoka, no on ju je nadvisivao za čitavu glavu.

— Pilar, dobro znam što tražiš od mene. Odgovor je »ne«. Ne želim te obmanjivati. Neću upitati tvog oca smijem li ti udvarati. To je jedna strana. A druga — nas dvoje se ne bismo složili. Naravno, mislim da si prekrasna i dugo te neću zaboraviti. Ako mi pružiš i najmanji povod, ponašat ću se poput pohotnog mušjaka. I sada te

želim i mislim da ću izludjeti, ali to nije dovoljno da bismo izgradili sretan život. Tvoj otac je u pravu — ja nisam čovjek za tebe. Ti ćeš htjeti da me pokoriš, a ja sam divlji mustang. — U njenom oku zablista suza. McAllister nastavi: — Možeš odmah prestati plakati. To možda pomaže kod tvog oca, ali mene nećeš omekšati.

Djevojka ljutito lupi nogom o zemlju.

— Mrzim te — vikne strastveno. — Ti si sirov, neuglađen, beskoristan, zao... oh, volim te!

McAllister je u svojim rukama osjećao ženu kao nikad dotad. A to je nešto značilo. Morao je priznati da je vrlo uzbudljivo osjećati te obale bokove i čvrste, pune grudi, prljubljene uz njegovo tijelo. Još više zadovoljstva osjećao je kad su mu se njene ruke ovile oko vrata, a njene meke usne potražile njegove. Morao bi biti čvršći od stijene da odoli takvom iskušenju. Razdvojila je usne pod njegovima i na trenutak nije mogao vladati razumom. Baš u trenutku kad je bio spreman podleći nižim nagonima, uhvati krajičkom oka neko kretanje na horizontu.

Podigne glavu i zagleda se put karnjona. Tamo se pojavio oblačić prašine.

— Uzjaši svog konja i nestani — reče.

U njenim zanosnim očima pojavi se zaprepaštenje.

— Zaboga, ne sada.

— Netko dolazi. Slijedila je njegov pogled i ugledala prašinu.

— Pođi sa mnom — zamoli ga.

— Ni govora. Uzjaši.

— Neću te ostaviti. Možda su to oni ljudi. Ući ću u kuću i čekati s puškom.

— Penji se na konja — ljutito će McAllister. — Imat ću pune ruke posla i bez tebe.

— Ne želim ići bez tebe.

On je odlučno podigne uvis. Privila se uz njega i poljubila ga. Uzvratilo je poljubac, a zatim je posjeo na konja.

— Ne idem — reče Pilar tvrdoglavo kad joj je predao uzde.

— Do đavola — vikne on — progone me četvorica zlikovaca, ali lakše ću s njima izaći na kraj nego s tobom.

Snažno udari konja u slabine. Životinja poskoči i krene. Djevojka se okrene u sedlu i mahnne mu. Osjetio je kako ga prožima toplina.

Okrenuo se na sjever i stao promatrati točku koja se približavala. Možda je uzalud otjerao djevojku. Možda je netko došao da trguje. Nasmijao se u sebi. Zatim krene u kuću po pušku. Djevojka je ubrzo nestala s vidika. Ponovno je pogledao na sjever i razabrao kola s upregnutim volovima. U kolima su sjedila dvojica muškaraca. Jedan je od njih imao na glavi sombrero.

Do vraga, pomisli McAllister, Meksikanci.

XVI

Sam Dunn je doručkovao sam i to mu se nije sviđalo. Volio je za doručkom gledati kćer, svježu i ljupku. Bio je to jedan od najradosnijih trenutaka koje mu je dan donosio.

U svakoj drugoj prilici poslao bi jednu od služavki da je pozove, ali ovog puta to nije učinio. Možda je po prvi put shvatio da Pilar više nije mala djevojčica. Mora joj dopustiti da sama donosi odluke. Zatim je, na svoje veliko zaprepaštenje, ustanovio da je nemoćan pred njom i to ga još više razbjesni.

Sjedio je na trijemu i promatrao kako Mig izdaje ljudima naređenja za posao. Kad su ljudi odjahali, Meksikanac priđe Samu da i sam primi naređenje. Primijetio je da nema djevojke, ali nije ništa rekao. Rančeru se učini da je Mig jutros malo odsutan. On je na djevojčinoj strani, pomisli. Učini mu se to poput izdaje. Dok je onaj McAllister u zemlji, sve će ići naopako. Bila je to čudna situacija da taj čovjek trguje dok Gifford leži bolistan. Bilo bi najbolje uzeti nekoliko kršnih momaka, odjahati do trgovine i otjerati tog McAllistera. Tako se postupalo nekad, u stara dobra vremena kada su ljudi sami uzimali zakon u ruke. U posljednje vrijeme ljudi su postali mekušci, plašili su se sami provoditi zakon.

Gdje je, do vraga, Pilar?

Doduše, znao je gdje je. Zacijelo cmizdri u svojoj sobi jer su se prošle večeri poriječkali zbog tog istog McAllistera. Pilar se izmijenila, a tome je kriv taj stranac. Nikad u životu nije cmizdrila dok nije njega upoznala. Taj kućkin sin se poigravao njihovim životima. Do đavola, pomisli, istjerat ću je iz sobe, a zatim onog McAllistera protjerati iz zemlje.

Ustao je i ušao u kuću. Urlajući, pozvao je djevojčinu služavku.

Maria se pojavila, zabrinuta izrazila. Gospodar se rijetko izderavao na služinčad.

— Izvolite, senor?

— Pozovite moju kćer.

— Ali, njena su vrata zaključana. Zvala sam je, no ona me odgovara.

— Što?!

Pohitao je uza stube; posljednji put je ovako trčao pred deset godina. Počeo je lupati na vrata Pilarine sobe, zahtijevajući da ih otvori.

— Neću više podnositi te gluposti. Odmah otvori vrata!

Muk.

Maria se tresla od straha.

— Posljednji put te opominjem: otvori vrata ili ću ih razvaliti!

Kad ni ova prijetnja nije urodila plodom, jadnik nije znao što da učini. Pogledao je Mariju, a ona je gledala u njega. Pomislio je da nikad u životu nije uludo prijetio. Također, nikad nije grubo postupao s Pilar, a njena su vrata bila masivna. Našao se u nedoumici.

— Zaista ću razbiti vrata, ako ne otvoriš — reče mnogo tiše nego prije.

Tišina.

Povukao se nekoliko koraka, duboko udahnuo i zaletio u vrata. Popustila su i on uleti u sobu. Zurio je u prazan krevet. Soba je bila prazna. Bacio je pogled na prozor i vidio da je otvoren. Okrenuo se. Maria je stajala na dovratku, podrhtavajući.

— Otišla je — vikne Sam.

Maria klimne glavom. Uostalom to bi bilo jasno i najvećoj budali.

— Kamo? — vikne bijesan otac.

Meksikanka zaniječe glavom. Ako i zna, neće progovoriti.

— Nemoj misliti da sam takva budala — zaurila Sam. — Proketo dobro znam kuda je otišla. Onom kućkinom

ljetna iznenađenja vjesnikovih revija

ROMANI I STRIPOVI

Popaj — popularni junak stripa i njegovi prijatelji, novo je izdanje koje će se pojaviti na kioscima već 23. lipnja!

Sirius — biblioteka znanstvene fantastike najboljih svjetskih autora, izlazi 5. srpnja.

BIS — biblioteka izabranih stripova, na povećanom broju stranica uz nepromijenjenu cijenu i u novu ruhu!

»KVIZ« — NE ZABORAVITE!

U srijedu, 7. srpnja, na svim novinskim kioscima naći ćete jedinstveno izdanje »LJETO 76«. To je almanah zabave, odmora i rekreacije. Na 80 stranica, »LJETO 76« objavljuje skandinavske križaljke s temom Montreala i ljeta!

S »KVIZOM« NA MORE, U PLANINE, NA VIKEND!

»FOKUS«

Događaji koji su uzбудili svijet! U svakom broju, na posebnih 6 stranica ljetne razonode: zagonetna priča, križaljke, odgonetke...

»IZBOR«

Svijet sažet na 200 stranica — »Izbor« u ruci, svijet na dlanu! Turizam u svijetu i kod nas — poseban prilog u srpanjskome broju!

»TINA«

»TINA« LIST ZA MLADE — ČITAJTE »TINU« — UPOZNAJTE SEBI SLIČNE: Serija reportaža o mladima na ljetovanju, savjeti i upute kamo i kako putovati, ljetna moda i kozmetika te ostala sadržajna i grafička iznenađenja.

ČITAJTE »TINU« DA VAS BRIGE MINU!

»VIKEND«

Za one koji žele pravi odmor, »Vikend« je, za ova tri ljetna mjeseca, pripremio posebno izdanje na 112 stranica. Zabavite se na plaži, uz zanimljiv kviz što ste bili i kakvi ste, uz savjete kroz igru iz kineske knjige mudrosti I Čing, uz najbolji humor svijeta, uz zanimljive romane i novele, uz 40 recepata za roštilj i gradele te uz mnogo drugih ugodnih iznenađenja.

NE ZABORAVITE: REVLIJA »VIKEND« — NAJJEFTINLIJI VIKEND NA SVIJETU!

Informativno-revijalna izdanja NIŠP »VJESNIK« pripremila su za ljetnu sezonu brojna iznenađenja. U trenucima odmora očekuju vas raznovrsni i zanimljivi sadržaji koji će vas informirati o događajima u zemlji i svijetu, ali i obilje zabave i razonode. U doba velikih turističkih seoba, vaša omiljena izdanja bit će vam nadohvat ruke i pomoći će vam da uspješnije provedete ljetni odmor. Želimo vas upozoriti na samo neka iznenađenja koja vas očekuju, a sve ostalo prepustit ćemo vašem »otkrivanju«!

STUDIO

»STUDIO«

»STUDIO« LJETUJE S VAMA, LJETUJTE I VI S REVIJOM »STUDIO«. »STUDIO« u ljetnom ruhu: vaše olimpijsko ljeto u koloru, »Studijska« priča, ekskluzivni feljtoni, »STUDIO« vas vodi kroz najpopularnije ljetne priredbe i događaje. SA »STUDIJE« NA »ODMORU SVAKODNEVNO PLANIRAJTE VEČER PRED TELEVIZOROM!

START

»START«

List modernog čovjeka. U ljetnim brojevima »STARTA« očekuju vas brojna iznenađenja – više razonode, humora, informacija o ljetnim zbivanjima kod nas i u svijetu... Startajte uspješno u turističku sezonu s magazinom »START«!

SAM

»SAM«

SA »SAMOM« NIKAD NISTE SAMI – bilo da svoje ljeto provodite radeći i gradeći, ploveći ili putujući! Redakcija magazina »SAM« u ljetnim će mjesecima javno demonstrirati i testirati brojne proizvode. Možda ćete i vi prisustvovati nekoj od tih akcija. Na licu mjesta, ili s vašim i našim časopisom u ruci – SA »SAMOM« SE UVIJEK ZNA VIŠE!

arena

»ARENA«

»Arenina« akcija »LJETO 76«: kako jeftino i ugodno ljetovati na Jadranskom moru, u kućnoj radinosti i u auto-kampovima? »Arena« i ove godine traži najboljeg turističkog radnika i najbolje turističko mjesto. Na stranicama vašeg lista uvijek nove i korisne rubrike: razbibriga na ljetovanju može vam donijeti 1000 novih dinara! Ako se pronadete u krugu na fotografijama s utakmica našega nogometnog prvenstva, bit ćete gosti »ARENE« na finalnoj utakmici prvenstva Evrope u nogometu! Ako ste štediša i ako kupujete »ARENU«, možete dobiti na poklon štednu knjižicu s tisuću novih dinara pologa! »ARENA« – VAŠ OBITELJSKI LIST

Svijet

»SVIJET« – jugoslavenska ženska revija Zagreb

Vaš pomoćnik, savjetnik, vaša razonoda. »SVIJET«, jugoslavenska ženska revija Zagreb. U trenucima odmora i zabave – ne propustite reviju »SVIJET«. »SVIJET« kupuje ona, a čitaju svi!

sinu, McAllisteru. On je svemu kriv. Gdje je to prokletu derište?

Odjurio je niz štube i istrčao na dvorište, gdje je jedan od Migovih dječaka timario konje.

Sam zastane i drekne:

— Hej, ti, dođi ovamo. Dječak mu pride, vukući noge. Kad se našao ispred gazde, on ga upita:

— Jesi li jutros osedlao konja za senjoritu?

Dječak je izgledao kao da želi slagati, ali se ne usuđuje. Šutke je klimnuo glavom.

— Si, patron.

— Kuda je otišla?

Dječak pokaze prstom na jug. Senjorita je otišla rano ujutro, prije svitanja. Sam je bjesnio. Do sada je već prešla dobar komad puta. Prokletstvo, možda je baš ovog trenutka s njim.

— Dječake — reče Sam — osedlaj mi konja, brže no što trepneš okom.

Dječak odjuri, sretan što je slobodan.

Za kratko vrijeme Sam je već jahao prema jugozapadu, kuda je Mig odjahao s nekoćinom radnika. Razmišljao je kako će istresti McAllisteru u lice što ga ide, prognati ga iz zemlje, a osramočenu kćer potjerati kući. Zdrav razum mu je, međutim, govorio da mu to neće poći za rukom. I zato je najprije krenuo po pomoć, uzdajući se u staru poslovicu da je beskorisno lajati ako imaš psa.

Naišao je na Miga i još jednog jahača kako prikupljaju zalutalu stoku. Jasno je dao Meksikancu do znanja što namjerava učiniti, a ovaj mu je isto tako jasno odgovorio da mu se to nimalo ne sviđa. Bilo je vrijeme da djevojka odraste, a otac se ionako nikad neće suglasiti s njenim izborom.

Sam se razbjjesnio i skresao Migu da se sve to njega ništa ne tiče. Neka radi posao za koji je plaćen. S Meksikancem se tako nije moglo razgovarati. Iako protiv volje, poslušao je i pošao sakupiti nekoliko jahača. No, nije žurio. Kad se napokon vratio s jahačima, Sam je bio prilično usijan, što nije bilo samo zbog vrućine.

Poveo je jahače prema Giffordovoj kući, nesmiljeno tjerajući konja, što nije bilo pametno po takvoj vrućini. Ali, Mig je mao da sada nije trenutak

da upozori svog gospodara na tako očit propust. Jahao je iza Sama, nadajući se da neće doći do pucnjave. Znao je da McAllister neće mirno podnijeti gluposti, čak i ako je u pitanju takva veličina kakva je Sam Dunn. Uostalom, što se god dogodi, stradat će djevojka. A to Mig nije želio.

Sam je jahao s osvetom u srcu, izigravajući tradicionalnu ulogu razbješnjelog oca koji ne može pogledati činenici u oči. Mislio je samo na to kako se neka bezvrijedna skitnica dočepala čistog i dragocjenog primjerka njegove krvi. Momci će ga morati privezati ako ga žele spriječiti da ubije McAllistera.

XVII

Čekali su, visoko gore iznad kanjonskog prolaza, odmarajući se, neznajući što da poduzmu. Job je turobno razmišljao o mrtvom bratu. Izgubiti Aarona značilo je rastati se od vlastite sjene. Job je jedino želio ubiti čovjeka koji mu je oduzeo brata.

Odmetnici su nekoliko dana lutali kanjonima, a zalihe hrane svakim su se danom sve više smanjivale. Johnny Miles je uporno tvrdio da zna kako se valja boriti protiv McAllistera. Ostali su se smijali, ali su ubrzo prestali vidjevši da je Johnny ozbiljan. Uostalom, s čovjekom koji je uhvatio Joea Lesinga valjalo je biti na oprezu.

Johnny je počeo glasno razmišljati.

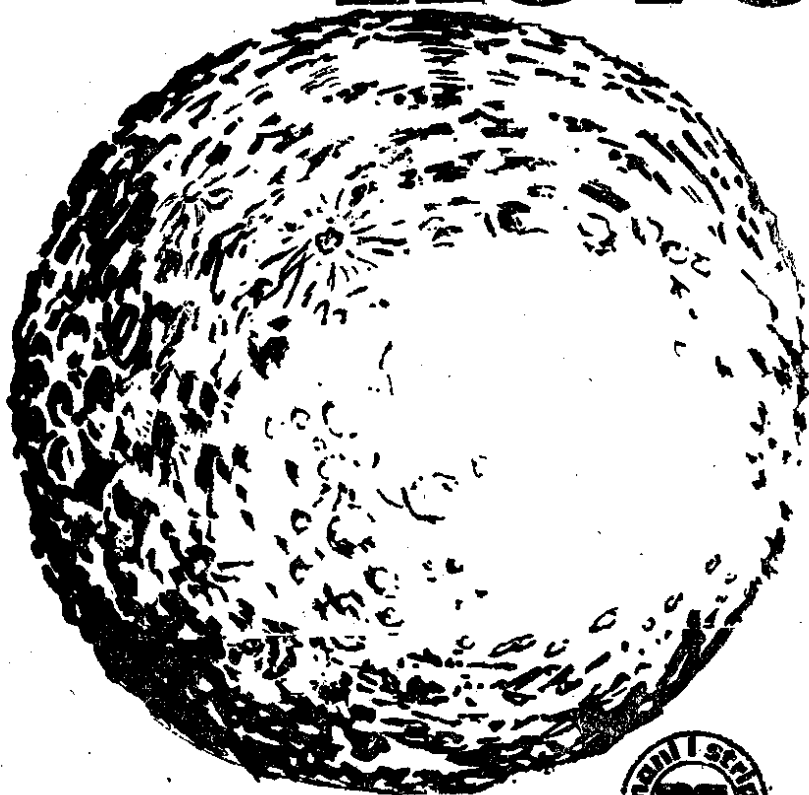
— Gifford je mrtav, ili teško ranjen. Ako je mrtav, njegova će žena ostati sama u kući. Kako je i McAllister iscrpljen, ostat će i on. Nije li tako? — Ostali se suglase s njim. — Sada smo sigurni da McAllister, nije krenuo za nama. Nismo naišli na tragove. To znači da je još u kući, ili je dao petama vjetra. Koliko ga poznajem, on to nije učinio. Dakle, krenut će za nama.

— Možda misli da smo napustili zemlju? — primijeti Roy.

— I to je moguće, no u tom bi slučaju krenuo za nama. Moramo prvi navali i srediti ga.

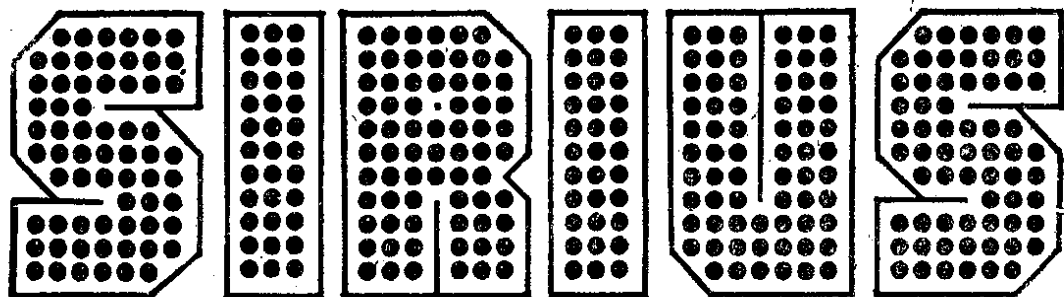
Zgledali su se, nimalo oduševljeni. Aaronova smrt ih je prilično potresla.

ново!

BIBLIOTEKA ZNANSTVENE FANTASTIKE

10d

McAllister je bio priklješten, pa ipak je uspio ubiti jednog od njih.

— Znam što ćemo! — usklikne odjednom Roy.

— Zar je ta tvoja bundeva zaista nešto smislila? — podrugljivo će Johnny.

— Pogledajte dolje. — Roy pokaže rukom.

Prema njima su se polako kretala meksikanska kola, koja je vukao par volova. U kolima je sjedilo nekoliko djece i jedan čovjek sa sombrerom na glavi.

— Kola i volovi. Pa šta? — upita glupavo Charley.

Johnny je odmah shvatio.

— Čestitam, Roy. Odlična zamisao.

— Ne shvaćam — uporno ponovi Charley.

— Pitam te što će McAllister poduzeti kad ugleda meksikanska kola? — upita Johnny.

Charleyjevo lice se naglo razvedri.

— Ah, razumijem, Moramo pobiti sve Meksikance. —

— Glupost! Svaki od njih potreban nam je živ.

Johnny povede momke u susret kolima. Meksikanci su odmah shvatili s kime imaju posla i izvadili neku staru zardašu pušku, ali nekoliko hitaca što su prozujali pored njih bilo je dovoljno da ih umiri.

— Ne pucajte u djecu, senor — zamolli Meksikanac sa sombrerom.

— Ne morate se bojati — reče Johnny — tako dugo dok budete slušali.

Zatim je počelo prerusavanje. Job, koji je bio prilično tamnoput, nabio je na glavu sombrero. Skinuo je čizme i ogrnuo se meksikančevim ogrtačem. Izgledao je sasvim uvjerljivo. Johnny je odlučio upravljati kolima.

— Što je sa mnom i s Royem? — upita Charley.

— Sakrit ćete se straga, gdje su djeca — objasni Johnny.

— Bit će vruće kao u paklu — pobunili se Roy.

Neko vrijeme su se svađali, no Johnny je pobijedio. Meksikancima su naredili da šute, jer će im u protivnom postrijeljati djecu. Johnny je naredio da nitko ne smije pucati dok on ne da znak.

Nakon nekog vremena, Johnny je javio onima straga da je Giffordova kuća na vidiku.

— Glave pod pokrivač — naredi im oštro.

Roy je neprestano protestirao.

— Mislim da je ovo glupo — reče. — Ova prokleta dječurlija me stalno gurkaju nogama.

— Prestani lajati! — naredi mu Johnny.

Job, koji je bosonog hodao uz kola žalio se na bolove, u tabanima.

— Šuti, McAllister je pred kućom! — opomene ih Johnny.

Meksikanac koji je sjedio kraj Johnnyja shvatio je što se događa.

— Senor — moljakao je — pustite nas ne dužite da odemo.

— Ostani gdje jesi — odbrusi Johnny.

— Isuse, što je ovdje vruće! — zaval Roy ispod pokrivača. — Što se, do vraga, događa?

— McAllister je ispred kuće. Nema pušku — objasni Johnny.

— A gdje mu je revolver? — upita Charley.

— Ne vidim ga. Tišina, momci. Dolazi nam u susret. Mislim da ga ovog puta imamo.

— Johnny ispod ogrtača opipa pušku. McAllister je još predaleko. Još samo tridesetak koraka i imat će ga na nišanu.

Remington se približavao ogradi, potpuno opušten.

Za nekoliko minuta ležat će mrtav u prašini; Johnny se naslađivao tom mišlju.

XVIII

McAllister je promatrao dvojicu Meksikanaca koji su sjedili na kolima. Jedan je držao glavu uspravno i nije nosio šešir. Čudno. Drugi je nosio šešir i imao pognutu glavu.

Zatim je pogledao one koji su hodali uz kola. Muškarac koji je vodio volove bio je čisti Meksikanac, ali ni on nije imao sombrero. Otraga, u kolima, vidio je nekoliko dječjih glava. Još je jedan čovjek hodao bosonog uz kola, ali McAllister je malo od njega vidio,

NOVO!

**Najjeftinija pouzdana kuharska knjiga u nas kod vašeg
prodavača novina**

Svijet
jugoslavenska
ženska revija

**IZBOR
NAJBOLJIH
RECEPATA**

Cijena 15 d

**SVIJET
ŽEN
SLOLOM**

jer je bio pokriven ogrtačem, a na glavi je imao sombrero, baš kao i onaj na kolima. Zašto su ta dvojica po takvoj vrućini pokriveni?

Obuze ga sumnja. Sjeti se da je pušku ostavio u kući i tiho opsuje. Možda i nema razloga da sumnja... Ipak, uvijek je bio na oprezu... zato je još živ.

Pomisli da se povuče uz ogradu i vrati u kuću po pušku, ali odustane. Ta, zašto bi se plašio nekolicine siromašnih Meksikanaca s gomilom djece?

Podigne ruku na pozdrav.

Nekoliko trenutaka nitko mu ne odzdravi, a zatim onaj na kolima, bez sombrera, podigne ruku i nešto vikne.

McAllister je osjećao da nešto nije u redu. Muškarac koji je bosonog hodao uz kola, odjednom se pojavi u punom planu. McAllister shvati da su njegove sumnje opravdane. Čovjekove noge bile su suviše bijele.

Mirnom kretnjom otkoči revolver.

Johnny se počeo obilno znojiti. Shvatio je da je kucnuo trenutak. Sada, vrištao je njegov unutarnji glas. Njegove su oči budno motrile McAllistera, naslonjenog uz ogradu. Odjednom podigne ruku i vikne:

— Sada!

Pograbi pušku, koja mu gotovo klizne iz vlažnih ruku. Meksikanac koji je sjedio do njega baci se sa sjedišta u zaklon, vrišteći još prije no što se prolomio prvi hitac.

Job zakorači naprijed, držeći pušku na nišan. Roy i Charley odbace pokrivače.

Na najveće Johnnyjevo zaprepaštenje, McAllister se tako brzo pomaknuo da nije dospio naciljati. On i Roy opališe u isti čas, a njihovi se meci zarinu u ogradu gdje je do maločas stajao McAllister. No, njega više nije bilo. Polegnuo je potrbuške uz ogradu i sada više nije predstavljao idealnu metu. Što je bilo još gore, oglasio se njegov remington.

Job užasno vrišne i sruši se u prašinu. Drugi Meksikanac slijedio je primjer svog druga i potrčao u zaklon da spasi goli život. Djeca su počela vrištati na sav glas.

Johnnyju nitko nije trebao reći da je odlična meta; sjedeći visoko na prednjem sjedalu kola Dvoumio se: jedan mu je glas govorio da se bori,

drugi da što prije nestane. Znao je da je McAllister majstor u rukovanju revolverom. Nekoliko trenutaka ostao je sjediti, a zatim opalio, u isti čas kad je to uradio i protivnik. Metak okrzne njegovu košulju i pogodi Roya, koji je sjedio iza njega, i ovaj se bez glasa stropoštao iz kola. Charley je bio dovoljno mudar da iskoristi taj trenutak i iskoči iz kola. Zatim potrči poput zeca u zaklon, slijedeći primjer Meksikanaca.

Johnnyjev hitac bio je potpuni promašaj, jer su se volovi uznemirili i kola su se naginjala čas na jednu čas na drugu stranu. Nije mu preostalo ništa drugo već da poleti za Charleyjem.

— o —

Visoko gore, na kanjonu, Pilar je zaustavila konja i pogledala dolje. Giffordova kuća bila je vrlo daleko, a McAllisterov lik nalik na mrlju. Vidjela je kako se kući približavaju meksikanska kola i kako im McAllister polazi u susret. Razmišljala je o njemu i svojoj budućnosti. Zнала je da ga želi zadržati, više od bilo čega na svijetu. No, prije toga mora se suočiti s ocem. Mora se odmah vratiti, jer će u protivnom otkriti da je nema, a to će samo otežati stvar. Odjednom se ukočila u sedlu. Ugledala je tanak oblak dima, a zatim do nje dopre zvuk jednog, pa drugog hica.

Nije se dvoumila. McAllister je bio u opasnosti i ona mora biti uz njega. Okrenula je konja i tjerajući ga niz strminu posegla za karabinkom. Strepila je da se McAllisteru nešto ne dogodi.

— o —

McAllister je ustao, napunio revolver i zagledao se u dvojicu odmetnika u prašini. Djeca su prestala plakati i promatrala ga velikim, prestrašenim očima.

— Gotovo je — reče im. — Ne morate se više plašiti.

S revolverom u ruci približi se dvojici ranjenih bandita. Vidio je kako druga dvojica bezglavo bježe, ali nije ni pomišljao da krene za njima. Doći će i oni na red, pomisli. Približio se Royu, oduzeo mu pušku i odbacio je dalje. Pregleda ga i ustanovi da mu je prostrijelio rame.

1
Ponedjeljak

**DOKTOR
LJUBAVNO-LJEČNIČKI
ROMAN**
Izlazi svakih 14 dana (u
ponedjeljak)
Cijena 6 dinara

**TRAG
BIBLIOTEKA
KRIMINALISTIČKIH
ROMANA**
Izlazi svakih 14 dana
(u ponedjeljak)
Cijena 7 dinara

**GORDANA
LJUBAVNO-POVDESNI
ROMAN
MARDE-JURIĆ ZAGORKE**
Izlazi svakog tjedna (u
ponedjeljak)
Cijena 5 dinara

2
Utorak

**ŽIVOT
LJUBAVNI ROMAN**
Izlazi svakog tjedna (u
utorak)
Cijena 4 dinara

3
Srijeda

**SUPER STRIP
ALAN FORD**
Izlazi svakih 14 dana (u
srijedu)
Cijena 6 dinara

**SUPER STRIP
BIS
BIBLIOTEKA IZABRANIH
STRIPOVA**
Izlazi svakih 14 dana (u
srijedu)
Cijena 6 dinara

**VRTIREP
STRIPOVI ZA DJECU**
Izlazi svakih 14 dana (u
srijedu)
Cijena 5 dinara

4
Četvrtak

5
Petak

**LASO
WESTERN ROMAN**
Izlazi svakog tjedna (u
petak)
Cijena 4 dinara

6
Subota

**TIMOTHY TATCHER
BIBLIOTEKA
HUMORISTIČKO-KRIMI
NALISTIČKIH ROMANA**
Izlazi jednom mjesečno
(25)
Cijena 10 dinara

— Ostati ćeš živ — reče. — Barem tako dugo dok te ne objese.

Jobova desna ruka bijaše smrskana. Jako je krvorio.

— Ubio si Aarona — promrli Job — a sada i mene. Uništio si posljednju dvojicu iz obitelji Ransome.

— Još nisi mrtav.

Dvojica Meksikanaca polako su se približili, dozivajući djecu. McAllister im dovikne da je sve u redu. Zatim su zajedno odnijeli Roya i Joba u kuću. Jedno dijete utrči u sobu, najavljujući da dolazi jahač. McAllister po hita na dvorište spreman za borbu. Ugledavši djevojku, nasmije se. Pilar sjaji i baci mu se u naručje.

— Jesi li dobro?

— Kao rosa.

— Sigurno? Čula sam pucjavu i pomislila...

On je poljubio.

— Sad se možeš vratiti kući. Ovo nije vrijeme za zabavu. U kući imam dvojicu muškaraca koji će iskrvariti.

— Nemam namjeru da se zabavljam.

On je pogladi po kosi i uđe u kuću. Roy je stenjao i tražio vode.

— Potraži viski — reče McAllister djevojci. — Bit će nam svima potreban. Trebat će i tople vode. — Zasuče rukave, pitajući se čemu uopće brine o tim ubojicama.

— Zašto to činiš? — upita ga Roy.

— Ne pitaj. Nešto mi nedostaje u glavi.

Poslao je jednog Meksikanca da stražari pred kućom, za slučaj da se ona dvojica vrate.

Djevojka je pronašla viski, koji su oba ranjenika pohlepno ispiili, a zatim pristavi vodu. McAllister je najprije zaustavio krvarenje, a zatim pregledao Jobovo smrskano rame. Odjednom Meksikanac na straži uzvikne da dolazi grupa jahača. McAllister je slušao da je to djevojin otac.

— Dolazi tvoj otac. Imat ćeš nepriliku.

Djevojka ga pogleda s ljubavlju i nasmije se.

— Što je to prema neprilici u kojoj se ti nalaziš?

I on se nasmije. Ponovo se vratio k Jobu. Nakon što je pregledao ranu, zaključio da može nešto učiniti. Doduše, bit će bolno, ali Jobu to neće naš-

koditi. Pronašao je jedan sanduk, postavio ga i nožem isjekao dvije letvice iste dužine. Zatim je pronašao platu i rastrgao je na šire vrpce. Prišao je Jobu i dao mu još jedan gutljaj viskija.

Upravo u tom trenutku ušao je Sam Dunn.

— Što si učinio mojoj kćeri? — zagrmio.

Mig je stajao iza njega, zabrinuta izraza lica.

— Ako nju tražiš, ona je u kuhinji — odvratila McAllister — Nepovrijeđena i netaknuta... ako zbog toga brineš.

Okrenuo se ranjeniku, uhvatio ga za ruku i snažno povukao. Job zgrči tijelo, užasno zaurla i onesvijesti se. Sam je buljio. McAllister otpi dobar gutljaj viskija i počne namještati letvice.

— Tebi govorim, McAllisteru — zareža Sam.

— Nastavi!

— Rekao sam ti da ne prilaziš mojoj kćeri.

— Jesi li rekao njoj da ne prilazi meni?

Sam se više nije mogao svladati.

— Slušaj, ti... — drekne.

Njegova kći se pojavi na vratima.

— Zdravo, tatice — reče sa smiješkom na licu.

— Dat ću ti ja »zdravo tatice«, mlađa gospođice!

— Zar te nešto uzrujalo? — upita Pilar, gledajući ga nedužno.

— Još pitaš! Iskrađaš se iz kuće u pola noći i sastaješ s ovom ništarijom.

Djevojbine oči bljesnuše. Da Sam nije bio toliko zaslijepljen vlastitim bijesom, shvatio bi da će uslijediti napad, i da će biti poražen.

— Zar je to način da razgovaraš sa svojom kćerkom? Oslovljavaš je pred ovim ljudima kao običnu... običnu...

— No, nemoj tako, djevojko. Slušaj... — počne Sam.

— Ti slušaj, Sam Dunn...

— Hoćeš li ušutjeti, ženo?

— Ako se želite tući, molim vas izidite. Imam ovdje dva ranjenika — reče McAllister.

Sam se okomi na njega.

— Nisam došao da se tućem s njom već s tobom — drekne.

McAllister, koji je previjao imobilizirano rame, dobaci preko ramena:

— Baš sada sam zaposlen. Možemo poslije.

Dunn ga zgrabi za ramena i okrene prema sebi. Našli su se licem u lice.

— Naređujem ti da odeš iz ove zemlje — reče Sam.

McAllister mu zabode kažiprst u prsa kako bi naglasio svoje riječi.

— Imaš samo šestoro ljudi. To nije dovoljno.

Pilar, videći da je situacija ozbiljna, utrči između njih.

— Prestanite, obojica! Ponašate se kao djeca.

— Možda bi bilo dobro — ubaci Mig — da pričekamo dok McAllister završi s ranjenicima prije no što ga protjeramo.

— Tebe nisam ništa pitao — odbrusi Sam. Ipak, stajao je po strani, nemoćno bjesmeći, sve dok McAllister nije previo ranjenike. Zatim je mirno oprao ruke, otpio malo viskija i obratio se Samu.

— Dunn, moram pohvatati još dvojicu. Kad to završim, doći ću na tvoj ranč — i možeš me osobno protjerati iz zemlje. Kako ti se to sviđa?

Prije no što je Sam odgovorio uplete se Pilar.

— Ne — vikne odlučno — to ne možeš učiniti! Ova dvojica su sasvim dovoljno.

— Djevojko, nježno te volim, ali još nismo vjenčani.

— Vрати mi kćer! — vikne Sam histериčno.

— Reci njoj neka mene ostavi na miru — odvrati McAllister i krene prema vratima, odakle su Samovi ljudi s naročitim zanimanjem pratili čitav događaj.

— Što da radimo, gazdo? — upita Mig, neprimjetno se osmijehujući.

— Pusti ga. Neka ga zlikovci dokrajče.

— Ne daj mu da ode! — vikne Pilar.

— Ubit će ga.

— Pusti ga. S malo sreće, više ga nikad nećemo vidjeti.

— Mrzim te, Sam Dunn! — poviče djevojka.

— Još jednu riječ i isprašit ću ti tur.

McAllister uzjaši i reče:
— Odvedite onu dvojicu liječniku, ali ih držite na oku.

Mig se smješkao.

— Skini taj glupi osmijeh s lica — zareža Sam.

— Kakvog li čovjeka — s divljenjem usklikne Mig.

— I ja bih rekla — doda Pilar.

XIX

Dok je jahao, McAllister je razmišljao o djevojci i o odmetnicima. Dobro je znao da ga je Pilar zarobila, no bio je sposoban da srce odvoji od razuma. Bila je mlada, lijepa i poželjna, ali je ozbiljno pomišljala na brak. Bez obzira na njene kvalitete, bio je uvjeren da njihov zajednički život ne bi bio sretan. Više od odlučnosti, u djevojčinu karakteru nazirala se jaka crta samovolje. Kad bi prva ljubav prošla, nastale bi oštre razmirice.

Zatim je počeo razmišljati o zlikovcima. Činjenica da su pobjegli spasavajući goli život nije značila da su i oduštili. Sada su, vjerojatno, negdje u kanjonu i čekaju ga.

U to nije sumnjao. Ako treba, pucat će mu u leđa.

Uskoro je stigao do mjesta na kojem je naišao na jasne tragove. Imali su rezervne konje i time bili u prednosti. Požalio je što je svog dragog konja ostavio u Gifforda. Razmišljao je o svom položaju i ustanovio da nije baš zavidan. Otišao je bez namirnica, što znači da ne smije odugovlačiti borbu. Morat će predvidjeti svaku akciju neprijatelja.

Slijedio je tragove prema sjeveru. Oko podneva stigao je do mjesta gdje su skretali prema jednom od manjih kanjona. Mjesto je bilo kao stvoreno za zasjedu. Ovdje je bilo vode i dovoljno hlada, a zaklona napretek. Osjećao je da ga čekaju. Jedina mogućnost da stekne prednost bila je da se popne iznad njih.

Okrenuo je konje i vratio se putem kojim je došao. Stigavši do strme staze, koju je uočio na dolasku, počeo se uspinjati sve do vrha kanjona. Svu je pažnju usmjerio na klanac ispred sebe i to ga je umalo stajalo života. Zlikovci su upravo računali s McAllisterovom lukavošću i predviđeli da

će se popeti na vrh. Metak je okrznuo sedlo i McAllister se za tren nađe na zemlji. Uplašeni konj potrčao je i stao nekoliko metara do gospodara. McAllister shvati da osim niskog žbunja nema nikakvog zaklona. Ležao je potrbuške, s puškom u ruci, procjenjujući položaj. Znao je da je upao u zamku. Obojica su iznad njega. Imao je desetak metaka za revolver i dvije runde metaka za pušku, što je jedva dovoljno za dužu borbu.

Ležao je u maloj udubini iznad koje je raslo žbunje. Znao je da tu ne može ostati. Opkolit će ga i tada je izgubljen. Teško da bi mogao zaustaviti obojicu, jer će naići s dvije suprotne strane. Jedini izlaz bio je kanjon, ali to bi ga odvojilo od konja. Znao je da pred sobom ima dobre revolveraše, ali se pouzdao u svoju sreću. Želio je uhvatiti te zlikovce i prvesti ih pravdi.

Znao je da se uskoro mora maknuti, jer odmetnici približno znaju gdje se nalazi. Polako je stao puzati prema istoku. Prešao je dvadesetak metara, osjećajući kako mu znoj klizi niz lice. Iznenada začuje hitac i metak se zabije u prašinu tik do njegove glave. Shvatio je da je ušao u vidokrug jednog od njih. Brzinom mačke, odskočio je i počeo se kotrljati niz kosinu sve dok nije udario o stijenu. Čuo je nečije korake. Sada se nalazio dosta nisko. Morao je odmah krenuti dalje. No čim se malo pomaknuo, odjeknuše dva hica. Ponovo se priljubio uz tlo.

U njemu se probudi bijes jer je dopustio da ga ova dvojica namame u klopku. Pitao se kako je daleko njegov konj. Glavom mu prostruji misao da što prije pobjegne iz ovog pakla, zatim prekori samog sebe zbog kukavičluka. Odjednom mu jedna misao prostruji glavom. Sjetio se da je negdje čuo kako Charley Roberts izvanredno rukuje nožem. Charley se rado prikradao žrtvi iza leđa, s nožem u ruci. Odmah se okrenuo, ali nikog nije vidio.

Mogao bi Charleyja srediti vlastitom metodom. Tako bi zadržao Johnnyja u uvjerenju da je Charley još živ i time bi smanjio njegov oprez. Jednog po jednog. Bila je to riskantna zamisao, ali vrijedi pokušati.

Najprije mora točno saznati gdje se obojica nalaze. Čitavu minutu ležao je posve mirno, a zatim ustane i potrči. Trčao je brže no ikad u životu. Neposredno ispred njega nalazio se konj, a tridesetak metara u lijevo čovjek. Charley?

Ugledao je tanku crtu dima. Naglo se bacio na tlo i otkotrljao dalje. Sad je znao gdje se nalazi jedan od njih. A drugi?

Kanelo se približi gospodaru. McAllister se pobojava da će mu jedan od zlikovaca ustrijeliti konja kako ne bi mogao pobjeći.

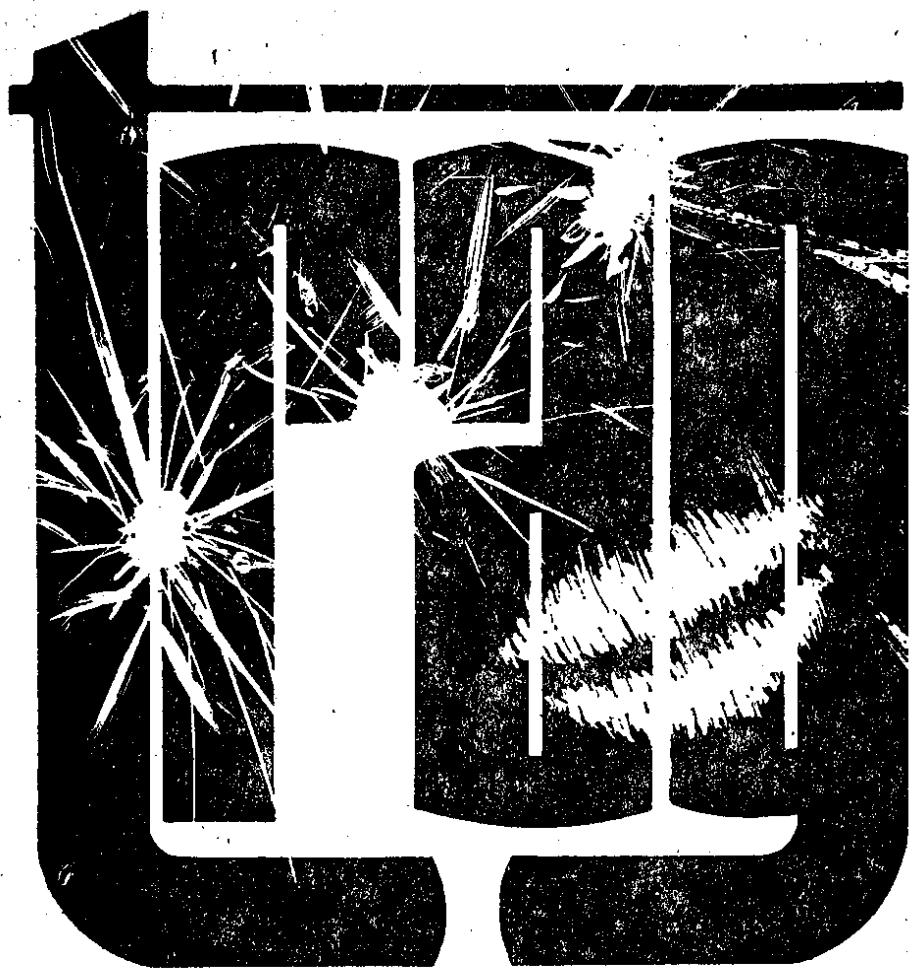
Čovjek na stijeni nešto zaviče. Charley Roberts nije odgovorio. Mora da se šuljaao prema njemu. McAllister odlučio prihvatiti igru. Skinuo je čizme, ostavio pušku i počeo puzati prema istoku. Želio je zaobići Charleyja i doći mu s leđa. Pri tom je morao misliti i na Milesa. Morao je točno znati gdje se obojica nalaze. Ponovo je nastavio puzati u smjeru gdje je pretpostavljao da se nalazi Charley, rukovodeći se samo svojim nagonom.

Odjednom, McAllisterov se konj propne i on se hitro okrene. Ugledao je Charleyja kako trči prema njemu. Oštrica noža zlokobno se sjala na suncu, a u zlikovčevim očima bljesnuo je divljački izraz. McAllister pokuša ustati, kako bi ga dočekao, ali prekasno; Charley je bio nad njim.

Remington se okrene na bok i za dlaku izbjegne oštrici. Charley je poput mačke skočio na noge i spremao se za novi napad. I Remington ustane. Charley ga pogodi nogom u koljeno. Bol je bila neizdrživa, no on stisne zube i sačeka napad. Ovog puta, uspjelo mu je dohvatiti Charleyja ispod koljena. Čovjek izgubi ravnotežu i svom snagom tresne o zemlju, a McAllister se svom težinom baci na njega. Charley zamahne ali on dohvati njegovu ruku u zamahu, spriječivši tako udarac. Zatim i sam zamahne, ali se zlikovac izmaknuo i nož se zarije u pijesak.

Iako je McAllisterova pažnja bila usredotočena na čovjeka ispred sebe, djelićem mozga razmišljao je o Johnnyju. Morao bi biti u blizini. Pucat će čim mu se za to ukaže prilika.

Odjednom, uz divljački pokrik, Charley ponovo navali, ali ga McAllister

Biblioteka kriminalističkih romana

**Izlazi svakih 14 dana
(u ponedjeljak)
Cijena 7 dinara**

izbijegne, zamahne nožem i okrene napadačevu ruku. Ovaj bolno krikne i, razjaren, navali još većom snagom. McAllister ga dočeka koljenom i pogodi ga u želudac. Udarac je bio tako snažan da je Charley odletio na zemlju, udarivši pri tom glavom o kamen. Ostao je ležati, ošamućen. Nož mu je ispao iz ruke i ležao u žbunju izvan njegova domašaja.

McAllister ga brzo podigne.

— Borba je završena, Charley.

— Možda. A što sad?

Bilo je to dobro pitanje. Da je Charley ležao mrtav, bilo bi sve u redu. A ovako?

— Daj mi svoj revolver.

Charley posegne za revolverom, no prije no što ga je uspio do kraja izvaditi, McAllister ga munjevitim udarcem izbije iz njegove ruke. Odmetnik je, očito, bio razočaran.

Remington tiho zavijedi i njegov vranac poslušno dokaska. Skinuo je sa sedla uže i vezao njime Charleyjeve noge. Ovako se bar neće moći micati. Zatim dohvati pušku i oprezno se ogleda. Došao je red na Johnnyja.

Pitao se je li uopće moguće čovjeka poput Johnnija Milesa uhvatiti živa. On je imao dobrog učitelja. Bio je Lesingova sjena.

Znao je zašto Johnny ne puca: htio ga je ubiti samo jednim, ali sigurnim metkom; promaši li, otkrit će svoj položaj, a zatim svesti svoju sigurnost na ništicu.

McAllister se znojio. Možda ga Johnny ovog trenutka drži na nišanu.

Oprezno se stao kretati prema sjeveru, suprotno od mjesta gdje je stajao njegov kanelo. Na nekoliko trenutaka izgubio je Charleyja iz vida i to je bila greška. Kad ga je ponovo ugledao, Charley je u rukama držao pušku. Bilo je očito da mu se Johnny prišuljao i oslobodio ga.

Bilo je glupo što odmah nije ubio Charleyja. Sada je ponovno imao dvojicu protivnika. Odjednom, začu hitac. Metak je prošao posve blizu. To je začujalo Johnnyja, pomisli. On me vidi; u protivnom, ne bi pucao. Brzo se pokrenuo. Puzao je prema sjeveru, sve dalje od svog konja, a to mu nije odgovaralo. U jednom trenutku ponovo začu prasak puške. Metak je prošao

kroz rukav njegove košulje i sabio se u stijenju. Puzao je dalje i iznenada naišao na udubinu u tlu. Tu je zastao da se odmori i osvrnuo se unazad. Prošlo je gotovo pet minuta da se ništa nije dogodilo, a zatim začu je tihl zvižduk. Malo proviri iz udubljenja i odjednom ugleda Johnnyja kako puže prema jednoj skupini stijena; bio mu je okrenut leđima.

Odložio je pušku i krene nečujno za Johnnyjem. Ubrzo ga je gotovo dostigao. Nije smio pucati, da se ne bi odao. Napipa oveći kamen i zamahne. Udarac je bio precizan. Johnny se uhvati za glavu i klone. McAllister je u hipu stajao nad njim, prislonivši mu cijev revólvera u leđa. S Johnnyjem nije smio riskirati. Munjevitom brzinom čvrsto mu veže ruke i noge.

Nejasan šum iza leđa bio je dovoljna opomena. Naglo se bacio udesno. Odjekne prasak i začu je se udarac metka o tijelo. No, McAllister je bio siguran da to tijelo nije bilo njegovo. On nanišani i opali, gotovo nasumce. Iza stijena začu je krik.

— Pogođen sam — vrisnu Charley.

McAllister ustane i oprezno mu se približi. Čovjek se grčio na zemlji, blijed i prestrašen.

— Budalo — ubio si Johnnyja.

Charley sliježe ramenima.

— Zar nije čudno tako umrijeti? — upita.

— Krenimo, Charley. Već dugo nisam ništa okusio.

— Reći ću ti nešto, McAllisteru: Ti imaš nevjerovatnu sreću.

— O —

Spuštao se sumrak. Sam Dunn je sjedio na trijemu, a uz njega Pilar, zabrinuta i blijeda.

— Zaboravi ga, djevojko — govorio je Sam. — Više ga nećeš vidjeti.

— On će doći — uporno je ponavljala Pilar.

— To bi bilo glupo od njega. Zna da ću ga protjerati. Uostalom, to je i zaslužio.

— Upravo dolazi — reče djevojka.

Sam osluhne i začu je konjski topot. Osjeti iznenađnu potrebu da dozove svoje ljude. Ako je to doista McAllister, odmah će ga izbaciti.

Ušao je u kuću i dohvatio svjetiljku, zatim ponovno izašao. Čovjek se poja-

vi u krugu svjetlosti. Djevojka ustane i potrči mu u susret.

— McAllisteru!

Muškarac se nije obazirao na nju.

— Dunn, dovodim ranjenika. Previjte ga, a zatim predajte zakonu.

— A što je s drugim? — ne uzmogne se uzdržati Sam.

— Mrtav je.

Sam zausti da nešto kaže, ali McAllister ga prekine.

— Upravo odlazim.

— Zašto? — upita djevojka. — Znaš da želim da ostaneš.

— Postoje mnogi razlozi. Ne želim ih nabrajati. Odlazim. To je sve.

— Bojiš li se protivnika? — ponovo uskoči Sam.

— Svakom drugom razbio bih zbog toga zube — odvrati McAllister, pa pokupi uzde svojih konja.

— Ne idi! — zaklinjala ga je Pilar.

— Ne ponizuj se, djevojko — opomene je otac.

— Sretno — dobaci McAllister i uzjaši.

— Ne — prošapće djevojka, ali on se već izgubio u mraku.

Djevojka se okrene i potrči u kuću. Sam je znao da plače i bi mu teško. Stajao je nepomično i gledao u mrak. Pride mu Mig.

— Propustili ste šansu, gazda. To je bio pravi muškarac za Pilar.

KRAJ

DOSAD IZASLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

105. Lee Martin: ZLODUH SANTA RITA
106. Robert Ullman: KOLORADO KID
107. Bill Fargo: OTMJENI PLJACKAŠI
109. Frederick H. Christian: DOUŠNIK
110. U. H. Wilken: GROBAR JOE
111. Louis L'Amour: OPASAN PUT
112. G. F. Unger: UNAJMLJENI REVOLVERAŠ
113. Frederick H. Christian: SUDDEN U ŠKRIPCU
114. Lee Floren: REVOLVERI IMAJU RIJEČ
115. F. G. Unger: UMRIJETI ZA VIRGINIJU
116. Matt Chisholm: KRVAVE OKLADE
117. Marshall Grover: TREĆA PLJACKA
118. J. T. Edson: VRIJEME OBRACUNA
119. U. H. Wilken: NA ZMIJSKOJ RIJECI
120. J. H. Edson: U SUSRET BORBI
121. Matt Chisholm: TRAGOVI BARUTA
122. Scott F. Scott: NESTALA KOČIJA
123. Louis L'Amour: NEUSTRAŠIVI BORAC
124. H. S. Sharon: TVRDOGLAVI ŠERIF
125. Jonny Pegg: BEZIMENI BORAC
126. L. L. Foremen: GRINGO
127. G. F. Unger: KILRAINOVA BORBA
128. Frederick H. Christian: SUDDEN ISTRAŽITELJ
129. Matt Chisholm: McALLISTER U OPASNOSTI
130. Louis L'Amour: OBRACUN KOD ZUTOG BRDA
131. G. F. Unger: TRAG VODI U PAKAO
132. Matt Chisholm: LEGENDA O McALLISTERU
133. Louis L'Amour: USAMLJENI
134. G. F. Unger: BIJEG IZ STUPICE
135. Thorne Douglas: TKO DA VIŠE
136. Louis L'Amour: SREBRNI KANJON
137. Frank Gruber: JAHACI ZORE
138. Louis L'Amour: CONAGHER
139. G. F. Unger: TEKSASKI SILNIK
140. Louis L'Amour: UZARENA BRDA
141. G. F. Unger: ODMETNIK
142. Robert Ullman: SMRT PROKLETNICIMA
143. Louis L'Amour: ZACARANI KRUG
144. H. S. Sharon: SIN OCAJNIKA
145. Louis L'Amour: ŽIVOT ZA ZLATO
146. Rey Haves: GRINGOSI UMIRU U ČIZMAMA
147. Louis L'Amour: STAZA KIOWA
148. H. S. Sharon: USAMLJENI OSVETNIK
149. Louis L'Amour: KILRONE
150. Frederick H. Christian: SUDDEN VRAĆA UDARAC
151. H. S. Sharon: PRERIJSKI VUCI
152. Matt Chisholm: BORBA ZA ŽIVOT

U PRIPREMI:

153. G. F. Unger: CRNE SJENE

Tražite za svoj odmor

1
Nedjelja

2
Ponedjeljak

TRAG - krimi roman
GORDANA - zagorkin roman

3
Utorak

Život - ljubavi roman

4
Srijeda

ALAN FORD POPAJ
TOM I JERRY svakih 14 dana
BIS CRTANI

5
Četvrtak

od 5. srpnja "SIRIUS"
BIBLIOTEKA ZNANSTVENE FANTASTIKE

6
Petak

LASO - western roman

7
Subota

Timothy Tatcher 25. u mjesecu

kod prodavača novina